

P R O G N O Z A

ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW

ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

GMINY PŁOŃSK

2015 rok

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	3
1. Informacja o zawartości, głównych celach projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońsk oraz jego powiązania z innymi dokumentami ...	5
2. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	20
3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	21
4. Informacja o transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	21
5. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	22
5.1. Charakterystyka stanu i funkcjonowania środowiska	22
5.2. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońsk.....	37
6. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	42
7. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody	45
8. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i krajowym oraz sposoby ich realizacji w projekcie Studium	51
9. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko.....	57
10. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	79
11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych - biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność.....	81
12. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	86
Wykorzystane materiały	88

Wprowadzenie

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wynika z art. 51 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.). Niniejsze opracowanie przygotowane zostało dla potrzeb *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońsk*, którego podstawę prawną sporządzenia stanowi uchwała nr XLVI/351/2014 Rady Gminy Płońsk z dnia 29 stycznia 2014 roku.

W dalszej części opracowania zastosowane zostały skróty:

- „projekt Studium” na określenie projektu *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońsk*,
- „prognoza” – na określenie Prognozy oddziaływania na środowisko do *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońsk*.

Zakres przestrzenny opracowania obejmuje obszar gminy Płońsk w jej granicach administracyjnych, a także uwzględnia powiązania z sąsiednimi terenami w zakresie m. in. systemu obszarów objętych ochroną prawną, ciągłości powiązań przyrodniczych oraz przepływu zanieczyszczeń. Celem niniejszej prognozy jest między innymi określenie i ocena skutków wpływu ustaleń projektu Studium na środowisko przyrodnicze i warunki życia ludzi w aspekcie ekorozwoju.

Podstawa prawna opracowania

Podstawę prawną sporządzenia niniejszego opracowania stanowią:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz.U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 199 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397) ze zmianami
 - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2013 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 817).

Zakres prognozy

Niniejsza prognoza uwzględnia wymogi art. 51 ust.2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.) tj.:

a) zawiera:

- ustalenia i główne cele projektu Studium oraz jego powiązania z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- informacje dotyczące możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko,
- propozycje dotyczące metod analizy skutków realizacji analizowanego projektu Studium oraz częstotliwości jego przeprowadzania,
- streszczenie w języku niespecjalistycznym,

b) określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska oraz jego potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania,

c) przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
- możliwości rozwiązań alternatywnych biorąc pod uwagę cele i zasięg przestrzenny dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000.

Zakres prognozy i stopień jej szczegółowości został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Płońsku.

1. Informacja o zawartości, głównych celach projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońsk oraz jego powiązania z innymi dokumentami

Zmiana dokumentu *Studium* jest sporządzana w związku z uchwałą nr XLVI/351/2014 Rady Gminy Płońsk z dnia 29 stycznia 2014 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońsk. Obowiązujący dotychczas dokument *Studium* przyjęty został uchwałą nr XLIV/212/2002 Rady Gminy w Płońsku z dnia 5 lipca 2002 roku i zmieniony uchwałami Rady Gminy Płońsk nr III/17/2010 z dnia 29 grudnia 2010r. i nr XLIV/330/2013 z dnia 16 grudnia 2013 r..

Studium stanowi podstawowe narzędzie kształtowania polityki przestrzennej gminy. Analizowany projekt Studium, na podstawie uwarunkowań przestrzennych przyrodniczych, kulturowych, społeczno-gospodarczych, określa zasady polityki przestrzennej w gminie, kierunki przestrzennych przemian, jak również przekształceń układu komunikacyjnego i infrastruktury technicznej na obszarze całej gminy. Postępujący rozwój społeczno-gospodarczy gminy a także znaczące zainteresowanie terenami w celach inwestycyjnych, spowodowały konieczność aktualizacji kierunków rozwoju gminy, które pozwolą uzyskać oczekiwane wysokie standardy życia mieszkańców, przy zachowaniu głównych zasad planistycznych, to jest ładu przestrzennego oraz zrównoważonego rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony cennych przyrodniczo i krajobrazowo obszarów.

Potrzeba opracowania kolejnej zmiany *Studium* wynika zarówno z przesłanek formalnych, merytorycznych jak i oczekiwań mieszkańców wnioskujących o wyznaczenie nowych terenów dla zainwestowania z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Projekt Studium składa się z dwóch części tj. części I - uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy oraz części II - kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy. Integralną część dokumentu stanowią załączniki graficzne wykonane w skali 1: 10000 do każdej części tekstowej.

Część I – Uwarunkowania rozwoju przestrzennego obejmuje uwarunkowania wynikające z:

- dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu,
- stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony,
- stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia,
- zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia,
- potrzeb i możliwości rozwoju gminy,
- stanu prawnego gruntów,
- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych,
- występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych,
- występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych,
- występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych,
- stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych,
- wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

W części II – Kierunki zagospodarowania przestrzennego określone zostały:

- kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów,
- kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy,
- obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego i uzdrowisk,
- obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym,
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym,
- obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych,
- obszary przestrzeni publicznej,
- obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego,
- kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych,
- obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny,
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji,
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych,
- obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW.

Projekt Studium powiązany jest z innymi dokumentami planistyczno-programowymi, zarówno o charakterze regionalnym, powiatowym, jak i gminnym. Wynikające z dokumentów strategicznych uwarunkowania, głównie mające odniesienie do wykonywania zadań na poziomie gminy, znalazły odzwierciedlenie przy formułowaniu kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońsk. Istotne znaczenie w aspekcie powiązań z analizowanym dokumentem mają dokumenty strategiczne:

o charakterze regionalnym:

- **Strategia rozwoju województwa mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze** - Uchwała nr 158/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 28 października 2013 r.

Strategia rozwoju jest podstawowym dokumentem samorządu województwa wskazującym kierunki polityki rozwoju w perspektywie długookresowej do 2030 roku. Wskazuje główne wyzwania oraz określa cele strategiczne rozwoju Mazowsza wraz z działaniami przyporządkowanymi poszczególnym celom rozwoju na lata 2014-2020. Jako główne narzędzie polityki regionalnej determinuje procesy rozwojowe województwa mazowieckiego. Stanowi także ważną przesłankę dla dokumentów programowych i planistycznych tworzonych na poziomie regionalnym i lokalnym.

Głównym celem Strategii jest spójność terytorialna, rozumiana jako zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim oraz wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie, co w konsekwencji przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców.

Osiągnięcie tak określonego celu będzie możliwe poprzez przyspieszenie wzrostu gospodarczego, generowanego przez rozwój produkcji i przemysłu ukierunkowanego na eksport, szczególnie w branży średniozaawansowanych i zaawansowanych technologii.

Przyjęte cele i podporządkowane im działania zapewniają zgodność pomiędzy różnymi dokumentami, przy zachowaniu autonomii samorządu województwa.

Zgodnie z celami zapisanymi w Krajowej strategii rozwoju regionalnego, tj. z celem 2. Budowa spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych oraz z celem 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów, wyznaczone zostały w Strategii obszary strategicznej interwencji (OSI). Są to obszary, w których występują problemy będące barierą rozwoju regionu.

W województwie mazowieckim na poziomie regionalnym zostały wyznaczone dwa typy OSI:

- problemowe - ostrołęcko-siedlecki, płocko-ciechanowski i radomski zgodnie z celami 2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe oraz 2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze,
- bieguny wzrostu - Obszar Metropolitalny Warszawy zgodnie z celem 1.1. Wzmacnianie funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich i integracja ich obszarów funkcjonalnych.

Gmina Płońsk znajduje się w płocko-ciechanowskim obszarze strategicznej interwencji, wobec którego prowadzona polityka ma na celu wzmocnienie istniejącego potencjału rozwojowego, w tym zwłaszcza przemysłowego. Podejmowane w jej ramach działania powinny doprowadzić do podniesienia znaczenia wiodących w gospodarce branż, oddziałujących na inne aspekty społeczne i gospodarcze, a następnie, w dłuższej perspektywie utrzymującego się trendu wzrostowego, obszar ten ma szansę stać się ośrodkiem gospodarczym liczącym się w regionie i kraju. Do płocko-ciechanowskiego OSI kierowane są kierunki działań między innymi dotyczące wykorzystania potencjału energetyki odnawialnej, w tym zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii, a zwłaszcza wysokiego potencjału energetyki słonecznej, geotermalnej i wiatrowej.

- **Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego** - Uchwała nr 180/2014 z dnia 7.07.2014 Sejmiku Województwa Mazowieckiego (Dz. Urz. WM z 2014 roku poz. 6868)

Plan jest elementem planowania strategicznego tj. transponuje ustalenia *Strategii rozwoju województwa mazowieckiego* na układ przestrzenny. Dokument określa szczegółowe zasady organizacji przestrzennej województwa (podstawowe elementy układu przestrzennego ich zróżnicowanie i wzajemne relacje) oraz kierunki polityki przestrzennej.

Polityka przestrzenna województwa mazowieckiego określona została w formie dziewięciu polityk adresowanych do wybranych obszarów tematycznych i terytoriów. Są to:

1. *Polityka poprawy struktury przestrzennej i funkcjonalnej województwa* - adresowana jest do całego obszaru województwa mazowieckiego i ma na celu poprawę efektywności struktur przestrzennych, przeciwdziałanie rozlewaniu i rozpraszaniu zabudowy, kształtowanie zwartych jednostek osadniczych;
2. *Polityka rozwoju przemysłu i wzrostu konkurencyjności wybranych ośrodków osadniczych* - metropolia warszawska, ośrodki regionalne: Radom i Płock, ośrodki subregionalne: Siedlce, Ostrołęka, Ciechanów, miasta powiatowe wzmacniające policentryczną strukturę województwa oraz miasta położone na Dużej Obwodnicy Warszawy o istotnym potencjale rozwojowym;

3. *Polityka poprawy dostępności i efektywności transportowej województwa* ma na celu zwiększanie dostępności transportowej województwa mazowieckiego, poprawę spójności wewnętrznej i konkurencyjności regionu, integrację różnych systemów transportowych w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju;
4. *Polityka rozwoju systemów infrastruktury technicznej* – odnosi się do systemów energetycznych, systemów telekomunikacyjnych i infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Ustalenia Planu mające na celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego województwa dotyczą m. in.: rozwoju i proekologicznej modernizacji źródeł energii i paliw, w tym zwiększenia udziału wykorzystania energii odnawialnej. W odniesieniu do systemów telekomunikacyjnych Plan ustala m. in. rozbudowę i modernizację infrastruktury telekomunikacyjnej w szczególności na terenach wiejskich;
5. *Polityka poprawy odporności na zagrożenia naturalne i wspierania wzrostu bezpieczeństwa publicznego* odnosi się do najważniejszych zagrożeń występujących w województwie mazowieckim – ryzyko wystąpienia powodzi, tereny osuwiskowe, poważne awarie, promieniowanie elektroenergetyczne i jonizujące, bezpieczeństwo publiczne i obronność;
6. *Polityka rozwoju i modernizacji obszarów wiejskich* mająca na celu przede wszystkim zrównoważone kształtowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej, jak również wspieranie rozwoju działalności gospodarczej oraz wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych obszarów wiejskich;
7. *Polityka kształtowania i ochrony zasobów i walorów przyrodniczych oraz poprawy standardów środowiska* - zmierzać będzie do stworzenia ciągłości przestrzennej systemu obszarów o cennych wartościach przyrodniczych oraz zapewnienia pomiędzy nimi powiązań ekologicznych (tworzenie spójnego systemu ochrony przyrody);
8. *Zintegrowana polityka opieki i ochrony dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej* skierowana jest do obszaru całego województwa, a w układzie przestrzennym ma charakter pasmowy (pasma przyrodniczo-kulturowe);
9. *Polityka wzrostu atrakcyjności turystycznej województwa* adresowana głównie do zdelimitowanych, przy uwzględnieniu pasm przyrodniczo-kulturowych województwa, obszarów predestynowanych do rozwoju wyspecjalizowanych form turystyki. Preferowane formy turystyki w gminie Płońsk to turystyka wypoczynkowa, przyrodnicza i kwalifikowana oraz zdrowotna.

Zadania o znaczeniu ponadlokalnym wynikające z ustaleń *Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego* w odniesieniu do gminy Płońsk dotyczą w szczególności:

- budowy i przebudowy dróg ekspresowych: S7 na odcinku Płońsk- granica województwa oraz Płońsk-Warszawa, S10 na odcinku Płońsk-Bielsk,
- budowy i przebudowy drogi krajowej nr 50 na odcinku Płońsk- Wyszogród,
- poprawy bezpieczeństwa ruchu na drogach przez m. in. modernizację niebezpiecznych skrzyżowań, wdrażanie zaktualizowanych projektów organizacji ruchu, uspokojenie ruchu z obszarach zurbanizowanych, oddzielenie ruchu pieszego od kołowego, budowy dróg rowerowych,
- rozbudowę gazociągu Rembelszczyzna – Gustorzyn (woj. kujawsko-pomorskie) poprzez budowę trzeciego rurociągu DN 700 (równoległego do istniejących dwóch rurociągów tej relacji), który umożliwi zwiększenie zdolności przesyłowych systemu z kierunku północnego, w tym z gazoportu w Świnoujściu,
- rozbudowy i modernizacji infrastruktury telekomunikacyjnej bezprzewodowej,

- rozbudowy i modernizacji infrastruktury telekomunikacyjnej przewodowej m.in. światłowodowych sieci szkieletowych o dużej przepustowości oraz sieci dostępowej następnej generacji NGA,
- sukcesywnej sanitacji terenów o zabudowie rozproszonej na obszarach wiejskich (przydomowe oczyszczalnie ścieków lub wywożenie ścieków przy zapewnieniu ich oczyszczania),
- uwzględniania obszarów zagrożenia powodzią w: studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, decyzjach o warunkach zabudowy, decyzjach o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego,
- wprowadzania zakazów i ograniczeń w użytkowaniu na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczonych w Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej sporządzonym dla rzek (m. in. dla rzeki Płonki),
- zakazu lokalizacji zakładów dużego i zwiększonego ryzyka na terenach zalewowych rzek,
- ochrony przed presją urbanizacyjną najcenniejszych i najbardziej produktywnych elementów rolniczej przestrzeni produkcyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem m.in. Wysoczyzny Płońskiej,
- zachowywania funkcji towarzyszących produkcji żywności, m.in.: utrzymywania tradycyjnego krajobrazu rolniczego, utrzymywania trwałych użytków zielonych dla ochrony bioróżnorodności,
- utrzymania potencjału przyrodniczego obszarów i obiektów objętych ochroną prawną, w tym m.in. rezerwatów przyrody, obszarów chronionego krajobrazu, obszarów Natura 2000, użytków ekologicznych, pomników przyrody,
- ochrony dolin rzecznych, obszarów mokradłowych i kompleksów leśnych, które stwarzają doskonałe warunki migracyjne zwierząt,
- zwiększania powierzchni leśnej - wprowadzanie zalesień na gruntach rolnych V i VI klasy bonitacyjnej,
- zachowania funkcji rolniczej na gruntach o wysokiej jakości i przydatności dla rolnictwa, w szczególności ograniczenia przeznaczenia gleb wysokich klas bonitacyjnych na cele nierolnicze,
- rozbudowy lokalnego potencjału przemysłowego i wspierania innowacyjności polegające m. in. na wykorzystywaniu lokalnej bazy surowcowej (w szczególności mleka, żywności, warzyw i owoców) dla rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego,
- utrzymania istniejących naturalnych zbiorników wodnych i terenów podmokłych, w szczególności starorzeczy, bagien i mokradeł, oczek wodnych oraz renaturalizacji przekształconych odcinków rzek i terenów zalewowych,
- zwiększania retencyjności zlewni województwa poprzez realizację *Programu małej retencji dla województwa mazowieckiego*, w szczególności na obszarach o wysokim priorytecie zwiększania retencji (gm. Płońsk położona na takich obszarach),
- ochrony i racjonalnego użytkowania kopalin,
- ograniczania niskiej emisji (powierzchniowej) ze źródeł rozproszonych poprzez m. in. zmianę paliw węglowych na paliwa niskoemisyjne oraz wykorzystanie indywidualnych źródeł energii odnawialnej,
- kontynuacji redukcji emisji ze źródeł punktowych do powietrza m.in. poprzez ograniczenie uciążliwości z ferm hodowlanych,
- rewitalizacji i zabezpieczenia układów ruralistycznych oraz ochrony dziedzictwa archeologicznego,

- zwiększenia ilości bazy noclegowej turystyki wiejskiej, w tym agroturystycznej o wysokim standardzie,
- ograniczania tworzenia nowych kompleksów zabudowy letniskowej na rzecz adaptowania istniejących gospodarstw wiejskich na cele wypoczynkowe.

- **Program ochrony środowiska województwa mazowieckiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy do 2018 r.** - Uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego nr 104/12 z dnia 13 kwietnia 2012 roku

Dokument określa politykę ekologiczną województwa mazowieckiego. Program uwzględnia najważniejsze uwarunkowania środowiskowe wynikające z opracowań strategicznych, określa konieczne przedsięwzięcia oraz szacunkowe koszty niezbędne do ich realizacji a także wskazuje wykonawców poszczególnych działań. Jest to trzeci program ochrony środowiska jaki powstał dla Mazowsza, sporządzony został w układzie zbliżonym do układu Polityki ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016.

Cel nadrzędny polityki ekologicznej regionu określony został następująco: *Ochrona środowiska naturalnego na Mazowszu z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju, jako podstawa poprawy jakości życia mieszkańców regionu.*

Na podstawie analizy stanu aktualnego i uwarunkowań wynikających z dokumentów programowych dotyczących ochrony środowiska, w tym raportów z realizacji dotychczasowego programu ochrony środowiska województwa mazowieckiego, wskazanych zostało 5 obszarów priorytetowych dla Mazowsza tj.:

- poprawa jakości środowiska,
- racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych,
- ochrona przyrody,
- poprawa bezpieczeństwa ekologicznego,
- edukacja ekologiczna społeczeństwa.

W ramach obszarów priorytetowych wyszczególnione zostały cele średniookresowe, których wykonanie będzie możliwe za pomocą realizacji działań ujętych w harmonogramie realizacji działań na lata 2011–2014 z perspektywą do 2018r. Szczegółowo omówiono mechanizmy prawno-ekonomiczne i finansowe, służące skutecznemu zarządzaniu środowiskowemu oraz realizacji zaplanowanych przedsięwzięć. Istotną rolę odgrywają również wskaźniki, dzięki którym w kolejnych latach możliwe będzie określenie kierunku zmian zachodzących w środowisku.

- **wojewódzki plan gospodarki odpadami dla Mazowsza na lata 2012 – 2017 z uwzględnieniem lat 2018 – 2023 z załącznikami** - Uchwała nr 211/12 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 22 października 2012 r. oraz Uchwała nr 212/12 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 22 października 2012 r. w sprawie wykonania Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012-2017 z uwzględnieniem lat 2018-2023 z późn. zm.

Dokument przedstawia działania zmierzające do utworzenia nowoczesnego i skutecznego systemu gospodarowania odpadami na lata 2018 – 2023, zgodnego z *Polityką ekologiczną Państwa i Krajowym planem gospodarki odpadami 2014.*

Za główne cele dla gospodarki odpadami w horyzoncie czasowym 2012 – 2017 uznano:

- utrzymanie tendencji oddzielania ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju (mniej odpadów na jednostkę produktów, mniej opakowań, dłuższe okresy życia produktów itp.),
- znaczne zwiększenie odzysku energii z odpadów komunalnych w sposób bezpieczny dla środowiska,

- zamknięcie wszystkich składowisk, które nie spełniają standardów UE i ich rekultywacja,
- sporządzenie spisu zamkniętych oraz opuszczonych składowisk odpadów wydobywczych, wraz z identyfikacją obiektów wpływających znacząco na środowisko,
- eliminacja kierowania na składowiska zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów,
- pełne zorganizowanie systemu zbierania wraków samochodów i demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji;
- zorganizowanie takiego systemu preselekcji, sortowania i odzysku odpadów komunalnych, aby na składowiska nie trafiało ich więcej niż 50% w stosunku do odpadów wytworzonych w gospodarstwach domowych,
- zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska,
- zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska odpadów,
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,
- utworzenie i uruchomienie bazy danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadami (BDO).

System gospodarowania odpadami komunalnymi obejmuje szereg spójnych działań, których realizacja pozwoli na spełnienie postawionych celów i osiągnięcie wymaganego stanu gospodarki odpadami jako całości. Plan określa 5 regionów gospodarki odpadami (ciechanowski, płocki, warszawski, ostrołęcko-siedlecki i radomski) wraz z instalacjami regionalnymi (RIPOK) do ich obsługi. Instalacje te wyznaczone zostały do przyjmowania: zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych, odpadów stanowiących pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania, poddawania odzyskowi lub unieszkodliwiania.

W celu utrzymania czystości i porządku gminy wchodzące w skład regionu zobowiązane będą realizować szereg zadań na swoim terenie. Jednym z nich będzie obowiązek określenia zasad i sposobów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, obejmującego co najmniej frakcje takie jak: papier, szkło, metale, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe oraz odpady komunalne ulegające biodegradacji.

W ramach tworzenia systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, do obowiązkowych zadań gmin należy:

- zapewnienie osiągnięcia odpowiednich poziomów recyklingu, przygotowanie do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania,
- tworzenie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych zapewniających łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy,
- wskazanie miejsca zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych.

Gmina Płońsk należy do Płockiego Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi, w którym wskazane zostały m.in. regionalne instalacje do przetwarzania odpadów (RIPOK). Jednym z takich obiektów jest instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Płońsku składająca się z sortowni odpadów zmieszanych i selektywnie zebranych i kompostowni odpadów posortowniczych i zielonych selektywnie zebranych zlokalizowana w miejscowości Poświętne o mocach przerobowych części mechanicznej 60 000 Mg/rok i biologicznej 33 820 Mg/rok.

Plan wskazuje również instalacje zastępcze funkcjonujące wyłącznie do czasu uruchomienia RIPOK lub do momentu dostosowania się wyznaczonych zakładów do kryteriów instalacji regionalnej w terminie max. 36 miesięcy. Do instalacji do zastępczej obsługi regionu płockiego należy m.in.: składowisko odpadów w miejscowości Dalanówek, gm. Płońsk oraz kompostownia odpadów zielonych w miejscowości Poświętne. Wśród planowanych do budowy obiektów do składowania odpadów w regionie płockim należy m.in. budowa kwatery nr 4 w Dalanówku o pojemności 540 000 m³.

- **Program małej retencji dla województwa mazowieckiego** - Uchwała nr 75/08 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 21 kwietnia 2008r.

Problematyka zwiększania możliwości retencjonowania wód przedstawiona została w sposób kompleksowy, z uwzględnieniem zarówno technicznych jak i nietechnicznych metod zwiększania retencji. Poprawa zdolności retencyjnych zlewni wpływa korzystnie zarówno na środowisko przyrodnicze, jak i możliwości gospodarczego wykorzystania wód, ze względu na zwiększenie dostępnych zasobów i poprawę ich jakości.

Program poza analizą przyrodniczych uwarunkowań oraz możliwości retencjonowania wód w obszarze województwa zawiera wyniki inwentaryzacji istniejących obiektów małej retencji wodnej, systemów melioracyjnych i obszarów mokradłowych oraz waloryzację obszaru województwa pod względem potrzeb zwiększania retencji wodnej, wynikających z przyrodniczych i gospodarczych uwarunkowań.

Przeprowadzone analizy uwarunkowań przyrodniczych (położenie w strefie stosunkowo niskich opadów, niekorzystne własności gleb na znacznej części obszaru, niska lesistość, wysokie walory przyrodnicze związane m.in. z dolinami rzek i obszarami mokradłowymi), gospodarczych (duży udział użytków rolnych w powierzchni województwa, lokalizacja specjalizowanych upraw -sadownictwa i warzywnictwa) oraz znaczącego wpływu zanieczyszczeń obszarowych rolniczego pochodzenia na jakość wód powierzchniowych i podziemnych) pozwoliły na określenie zróżnicowanych potrzeb zwiększenia retencji wodnej na terenie województwa. Wytypowane zostały trzy typy obszarów: o wysokim priorytecie (w których zwiększanie retencji jest bardzo pożądane), o średnim priorytecie (w których zwiększanie retencji jest korzystne) i o niskim priorytecie (w których nie ma istotnych potrzeb rozwoju małej retencji).

Obszary o najwyższym priorytecie rozwoju małej retencji dotyczą 32% powierzchni województwa i są zlokalizowane głównie w zlewniach Wkry, Bzury, Liwca, Rządzy, Czarnej, Zagożdżonki i Mlecznej. Tereny o średnim priorytecie stanowią 61% obszaru województwa, a obszary o niskim priorytecie 7%.

Gmina Płońsk, według ogólnej oceny potrzeb zwiększania retencyjności scalonych części wód w województwie mazowieckim, znajduje się w obszarze o wysokim priorytecie rozwoju małej retencji.

Wzrost retencyjności przewidywany jest poprzez następujące działania:

- budowę nowych lub modernizację istniejących zbiorników wodnych, w tym z uwzględnieniem jezior i stawów rybnych;
- budowę nowych lub modernizację istniejących budowli piętrzących na niewielkich ciekach (zbiorniki liniowe, piętrzenia bez zalewania terenów przyległych do rzeki);
- budowę systemu progów i zastawek dla podwyższenia poziomu wody na zdegradowanych obiektach torfowych (dolinowe obiekty melioracyjne).
- przebudowę rzek i budowę obiektów związanych z utrzymaniem rzek.

Dokument wskazuje również wiele rozwiązań nietechnicznych, w tym kształtowanie struktury użytkowania terenu, w szczególności zwiększanie powierzchni zalesionych, wprowadzanie zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych, oczek wodnych, renaturyzację koryt cieków i ich dolin oraz rewitalizację lub renaturyzację i ochronę terenów mokradłowych (zdegradowanych torfowisk nieużytkowanych rolniczo lub użytkowanych ekstensywnie jako łąki i pastwiska).

Wyniki przeprowadzonej waloryzacji mają stanowić merytoryczne podstawy do oceny zasadności lokalizowania technicznych lub nietechnicznych obiektów małej retencji. Ma to istotne duże znaczenie w sytuacji dynamicznie zmieniających się uwarunkowań ekonomicznych – dostępnych źródeł finansowania.

- **Program zwiększania lesistości dla Województwa Mazowieckiego do roku 2020 -** Uchwała nr 18/07 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 lutego 2007r.

Program określa docelową wizję systemu obszarów leśnych regionu z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych i społeczno – gospodarczych. Wskazuje również konkretną przestrzeń, w obrębie której samorządy gminne mogłyby i powinny rozważać zmiany przeznaczenia gruntów w kierunku zalesień. W dokumencie określone zostały zasady prowadzenia zalesień oraz wskazane zostały rejony rekomendowane do zwiększanie powierzchni zalesionych i zadrzewionych.

W Programie wskazano na konieczność wieloaspektowego rozpatrywania zagadnień zalesień i zadrzewień. Istotnym jest uwzględnienie obok uwarunkowań społecznych i gospodarczych również przyrodniczych, przed rozpoczęciem procesu administracyjnego zmierzającego do wydania decyzji na zalesienie gruntu rolnego. Zalesienia nie mogą być prowadzone w oderwaniu od lokalnych, ale także i ponadlokalnych, uwarunkowań przyrodniczych. Zadrzewienia pełnią ważną rolę ekologiczną, zwłaszcza na obszarach o niskiej lesistości i zasługują na ochronę i systematyczne zwiększanie zasięgu ich występowania. W opracowaniu podkreślono ważne znaczenie zadrzewień, traktując je jako swoistego rodzaju substytut lasu, zwłaszcza na obszarach o niskiej podaży gruntów do zalesień lub występowania innych uwarunkowań niesprzyjających takim działaniom.

Wdrożenie programu przyczyni się do osiągnięcia wskaźnika lesistości Mazowsza do około 25% w 2020 r.

o charakterze ponadlokalnym

- **Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Płońskiego na lata 2013– 2016 z perspektywą do roku 2020 -** Uchwała Rady Powiatu Płońskiego Nr XLI/257/2013 z dnia 28 sierpnia 2013r.

Program zawiera ocenę stanu środowiska powiatu płońskiego z uwzględnieniem prognozowanych danych oraz wskaźników ilościowych charakteryzujących poszczególne komponenty środowiska w latach 2013-2016. Dokument uwzględnia zewnętrzne i wewnętrzne uwarunkowania rozwoju powiatu, w tym ekologiczne, przestrzenne, społeczne i ekonomiczne. Określa cele długoterminowe do roku 2020 oraz krótkoterminowe na lata 2013-2016 dla każdego z wyznaczonych priorytetów środowiskowych, jak również działania ekologiczne oraz harmonogram zadań ekologicznych.

Cele ekologiczne powiatu płońskiego to: poprawa jakości środowiska, racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych, ochrona przyrody, poprawa bezpieczeństwa ekologicznego oraz edukacja ekologiczna społeczeństwa.

W zakresie *poprawy jakości środowiska* cele średniookresowe i przyporządkowane działania dotyczą w szczególności:

- 1) poprawy jakości powietrza w wyniku ograniczenia emisji powierzchniowej (termomodernizacja budynków), ograniczenia emisji liniowej (zakup pojazdów bardziej przyjaznych dla środowiska), ograniczenia emisji punktowej, ograniczenia emisji substancji do powietrza poprzez odpowiednie zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego;
- 2) poprawy jakości wód, w tym:
 - a) rozwój i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska, szczególnie w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków, redukcja zanieczyszczeń wód spowodowanych działalnością rolniczą, realizacja przedsięwzięć mających wpływ na poprawę stanu jakości wód,
 - b) racjonalna gospodarka odpadami: zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowisko odpadów, w tym zmniejszenie masy składowanych odpadów do max. 60% wytworzonych odpadów, dostosowanie składowiska odpadów w Dalanówku do standardów UE (rekultywacja zamkniętych składowisk odpadów),
 - c) usunięcie i unieszkodliwienie do 2032r. wszystkich wyrobów zawierających azbest: przygotowanie i aktualizacja programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest,
 - d) właściwe zagospodarowanie osadów ściekowych oraz eliminacja praktyk nielegalnego składowania odpadów;
- 3) ochrony powierzchni ziemi w tym: ochrona gleb użytkowanych rolniczo (prowadzenie badań określających zanieczyszczenia gleb użytkowanych rolniczo, wprowadzenia zalesień na glebach o najniższych klasach bonitacji);
- 4) ochrony przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym poprzez m.in.: ewidencję źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne (zgłoszenia instalacji).

Cele średniookresowe dotyczące *racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych* to:

- 1) racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, w tym zmniejszenie deficytu wód powierzchniowych i podziemnych poprzez racjonalne wykorzystanie wód podziemnych na cele komunalne i przemysłowe oraz weryfikacja pozwoleń wodno- prawnych na pobór wód,
- 2) zrównoważone wykorzystanie energii poprzez m.in.: poprawę efektywności energetycznej (wprowadzenie nowoczesnych i energooszczędnych technologii), zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii do produkcji energii elektrycznej i ciepła,
- 3) racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi poprzez monitoring i kontrolę kopalin (ograniczenie nielegalnej eksploatacji kopalin).

W zakresie *ochrony przyrody* przyjęte cele średniookresowe dotyczą, w szczególności:

- 1) ochrony walorów przyrodniczych poprzez m.in.: ochronę, rozwój i uporządkowanie systemu obszarów chronionych (tworzenie baz danych z zakresu ochrony przyrody), kształtowanie polityki zagospodarowania przestrzennego powiatu uwzględniającej walory przyrodnicze i krajobrazowe, zrównoważony rozwój turystyki na obszarach cennych przyrodniczo, ochrona i rozwój zieleni na terenach zurbanizowanych (pielęgnacja parków i skwerów, systematyczna pielęgnacja pomników przyrody),
- 2) zwiększenia lesistości, w tym: zalesianie terenów z uwzględnieniem warunków przyrodniczo- krajobrazowych i potrzeb różnorodności biologicznej, odbudowa powierzchni zniszczonej przez huragany i pożary, uporządkowanie ewidencji gruntów zalesionych,
- 3) ochrony lasów, ze szczególnym uwzględnieniem różnorodności biologicznej.

Cele średniookresowe dotyczące *poprawy bezpieczeństwa ekologicznego* to:

- 1) przeciwdziałanie poważnym awariom, w tym ograniczenie ryzyka zagrożeń związanych z transportem materiałów niebezpiecznych,
- 2) zwiększenie bezpieczeństwa transportu substancji niebezpiecznych: ograniczenie ryzyka wystąpienia zagrożeń przez zakłady, które mogą być potencjalnymi sprawcami poważnych awarii,
- 3) ochrona przed powodzią i suszą, w tym przygotowanie i modernizacja technicznego zaplecza w zakresie ochrony przed powodzią i suszą,
- 4) ochrona przeciwpożarowa: propagowanie zasad przeciwdziałania zagrożeniom pożarowym w lasach, modernizacja i wyposażenie jednostek straży pożarnych.

W zakresie *edukacji ekologicznej* społeczeństwa przyjęte cele średniookresowe dotyczą:

- 1) kształtowania i promocji postaw pro środowiskowych m.in. poprzez:
 - organizowanie kampanii informacyjno- edukacyjnych oraz lokalnych akcji służących ochronie środowiska, m.in. dotyczących zasad i podstaw prawidłowego funkcjonowania gospodarki odpadami, szkodliwości spalania odpadów i wypalania traw, edukacja ekologiczna rolników w zakresie upowszechniania dobrych praktyk rolniczych,
 - kształtowanie właściwych zachowań społecznych poprzez propagowanie konieczności oszczędzania wody, energii cieplnej i elektrycznej oraz uświadamianie o szkodliwości spalania paliw niskiej jakości,
 - promocja rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz technologii ograniczających zużycie energii,
 - edukacja dzieci i młodzieży: organizacja cyklicznych konkursów ekologicznych dla dzieci i młodzieży,
- 2) rozwoju infrastruktury edukacyjnej, w tym utrzymanie istniejących i tworzenie nowych placówek do spraw informacji i edukacji ekologicznej,
- 3) rozszerzenia zakresu informowania społeczeństwa o środowisku i jego stanie, w tym: doskonalenie metod udostępniania informacji o środowisku i jego stanie, rozbudowa baz danych zawierających informacje z zakresu ochrony środowiska ze szczególnym uwzględnieniem przestrzennych baz danych GIS i ich publikacji poprzez usługi sieciowe.

Program określa również cele średniookresowe odnoszące się do zagadnień systemowych, w tym: upowszechnienie znaczenia zarządzania środowiskowego (promocja wdrażania normy ISO 14001 i EMAS), zwiększenie roli placówek naukowo-badawczych we wdrażaniu ekoinnowacji; egzekwowanie odpowiedzialności za szkody w środowisku. W osiągnięciu założonych w Programie celów określone zostały w harmonogramie działania, ze wskazaniem podmiotu odpowiedzialnego oraz szacunkowych kosztów ich realizacji. Realizacja przyjętych celów i kierunków działań umożliwi harmonijny rozwój społeczno-gospodarczy powiatu, czyniąc go bardziej konkurencyjnym i atrakcyjnym oraz stworzy warunki do poprawy jakości życia i zrównoważonego rozwoju.

o charakterze lokalnym

• Strategia rozwoju gminy Płońsk 2004-2014

Strategia rozwoju stanowi kompleksową, perspektywiczną koncepcję określającą cele rozwoju oraz warunki, zasady i etapy ich osiągnięcia. Dokument ten umożliwia podejmowanie decyzji w najbliższej przyszłości i w odległej perspektywie (10 lat). Przyjęto, że realizacja poszczególnych celów strategicznych wymaga opracowania programów i sprecyzowania wyodrębnionych zadań w ramach programów.

Przyjęte cele strategiczne to:

- Rozwój społeczności oraz podniesienie poziomu wykształcenia, w tym:
 - program aktywnej walki z bezrobociem (zadania: organizowanie kursów dla dorosłych, promocja aktywnych form poszukiwania pracy, propagowanie działalności na „własny rachunek”, generowanie atrakcyjnych warunków dla inwestorów),
 - program przeciwdziałania zjawiskom wykluczenia społecznego w tym zadania: identyfikacja osób społecznie wykluczonych na terenie gminy, opracowanie zasad i metod pracy dla grup społecznych najbardziej zagrożonych wykluczeniem, zorganizowanie ośrodków pomocy i doradztwa,
 - program edukacji oraz wyższej kultury, w tym zadania: organizowanie spotkań z ciekawymi postaciami, wycieczki młodzieży gminnej do warszawskich teatrów i muzeów, opracowanie konkursów czytelniczych w gminie, opracowanie programu imprez rozrywkowych i kulturalnych na terenie gminy,
 - program działań na rzecz rozwoju dialogu społecznego: informowanie mieszkańców o wszystkich sprawach związanych z życiem gminy, utworzenie punktu konsultacyjnego,
 - program „bezpieczna gmina”: oświetlenie szczególnie niebezpiecznych miejsc na terenie gminy, konsekwentne zwalczanie wandalizmu, przygotowanie programu współpracy z policją powiatową;
- Wzrost gospodarczy ściśle związany ze szczególnym położeniem gminy i jej rolniczym charakterem, w tym:
 - program „gmina przyjazna dla inwestorów” – przygotowanie atrakcyjnych warunków dla inwestycji na terenie gminy, promowanie przez gminę lokalnych przedsiębiorców,
 - program „Gmina Płońsk gminą tranzytową” – rozwój parkingów, stacji paliw i bazy gastronomiczno-hotelowej, projektowanie lepszych rozwiązań dla transportu pasażerskiego,
 - program inwestycji związanych z ochroną środowiska – gospodarka odpadami na terenie gminy, zrównoważona gospodarka wodna,
 - program identyfikacji i wykorzystania terenów pod inwestycje – wydzielenie stref przemysłowych i terenów pod inwestycje,
 - program rozwoju rolnictwa, w tym m.in. szkolenia dla rolników wspólnie z Regionalnym Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Poświętnem, prowadzenie akcji informacyjnej dla rolników na temat kredytów preferencyjnych oraz środków pomocowych dostępnych w ramach funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, udzielanie pomocy w kwestiach dotyczących redagowania wniosków o dotacje unijne, a następnie wdrażanie projektów, które uzyskały wsparcie ze środków unijnych;
- Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej, w tym:
 - program naprawy i modernizacji dróg gminnych - asfaltowanie odcinków dróg o dużym natężeniu ruchu, które nie posiadają nawierzchni bitumicznej, wyrównywanie i żwirowanie pozostałych dróg gminnych,
 - program wybudowania instalacji kanalizacyjnej w gminie,
 - program gazyfikacji gminy,
 - utworzenie infrastruktury związanej z ochroną środowiska w gminie – stworzenie systemu odbioru i selekcji odpadów, wybudowanie nowego, nowoczesnego składowiska odpadów lub modernizacja istniejącego; wybudowanie instalacji do odzyskiwania surowców z odpadów komunalnych,
 - program identyfikacji i zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych;

- Stworzenie nowego wizerunku gminy jako miejsca atrakcyjnego w kontekście spędzania wolnego czasu, w tym
 - program promocji działalności agroturystycznej – opracowanie planu miejsc najbardziej atrakcyjnych dla turystów; promowanie gospodarstw agroturystycznych,
 - program budowy kompleksowych obiektów sportowych – budowa hali sportowej przy Zespole Szkół w Siedlinie,
 - program budowy innej obiektów infrastruktury turystycznej – budowa ścieżek rowerowych, zagospodarowanie zbiorników wodnych występujących na terenie gminy.

W Strategii ujęte zostały planowane zadania inwestycyjne do realizacji do 2014r. Są to: asfaltowanie dróg, kanalizacja w systemie mieszanym w oparciu o oczyszczalnię miejską, budowa nowoczesnej hali sportowej, budowa ścieżek rowerowych, budowa budynku wielorodzinnego we wsi Skarżyn, rozwój bazy turystycznej i rozrywkowej w pobliżu rzeki Płonki, Żurawianki oraz w miejscowości Dalanówek, rozwój zagłębi agroturystycznych, budowa nowoczesnego wysypiska odpadów w porozumieniu z gminami sąsiednimi, utworzenie segregacyjnych systemów odbioru i recyklingu odpadów, wybudowanie instalacji niezbędnych do utylizacji odpadów oraz pozyskiwania surowców wtórnych np. gazu wysypiskowego, plastiku, rozwój branży handlowej oraz powstawanie centrów przemysłowo-handlowych w rejonie wsi Bońki, Skarżyn, Brody i Siedlin. Ze względu na szeroki zakres przedsięwzięć nie wszystkie zadania zostały w pełni wykonane, wiele pozostaje nadal do realizacji.

- **Program ochrony środowiska dla gminy Płońsk na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020 (aktualizacja)** - Uchwała Nr XLVII/353/2014 Rady Gminy Płońsk z dnia 28 lutego 2014 roku

Dokument przedstawia diagnozę stanu środowiska i tendencje jego przekształceń w gminie Płońsk, cele ekologiczne, rodzaje i kierunki działań, priorytety ekologiczne, a także zestawienia zadań do realizacji wraz z określeniem środków niezbędnych do osiągnięcia celów. Misją Programu jest: *ochrona środowiska naturalnego w gminie Płońsk z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju, jako podstawa poprawy jakości życia mieszkańców gminy*. Tak określona misja realizowana będzie poprzez priorytety i działania ekologiczne gminy, z którymi będą spójne gminne priorytety i działania planowane w programach ochrony środowiska.

Program w ramach celów średniookresowych określa kierunki działań. Cele średniookresowe w zakresie *poprawy jakości środowiska* dotyczą w szczególności:

- poprawy jakości powietrza, w tym: dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego dla ozonu do 2020 roku, m.in. poprzez ograniczenie emisji powierzchniowej i punktowej (w tym termomodernizacja budynków, modernizacja lokalnych kotłowni - przechodzenie na paliwo olejowe lub parowe), ograniczenie emisji liniowej, ograniczenie emisji substancji do powietrza poprzez odpowiednie zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego.
- poprawy jakości wód, w tym: rozwój i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska, szczególnie w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków, (budowa sieci kanalizacyjnej), redukcja zanieczyszczeń wód spowodowanych działalnością rolniczą, realizacja przedsięwzięć mających wpływ na poprawę stanu jakości wód.
- racjonalnej gospodarki odpadami poprzez: zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowisko odpadów, w tym zmniejszenie masy składowanych odpadów do max. 60% wytworzonych odpadów, usunięcie i unieszkodliwienie do 2032r. wszystkich wyrobów zawierających azbest, właściwe zagospodarowanie osadów ściekowych,

- ochrony powierzchni ziemi poprzez m.in. prowadzenie badań określających zanieczyszczenia gleb użytkowanych rolniczo, upowszechnianie i praktyczne wdrażanie zasad „Kodeksu dobrej praktyki rolniczej, wprowadzenia zalesień na glebach o najniższych klasach bonitacji,
- ochrony przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym poprzez ograniczenie emisji hałasu do środowiska: wyznaczenie obszarów „cichych”, prowadzenie przez organy ochrony środowiska ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne (zgłoszenia instalacji).

W zakresie *racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych* przyjęte cele średniookresowe dotyczą:

- racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi, w tym: racjonalne wykorzystanie wód podziemnych na cele komunalne i przemysłowe, zagospodarowanie Centrum Szerominek II etap (zbiornik retencyjny wzdłuż rzeki Płonki, obiekty rekreacyjne),
- zrównoważonego wykorzystanie energii: poprawa efektywności energetycznej (wprowadzenie nowoczesnych i energooszczędnych technologii oraz systemu zarządzania energią i systemu audytów, wymiana lamp ulicznych na lampy energooszczędne),
- zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym do produkcji energii elektrycznej i ciepła: budowa elektrowni wiatrowych, wykorzystanie energii odnawialnej poprzez montaż instalacji solarnych oraz ogniw fotowoltaicznych (solary na obiektach gminnych: świetlice – 5szt. szkoły – 3szt), budowa biogazowni, wykorzystanie biomasy do produkcji ciepłej i energii elektrycznej, wdrażanie efektywnych ekonomicznie i ekologicznych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- racjonalnego gospodarowania zasobami geologicznymi poprzez monitoring i kontrolę kopalni (ograniczenie nielegalnej eksploatacji kopalni).

Cele średniookresowe i kierunki działań w zakresie *ochrony przyrody* dotyczą w szczególności:

- ochrony walorów przyrodniczych m.in. poprzez kształtowanie polityki zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględniającej walory przyrodnicze i krajobrazowe, w tym zrównoważony rozwój turystyki na obszarach cennych przyrodniczo, planowanie inwestycji z zachowaniem wartości przyrodniczych i krajobrazowych,
- ochrony i rozwoju zieleni na terenach zurbanizowanych, w tym uregulowanie stanu własności terenów zieleni, budowa, modernizacja i pielęgnacja parków i skwerów, systematyczna pielęgnacja pomników przyrody,
- zwiększenia lesistości poprzez realizację założeń Programu zwiększania lesistości dla województwa mazowieckiego do 2020 roku, uporządkowanie ewidencji gruntów zalesionych, ochrona lasów, ze szczególnym uwzględnieniem różnorodności biologicznej.

W zakresie *poprawy bezpieczeństwa ekologicznego* cele średniookresowe i kierunki działań dotyczą:

- przeciwdziałania poważnym awariom m.in. współdziałanie i współpraca z jednostkami ratowniczymi, specjalistami i ekspertami w zakresie wystąpienia na terenie gminy poważnych awarii przemysłowych i klęsk żywiołowych, utrzymywanie w gotowości sprawnego systemu zapobiegawczo-interwencyjno-ratunkowego na wypadek wystąpienia poważnej awarii lub klęski żywiołowej, aktualizacja listy instalacji stanowiących potencjalne zagrożenia środowiska i życia ludzi na terenie gminy,
- ochrony przed powodzią i suszą: przygotowanie i modernizacja zaplecza technicznego,

- ochrony przeciwpożarowej: propagowanie zasad przeciwdziałania zagrożeniom pożarowym w lasach, modernizacja i wyposażenie jednostek straży pożarnych.

Cele średniookresowe dotyczące *edukacji ekologicznej społeczeństwa* obejmują kierunki działań:

- wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców gminy m. in. poprzez organizowanie kampanii informacyjno – edukacyjnych oraz lokalnych akcji służących ochronie środowiska, propagowanie konieczności oszczędzania wody, energii cieplnej i elektrycznej, uświadamianie o szkodliwości spalania paliw niskiej jakości, promocja rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz technologii ograniczających zużycie energii, upowszechnianie informacji dotyczących szkodliwości spalania odpadów i wypalania traw,
- edukacja dzieci i młodzieży - organizacja cyklicznych konkursów ekologicznych dla dzieci i młodzieży,
- utrzymanie istniejących i racjonalne tworzenie nowych placówek do spraw informacji i edukacji ekologicznej,
- edukacja ekologiczna rolników poprzez szkolenia w zakresie upowszechniania dobrych praktyk rolniczych,
- aktywizacja społeczeństwa w postępowaniach na rzecz ochrony środowiska: rozszerzenie zakresu informowania społeczeństwa o środowisku i jego stanie, doskonalenie metod udostępniania informacji o środowisku i jego stanie.

Cele średniookresowe i kierunki działań przyjęte w ramach *zagadnień systemowych* dotyczą w szczególności egzekwowania odpowiedzialności za szkody w środowisku (monitoring i kontrola podmiotów gospodarczych korzystających ze środowiska, sprawowanie kontroli nad wywiązywaniem się sprawców szkód z obowiązków w zakresie naprawy lub zapobiegania takim szkodom).

Przyjęte w dokumencie główne zamierzenia gminy Płońsk z zakresu ochrony środowiska to:

- modernizacja oczyszczalni ścieków i rozbudowa kanalizacji sanitarnej,
- modernizacja stacji uzdatniania wody,
- budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na terenach wiejskich,
- rozbudowa i modernizacja wodociągów,
- modernizacja- zmniejszenie uciążliwości kotłowni, niejednokrotnie przy zastosowaniu energii odnawialnej wraz z termomodernizacją budynków,
- modernizacja systemów ciepłowniczych,
- termomodernizacja budynków,
- rozwój systemów selektywnej zbiórki odpadów,
- rozwój systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych,
- rozwój systemu postępowania z odpadami zawierającymi azbest – inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie gmin, ew. finansowe wsparcie działań w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest przez osoby fizyczne,
- rozbudowa i modernizacja dróg,
- edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży.

Harmonogram realizacji działań na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020 stanowi zestawienie zadań (własnych i koordynowanych) gminy Płońsk planowanych do realizacji w latach 2013 – 2020 z określeniem jednostki odpowiedzialnej, kosztów realizacji i źródeł finansowania w ujęciu określonych celów ekologicznych.

Analiza ustaleń projektu Studium pozwala stwierdzić, że nie są one sprzeczne z celami strategicznymi i nakreślonymi kierunkami działań ujętymi w dokumentach o charakterze regionalnym, ponadlokalnym i lokalnym.

2. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Podstawowym celem prognozy oddziaływania na środowisko jest identyfikacja i ocena potencjalnych wpływów na komponenty środowiska przyrodniczego oraz na zdrowie i warunki życia ludzi, jakie mogą nastąpić na skutek realizacji ustaleń Studium. Ważnym zadaniem prognozy jest również informowanie lokalnej społeczności, władz samorządowych i podmiotów gospodarczych o skutkach realizacji ustaleń Studium.

Założenia metodyczne w przygotowywaniu niniejszej prognozy to:

1. nawiązanie do wymogów art. 51 ust.2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
2. równoległe opracowywanie projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gm. Płońsk i prognozy oddziaływania na środowisko przyrodnicze. Takie podejście pozwala na uwzględnianie w zapisach projektu Studium części wniosków wynikających z identyfikacji potencjalnych oddziaływań na środowisko.

Do analiz i ocen sporządzanych w ramach prognozy oddziaływania na środowisko projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońsk, jako stan odniesienia, przyjęto:

- charakterystykę stanu oraz funkcjonowania środowiska na podstawie opracowania ekofizjograficznego sporządzonego do projektu Studium oraz innych dokumentów planistyczno-programowych powiązanych z projektem Studium,
- uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu, w tym: stan środowiska przyrodniczego, stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, zagrożenia bezpieczeństwa ludności i mienia, występowanie naturalnych zagrożeń geologicznych, udokumentowanych złóż kopalin i terenów górniczych oraz zasobów wód podziemnych – określone w części I projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońsk.

Prognoza odnosi się do obszaru gminy Płońsk w jej granicach administracyjnych. Zakres prac nad prognozą został dostosowany do charakteru projektu Studium oraz skali i stopnia szczegółowości jego zapisów. Do oceny wpływu zapisów Studium na środowisko zastosowano głównie metody opisowe oraz metodę analogii środowiskowych głównie do analizy istniejącego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektu Studium. Ze względu na bardzo ogólne zapisy kierunków działań oraz odległy horyzont czasowy ich realizacji, bardzo utrudnione jak i obciążone poważnym błędem byłoby wykonanie oceny o dużej szczegółowości, a tym bardziej zastosowanie do analizy metod ilościowych. Prognoza ma charakter jedynie jakościowy. Zasadniczej ocenie poddano podstawowe kierunki zagospodarowania przestrzennego i główne zasady zagospodarowania terenu. Przy ocenie możliwych przemian elementów środowiska założono pełną realizację ustaleń Studium, w szczególności działania związane z realizacją systemów komunikacyjnych i infrastruktury technicznej określone w części II projektu Studium - Kierunki zagospodarowania przestrzennego.

Do oceny stopnia potencjalnego oddziaływania kierunków działań na komponenty środowiska przyrodniczego i zasoby kulturowe, oprócz metod opisowych, wykorzystano matryce, w których zastosowano wartościowanie jakościowe. Szczegółowe założenia metodyczne ujęte zostały w punkcie 9. prognozy.

3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Obowiązek przeprowadzania monitorowania zmian zachodzących w przestrzeni polegającego na okresowej ocenie przeglądu i rejestracji zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy nakłada ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 647 z późniejszymi zmianami), w szczególności art. 32 o treści:

- 1. W celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium, z uwzględnieniem (...) wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego.*
- 2. Wójt, burmistrz albo prezydent miasta przekazuje radzie gminy wyniki analiz, o których mowa w ust. 1, po uzyskaniu opinii gminnej (...) komisji urbanistyczno-architektonicznej, co najmniej raz w czasie kadencji rady. Rada gminy podejmuje uchwałę w sprawie aktualności studium i planów miejscowych, a w przypadku uznania ich za nieaktualne, w całości lub w części, podejmuje działania, o których mowa w art. 27 ustawy.*
- 3. Przy podejmowaniu uchwały, o której mowa w ust. 2, rada gminy bierze pod uwagę w szczególności zgodność studium albo planu miejscowego z wymogami wynikającymi z przepisów art. 10 ust. 1 i 2, art. 15 oraz art. 16 ust. 1.*

Wskazane w pkt. 3 przepisy dotyczą zakresu Studium (uwzględniania w dokumencie m.in. kierunków i zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego). Tak więc w przypadku Studium istnieje określona ustawowo procedura pozwalająca przeanalizować i ocenić skutki jego realizacji.

Monitorowanie potrzeb w zakresie zwiększenia lub weryfikacji obszarów preferowanych pod różnego rodzaju zabudowę i zainwestowanie wynikających ze zgłaszanych wniosków dotyczących sporządzenia planów miejscowych i decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o lokalizacji celu publicznego powinno być prowadzone w sposób ciągły. Analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, zgodnie z wymogiem ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, powinna być wykonana przynajmniej jeden raz na 4 lata. Ponadto sporządzane, co dwa lata, raporty z realizacji Programu ochrony środowiska gminy Płońsk pozwolą m.in. na obserwację zmian poszczególnych komponentów środowiska (m.in. powietrze, wody, gleby, klimat akustyczny) – szczególnie na obszarach cennych przyrodniczo jak i zmian w użytkowaniu terenów.

4. Informacja o transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Gmina Płońsk położona jest w środkowej części województwa mazowieckiego, w znacznej odległości od granicy państwa. Potencjalne skutki realizacji Studium nie będą miały znaczenia transgranicznego, w rozumieniu art. 58 ustawy Prawo ochrony środowiska.

Projekt Studium nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko. Określone w projekcie Studium kierunki zagospodarowania przestrzennego dotyczą obszaru gminy i mają głównie charakter lokalny, a w niektórych dziedzinach ponadlokalny (inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym). Powiązania komponentów środowiska w skali lokalnej w obszarze gminy i poza jej granicami związane są głównie z ochroną cennych walorów środowiska przyrodniczego oraz z przenikaniem oddziaływań związanych z systemem komunikacji drogowej o znaczeniu krajowym.

5. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

5.1. Charakterystyka stanu i funkcjonowania środowiska

Stan środowiska przyrodniczego gminy Płońsk szczegółowo opisany został w opracowaniu ekofizjograficznym¹ oraz w dużym zakresie w części pierwszej projektu Studium (Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego), dlatego też w niniejszej prognozie przeprowadzono przede wszystkim analizę zjawisk i tendencji oraz charakterystykę stanu i funkcjonowania środowiska, która obejmuje następujące zagadnienia:

- zasoby przyrodnicze, którymi są elementy przyrody mające znaczenie dla bytowania i gospodarki człowieka, do których należą między innymi: gleby, zasoby wodne, surowce mineralne, lasy oraz obszary o wysokich walorach przyrodniczych stanowiące jednocześnie ważne uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy,
- jakość poszczególnych elementów środowiska, związana z presją ze strony człowieka wywieraną na środowisko przyrodnicze i wpływającą na jego stan, odnosząca się w szczególności do wód powierzchniowych, wód podziemnych, powietrza atmosferycznego i gleb.

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego obszar gminy Płońsk położony jest w makroregionie Nizina Północnomazowiecka (318.6) w mezoregionie Wysoczyzna Płomska (318.61). Mezoregion ten od północy i wschodu przylega do Równiny Raciąskiej i doliny rzeki Wkry, natomiast od południa opada stromą krawędzią do doliny Wisły. Wysoczyznę Płomską stanowi równina morenowa urozmaicona łańcuchem wypukłych form - moren i kemów, uformowane w równoleżnikowe ciągi przebiegające równoległe do doliny Wisły, gdzie najwyższe wzniesienie dochodzi do 163 m n.p.m. Najważniejszym okresem tworzenia się rzeźby gminy Płońsk był okres recesji ostatniego lądolodu stadiału Wkry zlodowacenia środkowopolskiego, w wyniku którego utworzyła się pofalowana powierzchnia wysoczyzny morenowej zbudowana z utworów lodowcowych i wodnolodowcowych.

¹ Jest to dokumentacja sporządzana na potrzeby studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa, charakteryzująca poszczególne elementy przyrodnicze na obszarze objętym studium lub planem i ich wzajemne powiązania. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1298), zawiera m.in.:

- rozpoznanie i charakterystykę stanu oraz funkcjonowania środowiska w zakresie: poszczególnych elementów przyrodniczych i ich wzajemnych powiązań, dotychczasowych zmian w środowisku, struktury przyrodniczej obszaru oraz powiązań przyrodniczych obszaru z jego szerszym otoczeniem, zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych i ich ochrony prawnej, jakości środowiska oraz jego zagrożeń,
- diagnozę stanu i funkcjonowania środowiska, a w szczególności: ocenę odporności środowiska na degradację oraz zdolności do regeneracji oraz ocenę stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych; ocenę stanu zachowania walorów krajobrazowych oraz możliwości ich kształtowania; ocenę zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi; ocenę charakteru i intensywności zmian zachodzących w środowisku; ocenę stanu środowiska oraz jego zagrożeń i możliwości ich ograniczenia.

Wysoczyzna wznosi się na wysokości 108-120 m n.p.m. i charakteryzuje się niewielkimi - do 5° spadkami. Późniejsze procesy erozyjno-denudacyjne doprowadziły do wyrównania jej powierzchni oraz utworzenia sieci dolinek erozyjnych. W większości są to małe i płytkie formy (do 5 m) których spadki poprzeczne nie przekraczają 15°.

Recesja lądolodu stadiału Wkry przerywana była krótkotrwałymi etapami (fazami). Z tzw. etapu płońskiego pochodzi wydłużona strefa czołowo-morenowa, która wyraźnie rysuje się na południe od Płońska. Jest to wyniesiona do około 130 m n.p.m. partia wysoczyzny morenowej nadbudowana grubym materiałem wodnolodowcowym. W kierunku północnym wypiętrzenie strefy czołowo-morenowej opada łagodnym 25-metrowym zboczem w kierunku erozyjnie obniżonej partii wysoczyzny morenowej. Obniżoną partię wysoczyzny morenowej wykorzystwała rzeka Płonka wycinając w niej dolinę, rozszerzającą się w kierunku wschodnim. Obejmuje ona wąskie koryto z tarasami, w tym z tarasem zalewowym o szerokości do 200 m, będącym najmłodszą formą morfologiczną. Taras zalewowy rzeki Naruszewki płynącej w południowej części gminy jest znacznie mniejszy, a krawędzie doliny wyższe, dochodzące do 10 m.

Istniejące na obszarze gminy Płońsk formy geomorfologiczne uzupełniają wyrobiska i hałdy antropogeniczne związane z eksploatacją licznych złóż surowców mineralnych: ilów do produkcji ceramiki budowlanej, pospółki, piasków i żwirów.

Obszar gminy zbudowany jest z utworów trzecio- i czwartorzędowych. Osady trzeciorzędowe reprezentowane przez plioceńskie ły i mułki odślaniają się w rejonie wyniesienia strefy czołowo-morenowej. Wychodnie te są efektem niezwykle intensywnych procesów glaciektonicznych, które w plejstocenie doprowadziły do utworzenia licznych obniżeń, rynien oraz wypiętrzeń. Na pozostałym obszarze gminy utwory trzeciorzędowe zalegają pod płaszczem osadów czwartorzędowych o miąższości dochodzącej do 120 m. Całkowita miąższość utworów trzeciorzędowych sięga 200 m, z czego większość (do około 150 m) przypada na plioceńskie ły jeziorne, pozostałe - to seria mioceńskich piasków lądowych z wkładkami węgla brunatnego oraz oligoceńskich piasków morskich. Deniwelacje stropu pliocenu na stosunkowo niewielkiej odległości, w pasie położonym na południe od Płońska sięgają 140 m: od wypiętrzeń pliocenu w rejonie wyniesienia strefy czołowo-morenowej w okolicy Pilitowa, Dalanówka i Strubin na wysokości 120 m n.p.m. do głębokich obniżeń 20 m p.p.m.

Osady czwartorzędowe na terenie gminy reprezentowane przez utwory glacialne trzech zlodowaceń, porozielane są osadami wodnolodowcowymi, zastoiskowymi, lokalnie rzecznyymi. Wśród wymienionych osadów przeważają utwory, które pod względem wiekowym odpowiadają stadiałowi północnomazowieckiemu zlodowacenia środkowopolskiego. Są to gliny zwałowe oraz piaski i żwiry lodowcowe oraz ły i mułki zastoiskowe o miąższości z reguły nie przekraczającej 10 m. W erozyjnie obniżonych partiach wysoczyzny morenowej na powierzchni występują osady glacialne i zastoiskowe. Na znacznie mniejszych powierzchniach niż osady tworzące się w bezpośredniej obecności lądolodu, występują pokrywowe utwory eluwalne, piaski rzeczne oraz osady organogeniczne. Tworzyły się one podczas ostatniego zlodowacenia oraz w holocenie. Łączna miąższość czwartorzędu wynosi od 0 do około 120 m (średnio 30-60 m).

Wymienione utwory różnią się między sobą nie tylko genezą, ale również litologią i stopniem przepuszczalności, a co za tym idzie warunkami posadowienia obiektów budowlanych. Najkorzystniejsze warunki posadowienia cechują piaszczysto-żwirowe utwory wodnolodowcowe oraz gliny morenowe. Są to:

- piaski średnie i grube ze żwirem średniozagęszczony, wodnolodowcowe i lodowcowe,

- piaski średnie i drobne miejscami z domieszką żwiru średniozagęszczone, wodnolodowcowe,
- piaski średnie i drobne z domieszką żwiru i głazami w przewadze średniozagęszczone, eluwialne i wodnolodowcowe na glinie;
- gliny, gliny piaszczyste, miejscami piaski gliniaste twaroplastyczne i półwarte morenowe.

Charakteryzują się dobrymi parametrami wytrzymałościowymi, gdzie o ich przydatności budowlanej decyduje poziom wód gruntowych.

Zdecydowanie niekorzystnymi parametrami geotechnicznymi charakteryzują się utwory holocenijskie den dolin i zagłębień wytopiskowych. Są to: torfy, torfy piaszczyste i namuły torfiaste na piaskach drobnych średnich i pylastych (rzecznych i eluwialnych) oraz namuły pylaste i piaszczyste na piaskach drobnych, średnich i pylastych (eluwialnych). Są to grunty słabonośne, niekorzystne dla budownictwa ze względu na niską wytrzymałość. Cechują się dużą ściśliwością i pojemnością wodną a obszar ich występowania najczęściej znajduje się w strefie płytkiego zalegania zwierciadła wód gruntowych.

Z przypowierzchniowymi utworami związane jest występowanie surowców mineralnych: piasków i żwirów oraz surowców ilastych ceramiki budowlanej. Zgodnie z Bilansem zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na dzień 31.12.2013 r. na terenie gminy Płońsk występowało 61 złóż surowców mineralnych, wśród których:

- 27 złóż stanowią złoża, z których wydobycie zostało zaniechane,
- 13 złóż stanowią złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo,
- 11 złóż jest eksploatowanych,
- 6 złóż stanowią złoża zagospodarowane, eksploatowane okresowo,
- 1 złożo - złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej Ćwiklin VI - o zasobach rozpoznanych wstępnie,
- 3 złoża skreślone zostały z bilansu zasobów w roku sprawozdawczym 2013: złoża piasków i żwirów Dalanówek XVI i Dalanówek XVII oraz złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej Lisewo – 4.

Podstawowe dane złóż kopalin występujących na terenie gminy Płońsk²

Lp.	Nazwa złoża	Pow. złoża (ha)	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby (tys. ton)		Wydobycie (tys. ton)
				geologiczne bilansowe	przemysłowe	
1	2	3	4	5	6	7
Piaski i żwiry						
1.	Dalanówek bis*	2,27	R	159	-	-
2.	Dalanówek I	2,40	Z	90	-	-
3.	Dalanówek II	2,38	Z	158	-	-
4.	Dalanówek III*	0,40	Z	27	-	-
5.	Dalanówek IV	1,93	Z	33	-	-
6.	Dalanówek IX	1,78	Z	99	-	-
7.	Dalanówek V	2,00	E	91	-	2
8.	Dalanówek VI	7,13	Z	1 104	-	-

² Na podstawie Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na dzień 31.12.2013 r. oraz baz danych Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie: System Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych MIDAS, INFOGEOKARB.

1	2	3	4	5	6	7
9.	Dalanówek VII	3,85	Z	296	-	-
10.	Dalanówek VIII*	0,77	Z	48	-	-
11.	Dalanówek X	1,88	Z	44	-	-
12.	Dalanówek XI	1,98	R	205	-	-
13.	Dalanówek XII	1,78	R	148	-	-
14.	Dalanówek XIII	0,18	Z	15	-	-
15.	Dalanówek XIV	2,45	Z	134	-	-
16.	Dalanówek XIX*	4,28	T	134	114	-
17.	Dalanówek XV	0,88	Z	65	-	-
18.	Dalanówek XVI*	1,45	M	-	-	-
19.	Dalanówek XVII*	1,14	M	-	-	-
20.	Dalanówek XVIII*	1,28	T	197	197	-
21.	Dalanówek XVIII dz.125	1,28	Z	80	-	-
22.	Dalanówek XX	1,99	R	267	-	-
23.	Dalanówek XXI	3,86	R	571	-	-
24.	Dalanówek XXII	7,50	R	1 025	-	-
25.	Lisewo	23,70	Z	1 337	-	-
26.	Lisewo - 4	3,96	M	-	-	-
27.	Lisewo II	9,18	T	187	90	-
28.	Lisewo III	6,80	R	1 134	-	-
29.	Lisewo V	2,00	E	187	-	34
30.	Lisewo VI	6,99	R	1 010	-	-
31.	Michalinek	1,78	E	107	-	0
32.	Michalinek II	3,74	T	166	166	-
33.	Michalinek III	1,91	Z	125	-	-
34.	Michalinek III-1	1,06	R	77	-	-
35.	Michalinek IV*	1,89	E	161	-	4
36.	Michalinek IX	0,81	E	51	-	6
37.	Michalinek V*	1,86	Z	167	-	-
38.	Michalinek VI	0,89	E	26	-	0
39.	Michalinek VIII	14,68	Z	647	-	-
40.	Michalinek X	1,88	E	187	-	3
41.	Michalinek XI	1,74	E	239	-	5
42.	Michalinek XII	5,89	E	66	-	0
43.	Michalinek XII* dz.nr 12	0,61	R	864	-	-
44.	Michalinek XIII	1,55	E	170	-	4
45.	Michalinek XIV	4,33	R	143	-	-
46.	Michalinek XIV dz. 25/2	1,10	R	664	-	-
47.	Poczernin I	5,95	T	586	608	-
48.	Szerominek	1,97	R	199	-	-

Lp.	Nazwa złoża	Pow. złoża (ha)	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby (tys. m ³)		Wydobycie (tys. m ³)
				geologiczne bilansowe	przemysłowe	
Surowce ilaste ceramiki budowlanej						
1.	Arcelin	5,42	Z	123	-	-
2.	Arcelin II	1,14	T	67	-	-
3.	Cieciórki I	3,20	Z	171	-	-
4.	Cieciórki III	2,94	Z	132	-	-
5.	Ćwiklin	6,15	Z	161	-	-
6.	Ćwiklin III	1,95	Z	39	-	-
7.	Ćwiklin IV	0,85	Z	34	-	-
8.	Ćwiklin IX	2,80	Z	104	-	-
9.	Ćwiklin VI	26,10	P	725	-	-
10.	Ćwiklin VII	9,04	E	298	249	2
11.	Ćwiklin VIII	1,05	Z	28	-	-
12.	Pilitowo-Nowina	2,16	Z	196	-	-
Surowce dla prac inżynierskich						
1.	Siedlin	0,66	Z	7,50	6,40	1,15

Oznaczenia:

- * - złożo zawierające piasek ze żwirem
- E - złożo eksploatowane
- P - złożo o zasobach rozpoznanych wstępnie
- R - złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A+B+C₁)
- T - złożo zagospodarowane, eksploatowane okresowo
- Z - złożo, z którego wydobyte zostało zaniechane
- M - złożo skreślone z bilansu zasobów w roku sprawozdawczym

Wśród występujących na terenie gminy Płońsk złóż o powierzchni od 0,18 ha (złożo Dalanówek XIII) do 26,10 ha (złożo Ćwiklin VI), duży udział (77%) mają złoża o powierzchni do 2 ha, dla których koncesje na wydobyte wydaje starosta. Złoża występują pojedynczo oraz w dużych skupiskach, zwłaszcza w rejonie Dalanówka, Lisewa i Michalinka. W obrębie jedenastu złóż, w tym 10 złóż piasków i żwirów (Dalanówek V, Lisewo V, Michalinek, Michalinek IV, Michalinek VI, Michalinek IX, Michalinek X, Michalinek XI, Michalinek XII, Michalinek XIII) i złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Ćwiklin VII w 2013 roku prowadzona była eksploatacja surowców, z blisko połowy złóż (27 złóż) wydobyte zostało zaniechane, natomiast zagospodarowane złoża: Dalanówek XVIII, Dalanówek XIX, Lisewo II, Michalinek II, Poczernin I i Arcelin II eksploatowane są okresowo. W roku 2013 z bilansu zasobów skreślone zostały 2 złoża piasków i żwirów (Dalanówek XVI, Dalanówek XVII) oraz jedno złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej (Lisewo – 4). W granicach udokumentowanych złóż, w ich sąsiedztwie oraz w rejonach perspektywicznych (rejon: Bogusławice, Woźniki, Szeromin, Lisewo) istnieją możliwości obecnej i przyszłej eksploatacji surowców.

Typy i wartość użytkowa gleb, które wykształciły się na terenie gminy Płońsk w dużym stopniu zależy od rodzaju podłoża, na którym powstały oraz powierzchniowych warunków wodnych. Typologia gleb jest zróżnicowana:

- w północnej części gminy dominują utwory zaliczane do gleb bielcowych utworzonych na glinach i piaskach słabo gliniastych oraz czarnych ziemi zdegradowanych powstałych na piaskach gliniastych, glinach lekkich i średnich. Mniejszy udział jest gleb brunatnych wylugowanych na piaskach słabo gliniastych oraz piaskach gliniastych mocnych;
- południowa część gminy odznacza się przewagą utworów zaliczanych do gleb brunatnych wylugowanych utworzonych z piasków słabo gliniastych i piasków gliniastych lekkich na podłożu piasków. Niewielkimi płatami występują tu również czarne ziemie zdegradowane utworzone na glinach lekkich i piaskach gliniastych mocnych oraz gleby bielcowe na piaskach gliniastych i glinach lekkich;
- w dolinach rzek: Płonki, Naruszewki i Żurawianki oraz zagłębieniach terenowych występują gleby typu mady podścielone pyłem lub piaskiem gliniastym oraz gleby mułowo-torfowe i murszowo-mineralne utworzone na piaskach luźnych, pyłach lub glinach.

Wartość użytkową gleb dla potrzeb gospodarki rolnej w sposób syntetyczny charakteryzują kompleksy przydatności rolniczej gruntów ornych i użytków zielonych, które grupują gleby o zbliżonym składzie, właściwościach oraz przydatności do uprawy określonej grupy roślin. Gmina Płońsk należy do obszarów o średnio korzystnych warunkach do produkcji rolnej, gdzie występuje przewaga gleb dobrych i średnich jakościowo. Gleby najlepsze 1-go kompleksu (pszenny bardzo dobry) tworzą jeden zwarty płat na terenie obrębu Poświętne. Obszary gleb bardzo dobrych i dobrych kompleksu 2-go (pszenny dobry), 4-go (pszemno-żytni) i 8-go (zbożowo-pastewny mocny) stanowią ok. 35% gruntów ornych i są charakterystyczne zwłaszcza dla północnej części wysoczyzny morenowej oraz wyniesienia czołowo-morenowego. Mały jest udział gleb kompleksu 3-go, które występują w formie niewielkich, izolowanych płatów we wschodniej i południowej części gminy. Gleby słabsze jakościowo zaliczane do kompleksu 5-go (żytni dobry), 6-go (żytni słaby) i 9-go (zbożowo-pastewny słaby) zajmują ok. 58% areалу gruntów ornych. Występują głównie w południowej i środkowej oraz w formie niewielkich płatów również w północnej części gminy. Gleby najslabsze jakościowo zaliczane do kompleksu 7-go (żytni bardzo słaby) zajmują około 7% gruntów ornych i tworzą niewielkie izolowane płaty występujące na terenie całej gminy, zwłaszcza w części wschodniej. Są to gleby piaszczyste, których uprawa jest mało efektywna a najbardziej racjonalnym sposobem zagospodarowania takich terenów jest zalesienie.

Na terenie gminy Płońsk stosunkowo małe powierzchnie zajmują łąki i pastwiska, które koncentrują się głównie wzdłuż cieków i w większości zaliczane są do kompleksu 2-go (użytki zielone średnie).

Problem gospodarczy i ekologiczny stwarza zakwaszenie gleb zmniejszające wykorzystanie przez rośliny składników pokarmowych i istotnie obniżające ich przydatność rolniczą. Na zmiany odczynu mogą wpływać warunki klimatyczne jak i działalność antropogeniczna. Bez podwyższenia odczynu gleb poprzez wapnowanie, nie jest możliwe osiągnięcie wysokich wyników produkcyjnych i uzyskania plodów rolnych charakteryzujących się wysoką jakością.

Struktura użytkowania gruntów w gminie Płońsk charakteryzuje się znaczną trwałością i wskazuje na dominującą rolę produkcji rolnej w strukturze gospodarczej gminy. Mało zróżnicowane przestrzennie jest wykorzystanie gruntów na cele rolnicze. Udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni gruntów poszczególnych obrębów geodezyjnych wynosi od ok. 70% we wsi Krępicza do ok. 95,0 % we wsi Ćwiklin, Michowo i Młyńsk. Wynika to głównie z rozmieszczenia lasów i terenów zadrzewionych.

Gmina odznacza się niskim udziałem gruntów pod lasami i zadrzewieniami. Na koniec 2013 roku lasy i grunty leśne zajmowały na obszarze gminy Płońsk 679,05 ha, a wskaźnik lesistości, który wyniósł 5,3% był zdecydowanie niższy zarówno od wskaźnika lesistości dla powiatu płońskiego – 13,6% jak i woj. mazowieckiego – 23,0%. Część północna gminy Płońsk, o płasko równinnej rzeźbie terenu i niewielkich deniwelacjach stanowi obszar praktycznie bezleśny. W części południowej i zachodniej lasy występują w formie niewielkich płatów, wszystkie mają charakter izolowanych wysp i nie kontaktują się bezpośrednio z innymi kompleksami. Większe zwarte kompleksy lasów grupują się w rejonie wsi: Bogusławice, Woźniki, Krępica, Szerominek i Skarżyn.

W strukturze władania dominują lasy publiczne (51,4%). Zajmują one 349,35 ha, stanowią własność Skarbu Państwa i są w zarządzie Lasów Państwowych Nadleśnictwa Płońsk. Lasy prywatne odznaczają się kompleksami małymi powierzchniowo i zajmują około 48,6% powierzchni leśnej gminy Płońsk. Obejmują rozdrobnione zalesienia, występują wyspowo na całym obszarze gminy, często porastają siedliska porolne i pełnią rolę zadrzewień śródpolnych. Znaczne rozdrobnienie i rozproszenie kompleksów leśnych nie sprzyja prowadzeniu racjonalnej gospodarki leśnej, ułatwia natomiast żywiołową penetrację oraz postępującą dewastację runa i podszytu.

Zarówno lasy państwowe, jak i prywatne mają drzewostan pochodzący ze sztucznych nasadzeń i odnowień. Są to głównie jednowiekowe i jednowarstwowe monokultury, w skład których wchodzi przede wszystkim nasadzenia sosny, występują też powierzchnie zagospodarowane na brzozę i osikę. Drzewostan pochodzący z naturalnego odnowienia występuje przede wszystkim na siedliskach podmokłych (olcha), a na innych siedliskach głównie jako przedplon (brzoza) lub domieszka w starszych monokulturach (brzoza, dąb, grab). Dominują lasy młode, drzewostany starsze spotyka się głównie w kompleksach leśnych w rejonie wsi Skarżyn i Koziminy oraz w lasach łęgowych. Lasy olchowe typu łęgów przystrumykowych i olsów, związane z dolinami cieków i bezodpływowymi zagłębieniami, stanowią na obszarze gminy Płońsk zbiorowiska o najwyższym stopniu naturalności, zwłaszcza w odniesieniu do składu drzewostanów. Ich naturalna równowaga jest jednak w wielu miejscach zaburzona przez podsuszenie, które prowadzi do powstania nowych, antropogenicznych układów w procesie wtórnej sukcesji ekologicznej. Łęgi przystrumykowe i olsy oraz powstałe na ich przekształconych siedliskach - wtórne grądy niskie pełnią na analizowanym terenie funkcję wodochronną poprzez regulację spływów powierzchniowych wód i ich retencjonowanie. Ze względu na podmokłe podłoże, niekorzystne warunki mikroklimatyczne oraz niską odporność roślinności i podłoża, odgrywają ważną rolę jako ostoje zwierzyny w ciągach dolinowych powiązań faunistycznych. Jednocześnie stanowią względnie naturalny składnik krajobrazu. Tworzą one niewielkie kompleksy, zwłaszcza w rejonie wsi: Bogusławice, Skarżyn i Kluczewo.

Przekształcenia szaty roślinnej doprowadziły do ukształtowania się na terenie gminy Płońsk krajobrazu charakterystycznego dla rejonów rolniczych, W krajobrazie tym dominują pola uprawne oraz zwarta i rozproszona zabudowa wraz z towarzyszącą jej zielenią, budowana przez rośliny uprawne i ozdobne oraz przez zbiorowiska chwastów. Odmienny charakter mają silnie zurbanizowane tereny podmiejskie wokół miasta Płońska.

Niewielki udział w powierzchni gminy mają:

- zbiorowiska roślinne powstałe spontanicznie na terenach poeksploatacyjnych i nieuprawianych gruntach w kolejnych fazach sukcesji wtórnej;
- półnaturalne zbiorowiska łąkowe i bagienne, ograniczone do wąskich pasów wzdłuż cieków oraz rozproszonych płatów w bezodpływowych zagłębieniach;

Duże znaczenie biocenotyczne i znaczne walory krajobrazowe cechują zwłaszcza użytki zielone występujące w dolinie rzeki Płonki i Żurawianki – w północnej części gminy Płońsk oraz w dolinie rzeki Naruszewki – w części południowej. Zbiorowiska te sprzyjają zachowaniu bioróżnorodności oraz pełnią funkcje wodo- i glebochronne, hydrologiczne i klimatyczne.

Zbiorowiska te pełnią ważną rolę w systemie lokalnych powiązań przyrodniczych, który w gminie Płońsk bazuje na kompleksach leśnych oraz dolinach cieków wodnych wraz z podmokłymi obniżeniami terenowymi, w szczególności dolinie rzeki Płonki.

Rzeka Płonka, w której zlewni znajduje się ponad 80% powierzchni gminy Płońsk ma największe znaczenie w uregulowaniu stosunków wodnych obszaru. Jest to prawobrzeżny dopływ Wkry o całkowitej długości 42,6 km i powierzchni zlewni 433,4 km². Obszar źródłowy rzeki znajduje się w okolicy miejscowości Starożreby w powiecie płońskim na wysokości około 140 m n.p.m.. Do Wkry Płonka uchodzi w pobliżu miejscowości Kołoząb w gminie Sochocin w powiecie płońskim na 39+200 km biegu rzeki. Rzeka uregulowana jest na długości 27,3 km. Poniższa tabela zawiera ważniejsze obiekty zabudowy hydrotechnicznej Płonki zlokalizowane na terenie miasta i gminy Płońsk.

Ważniejsze urządzenia wodne na rzece Płonce³

km biegu rzeki	Rzędna dna	Rzędna terenu		Rodzaj obiektu Lokalizacja (miejscowość)
		brzeg prawy	brzeg lewy	
6+530	90,35	92,53	92,51	Stopień betonowy Strachowo
8+388	91,70	93,89	93,89	Jaz żelbetowy Strachówko
9+765	92,85	95,13	94,99	Stopień betonowy Michowo
11+020	94,10	96,37	96,34	Jaz żelbetowy Płońsk
12+760				Stopień betonowy Płońsk
12+766		97,28	96,78	Jaz kozłowy Płońsk
14+752				Zastawka betonowa Szerominek
16+900				Jaz Szerominek
17+340				Stopień kamienny Kluczewo
17+700	100,50	102,50	102,50	Stopień kamienny Kluczewo

Zlewnię rzeki Płonki, w niewielkim stopniu zalesioną, charakteryzuje nieskomplikowana, stosunkowo dobrze rozwinięta sieć hydrograficzna, którą tworzą rzeki: Dzierżążnica, Żurawianka i dopływ spod Gniewkowa oraz liczne, niewielkie dopływy, w tym rowy melioracyjne odprowadzające wody ze zmeliorowanych kompleksów. Warunki hydrologiczne w dorzeczu Płonki są typowe dla rzek nizinnych i charakteryzują się wezbraniem wiosennym, powstającym w wyniku topnienia śniegu oraz stosunkowo wyrównanym odpływem letnim (wezbrania letnie występują sporadycznie).

³ Według „Studium dla obszarów nieobwałowanych narażonych na niebezpieczeństwo powodzi” - Małopolska Grupa Geodezyjno-Projektowa S.A., Tarnów.

Zgodnie w wykonanym studium dla obszarów nieobwałowanych narażonych na niebezpieczeństwo powodzi dla rzeki Płonki⁴, przepływ średni roczny rzeki (SSQ), charakteryzujący ogólne zasoby wodne zlewni od źródeł do przekroju wodowskazowego Strachowo (5,7 km biegu rzeki) wynosi 1,82 m³/s. Pozostałe przepływy charakterystyczne dla przekroju wodowskazowego Strachowo przedstawia poniższa tabela.

Przepływy charakterystyczne dla przekroju wodowskazowego Strachowo

Przepływy charakterystyczne ⁵ (m ³ /s)				Przepływy maksymalne ⁶ (m ³ /s)		
				Rzędna wody (m n.p.m.)		
WWQ	SWQ	SNQ	NNQ	1%	2%	5%
70,4	17,3	0,22	0,08	$\frac{74,6}{92,957}$	$\frac{63,8}{92,911}$	$\frac{49,5}{92,846}$

Wykonane studium ochrony przeciwpowodziowej dla rzeki Płonki, poza określeniem przepływów maksymalnych o określonym prawdopodobieństwie pojawienia się i rzędnych poziomów wód wielkich (w tabeli powyżej), identyfikuje obszary zagrożenia powodziowego oraz brak zagrożenia osuwiskami. Z przeprowadzonej analizy oraz sporządzonych map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego wynika, że na obszarze gminy Płońsk występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Mapy te sporządzone już zostały dla odcinka 0-15 km, dla odcinka 15-43 km mapy sporządzone zostaną w kolejnym cyklu planistycznym (do tego czasu ważność zachowuje studium ochrony przeciwpowodziowej sporządzone przez dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej). Na analizowanym obszarze możliwe są również lokalne podtopienia, do których może dojść po długotrwałych i intensywnych opadach, kiedy nadmiar wód nie zmieści się w ukształtowanym korycie Płonki i jej dopływów, a małe spadki nie pozwolą na szybszy przepływ.

Do rzeki Płonki bezpośrednio lub pośrednio za pomocą jej dopływów odwadniany jest przeważający obszar gminy Płońsk (ponad 80% powierzchni). Niewielka część gminy, położona w jej części południowej, ciąży odpływem do rzeki Naruszewki. W zlewniach tych rzek występują punktowe źródła zanieczyszczeń, które stanowią ścieki odprowadzane głównie z zakładów komunalnych i przemysłowych zlokalizowanych na terenie miasta Płońsk oraz – ze względu na rolniczy charakter zlewni - zanieczyszczenia obszarowe, które ulegają dużym zmianom sezonowym. Wynika to przede wszystkim z nierównomiernego odpływu tych zanieczyszczeń, kształtowanego przez aktualne warunki atmosferyczne. Obszarową antropopresję nasila przewaga w zlewni gleb piaszczystych, niewielki udział lasów w jej zagospodarowaniu oraz wysoki udział użytków rolnych.

⁴ Według „Studium dla obszarów nieobwałowanych narażonych na niebezpieczeństwo powodzi” - Małopolska Grupa Geodezyjno-Projektowa S.A., Tamów.

⁵ Przepływy charakterystyczne określają stosunki hydrologiczne rzeki wyznaczone na podstawie długoletnich ciągów obserwacji (minimum 15 lat), ich wielkość, wahania sezonowe i roczne, częstotliwość i czasy trwania. Z punktu widzenia potrzeb hydrotechniki najczęściej operuje się przepływami charakterystycznymi z wielolecia:

- WWQ - przepływ najwyższy z najwyższych obserwowanych;
- SWQ - przepływ średni z najwyższych rocznych obserwowanych w poszczególnych latach w wieloleciu;
- SNQ - przepływ średni z najniższych rocznych obserwowanych w poszczególnych latach w wieloleciu;
- NNQ - przepływ najniższy z najniższych obserwowanych.

⁶ Przepływy maksymalne o prawdopodobieństwie pojawienia się: 1% (raz na 100 lat), 2% (raz na 50 lat), 5% (raz na 20 lat).

W ostatnim okresie, w ramach monitoringu wód płynących przez teren gminy Płońsk prowadzone były badania jakości wód jedynie rzeki Płonki w jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP)⁷ Płonka od Żurawianki do ujścia. Jej ocena wykonana została na podstawie projektu nowelizacji rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 roku w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych i wytycznych GIOŚ do wykonania weryfikacji ocen za lata 2010 i 2011 oraz sporządzenia oceny za 2012 rok.

Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód rzeki Płonki w punkcie pomiarowo-kontrolnym w Drożdżynie (2010 – 2012 rok)

Jednolita część wód powierzchniowych	nazwa ocenianej JCWP	Płonka od Żurawianki do ujścia
	kod ocenianej JCWP	PLRW2000192687699
Punkt pomiarowo-kontrolny	nazwa ppk	Płonka - Drożdżyn (most)
	kod ppk	PL01S0701_1299
Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód	klasa elementów biologicznych	III
	klasa elementów hydromorfologicznych	I
	klasa elementów fizykochemicznych	poniżej stanu dobrego
	klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	-
Stan ekologiczny		umiarkowany
Stan chemiczny		-
Stan JCWP		zły

W wyniku klasyfikacji elementów biologicznych, hydromorfologicznych i fizykochemicznych określony został stan ekologiczny wód Płonki w punkcie pomiarowo-kontrolnym w Drożdżynie w gminie Sochocin. Wskaźniki biologiczne osiągnęły III klasę, hydromorfologiczne – I klasę, natomiast klasę elementów fizykochemicznych określono poniżej stanu dobrego. Stan ekologiczny wód Płonki oceniony jako umiarkowany, zdeterminował stan wód jako zły. Niezależnie bowiem od stanu chemicznego, przy umiarkowanym stanie ekologicznym stan wód traktuje się jako zły⁸. Ponadto ocena niezależnie od wyników stanu ekologicznego i stanu chemicznego musiałaby być obniżona do stanu złego ze względu na niespełnienie dla JCWP dodatkowych wymagań jakościowych związanych z występowaniem w jej obrębie obszarów chronionych.

⁷ Jednolita część wód powierzchniowych - oddzielny, znaczący element wód powierzchniowych, jednorodny pod względem hydromorfologicznym i biologicznym stanowiący podstawową jednostkę gospodarowania wodami.

⁸ Jednym z warunków oceny wód jako będących w dobrym stanie, jest sklasyfikowanie ich stanu ekologicznego przynajmniej jako dobry. W pozostałych przypadkach, gdy stan/potencjał ekologiczny sklasyfikowany zostaje jako umiarkowany, słaby, bądź zły lub gdy stan chemiczny jest sklasyfikowany jako poniżej dobrego, wody ocenia się jako będące w złym stanie. Ponadto niezależnie od wyników stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego, ocenę należy obniżyć do stanu złego, w przypadku kiedy nie są spełnione określone dodatkowe wymagania jakościowe związane z występowaniem obszarów chronionych lub ze względu na sposób wykorzystywania wód (na cele rekreacji, ujęcia wody pitnej).

Istotnym źródłem presji na środowisko wodne jest:

- niedostateczna sanitacja obszarów wiejskich;
Prowadzone na szeroką skalę wodociągowanie gminy Płońsk nie było dotychczas zsynchronizowane z budową sieci kanalizacyjnej. W 2013 roku z sieci kanalizacyjnej długości 9,4 km korzystało zaledwie 10,5% ludności gminy Płońsk. Ścieki bytowo – gospodarcze gromadzone są w 342 zbiornikach bezodpływowych, skąd wywożone są wozami asenizacyjnymi do punktu zlewnego na miejską oczyszczalnię ścieków w Michowie, która jest największym w gminie źródłem punktowego dopływu ścieków. Oczyszczalnia została gruntownie zmodernizowana w latach 2002-2004, dzięki czemu w znacznym stopniu zmniejszyła się zawartość związków organicznych i biogenych w ściekach oczyszczonych. Znaczny odsetek wytwarzanych na terenie gminy ścieków oczyszczany jest w 396 przydomowych oczyszczalniach ścieków.
- spływy powierzchniowe z terenów rolniczych, obciążone dużym ładunkiem związków azotu i fosforu, często również chemicznych środków ochrony roślin;
Są przyczyną eutrofizacji wód powierzchniowych i stanowią zagrożenie dla jakości płytkich wód podziemnych

W Rozporządzeniu Nr 4/2012 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 10 lipca 2012 r.⁹ wśród obszarów szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzenia rolniczego (OSN), z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do wód należy ograniczyć, wskazany został OSN Wkra, którego południowy fragment obejmuje 12 obrębów geodezyjnych z gminy Płońsk położonych w jednolitej części wód powierzchniowych Płonka od Żurawianki do ujścia. Są to następujące obręby geodezyjne: Bońki Zawady, Brody, Ciecioriki, Michowo, Poświętne, Raźniewo, Siedlin, Skarżyn, Strachowo, Strachówko, Strubiny oraz Szpondowo. W celu poprawy jakości wód dla obszaru szczególnie narażonego OSN Wkra na okres 4 lat wprowadzony został program działań określony w Rozporządzeniu Nr 7/2013 Dyrektora RZGW w Warszawie z dnia 8 maja 2013 r. z późn. zm¹⁰. Ograniczeniu negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze ma służyć realizacja zawartych w programie obowiązkowych środków zaradczych w zakresie praktyki rolniczej skierowanych do stosowania przez prowadzących działalność rolniczą na OSN, w tym wykluczenie powstawania zanieczyszczeń punktowych i powierzchniowych oraz ograniczenie nawożenia mineralnego i stosowania środków ochrony roślin do wielkości właściwych dla danego terenu. W efekcie realizacji programu (w latach 2012-2016) należy oczekiwać poprawy jakości wód między innymi w zlewni jednolitej części wód powierzchniowych Płonka od Żurawianki do ujścia.

Jakość wód oraz wielkość zasobów wodnych są istotnym uwarunkowaniem obecnego i przyszłego rozwoju gminy Płońsk, która charakteryzuje się zmiennymi warunkami hydrogeologicznymi. Wody podziemne występują w utworach trzeciorzędowych (mioceńskich piaskach kwarcowych i oligoceńskich morskich piaskach glaukonitowych) oraz utworach czwartorzędowych, które mają podstawowe znaczenie dla zaopatrzenia ludności w wodę.

⁹ Rozporządzenie w sprawie określenia wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć na terenie województwa mazowieckiego (Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 26 lipca 2012 r. poz. 5626).

¹⁰ Rozporządzenie Nr 7/2013 Dyrektora RZGW w Warszawie z dnia 8 maja 2013 r. w sprawie wprowadzenia programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych dla obszarów szczególnie narażonych Dopływy Narwi od Orzu do Pełty, Krępianka, Niestępówka, Pniewnik i Wkra (Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 31 maja 2013 r., poz. 6184 zmienione zostało rozporządzeniem Nr 3/2014 z dnia 31 stycznia 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. z dn. 31 maja 2013 r. poz. 6184 i Dz. Urz. Woj. Maz. z dn. 03.02.2014 r. poz. 1051).

Największe zasoby wodne występują w rejonie kopalnej doliny na zachód i północny-zachód od Płońska (na linii Arcelin – Szerominek – Płońsk), wypełnionej utworami piaszczysto-żwirowymi. Warstwa wodonośna o korzystnych parametrach filtracyjnych występuje tutaj na głębokości 40 – 50 m, a wydajność z pojedynczego otworu kształtuje się na poziomie 40 - 100 m³/godz. do powyżej 100 m³/godz. w rejonie miasta Płońska. Pozostały obszar gminy nie posiada tak korzystnych warunków hydrogeologicznych z uwagi na znaczne powierzchnie utworów nieprzepuszczalnych. Warstwy wodonośne niewielkiej miąższości pozwalają osiągnąć średnią wydajność rzędu 10–40 m³/godz./otwór. Zdecydowanie niekorzystne warunki wodne panują na dużym obszarze wschodniej i centralnej części gminy - lokalnie występują tu obszary o stwierdzonym deficycie wód podziemnych oraz obszary praktycznie bezwodne. Wyklucza to pokrycie potrzeb zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz ogranicza lokalizację większych obiektów przemysłowych i hodowlanych bazujących na miejscowych zasobach wodnych.

Jakość wód pochodząca z głębszych warstw wodonośnych, stanowiących podstawę wodociągów zbiorowych, zarówno pod względem bakteriologicznym jak i fizyko-chemicznym nie budzi większych zastrzeżeń. Zwiększona, ponadnormatywna zawartość związków żelaza i manganu jest cechą charakterystyczną wód czwartorzędowych i wymusza budowę stacji uzdatniania wody przy hydroforniach, które na terenie gminy zlokalizowane są w miejscowościach: Szerominek, Krępicza, Cholewy i na których bazuje istniejący wodociąg zbiorowy.

W utworach oligoceńskich i płytko występujących utworach kredowych istnieją szanse odkrycia i udokumentowania wód pitnych o temperaturze 10-15°C, w utworach dolnokredowych - wód geotermalnych o temperaturze około 30°C, natomiast w utworach dolnomalmskich oraz w utworach piaszczystych doggeru i liasu - wód o temperaturze około 35°-40°C. Wody te mogą być wykorzystane do celów energetycznych dla uzyskania energii przy użyciu pomp ciepłych. Rejon gminy Płońsk oraz cały powiat płoński wraz z powiatami: żuromińskim, gostynińskim, plockim, sierpeckim, sochaczewskim oraz powiatem żyrardowskim, charakteryzują najkorzystniejsze w skali województwa mazowieckiego warunki wykorzystania energii geotermalnej. Istniejące na terenie gminy Płońsk głębokie wiercenia, wykonane na głębokości 2385 m - 3827,8 m dają podstawę do rozważań nad możliwością wykorzystania zasobów energii cieplnej przede wszystkim do celów ciepłowniczych w ciepłownictwie komunalnym, przemysłowym i rolniczym, gdzie konieczne jest stosowanie dubletów wierceń.

W gminie Płońsk istnieje możliwość wykorzystania dwóch dubletów wierceń, których przydatność uzależniona jest od ich stanu technicznego oraz potencjalnych odbiorców energii. Ponieważ budowa systemów geotermalnych może być opłacalna jedynie w większych miejscowościach, w których możliwy jest stały odbiór ciepła w dużej ilości, realne perspektywy wykorzystania energii geotermalnej występują w mieście Płońsku i jego najbliższym otoczeniu o dużej gęstości zabudowy (w strefie podmiejskiej) z dobrze rozwiniętym systemem ciepłowniczym. Analiza opłacalności wykorzystania tego rodzaju energii powinna być poprzedzona badaniami wielkości jej zasobów, usytuowania oraz fizycznej zdolności złoża do oddawania energii. Na obszarze Mazowsza opracowanych zostało już kilka projektów wykorzystania wód geotermalnych dla celów energetycznych, natomiast jedynym dotychczas zrealizowanym projektem jest inwestycja w Mszczonowie. W trakcie realizacji jest koncepcja wykorzystania wód geotermalnych w hydrociepłowni w Piasecznie, gdzie całkowita zainstalowana moc wyniesie 15,9 MW.

W celu analizy stanu wód podziemnych i jego zmian oraz sygnalizacji zagrożeń, prowadzony jest monitoring jakości wód podziemnych. W ramach monitoringu diagnostycznego, w 2012 roku Państwowy Instytut Geologiczny wykonał badania jakości wód podziemnych między innymi w 6 punktach badawczych zlokalizowanych w jednolitej części wód (JCWPd)¹¹ Nr 48 obejmującej północno-zachodni obszar województwa mazowieckiego, w której położony jest obszar gminy Płońsk. Spośród badanych punktów dwa punkty charakteryzowały się swobodnym zwierciadłem wody, pozostałe punkty - zwierciadłem napiętym. Do wód niezadowolającej jakości zaliczono jeden punkt ujmujący wodę w południowej części JCWPd Nr 48, gdzie stwierdzono występowanie potasu w IV klasie jakości. Woda w pozostałych przebadanych punktach charakteryzowała się stężeniami wskaźników w granicach określonych dla wód III klasy (zadowolającej jakości) lub II klasy (dobrej jakości). Do wód zadowolającej jakości zakwalifikowane zostały wody między innymi w punkcie badawczym jakości wód podziemnych zlokalizowanym na terenie miasta Płońsk, w którym ujmowana woda pochodziła z płytkiego poziomu wodonośnego występującego w obrębie czwartorzędowego piętra wodonośnego o głębokości stropu warstwy wodonośnej 0,6 m. Na jakość wód podziemnych ma wpływ przede wszystkim rolnicze użytkowanie analizowanego terenu, ponieważ gmina Płońsk odznacza się wysokim udziałem użytków rolnych (użytki rolne w gminie stanowią 81,7% ogólnej powierzchni) - wyższym niż średnio w powiecie płońskim - około 67%.

Wykorzystanie gruntów dla celów rolniczych jest mało zróżnicowane przestrzennie. Udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni gruntów poszczególnych obrębów geodezyjnych wynosi od około 70% we wsi Krępicza do około 95% we wsi Ćwiklin, Michowo i Młyńsk, co wynika głównie z rozmieszczenia terenów leśnych i zadrzewionych. Tereny te cechują się specyficznymi warunkami klimatycznymi, które zależne są od składu gatunkowego drzewostanu, wieku drzew i ich zwartości. Drzewostan poprzez ograniczenie siły wiatrów oraz wzrost częstości występowania cisz zwłaszcza po zawietrznej stronie kompleksów leśnych (po stronie wschodniej i północno-wschodniej), przyczynia się do łagodzenia dobowych ekstremów temperatury oraz wpływa na warunki wilgotnościowe i wietrzne. Warunki te modyfikowane są w znacznym stopniu dodatkowymi czynnikami, w tym sposobem zabudowy terenu oraz stopniem zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego.

Na terenie gminy Płońsk do źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza o ograniczonym zasięgu należą lokalne kotłownie i indywidualne paleniska oraz środki transportu. Na pogorszenie warunków aerosanitarnych wpływają również zakłady produkcyjne i usługowe zlokalizowane nie tylko na terenie gminy, ale i miasta Płońsk. Zanieczyszczenia emitowane przez zakłady przemysłowe zlokalizowane w dzielnicy przemysłowej miasta, wynoszone są przez przeważające na tym terenie wiatry z sektora zachodniego. Mają zatem wpływ na stan higieny atmosfery wschodniej części gminy Płońsk, gdzie ponadto zlokalizowane są, istotne w skali gminy, źródła emisji zanieczyszczeń. Należy do nich komunalne składowisko odpadów w Dalanówku oraz miejska oczyszczalnia ścieków i Zakład Zagospodarowania Odpadów w Poświętnem. Zanieczyszczenia emitowane przez płońskie zakłady przemysłowe wynoszone również w południowy rejon gminy Sochocin.

Ponieważ obszar gminy Płońsk należy do zasobnych w surowce mineralne, istotnym źródłem zanieczyszczeń na analizowanym obszarze jest:

¹¹ JCWPd - jednolita część wód podziemnych - określona objętość wód podziemnych występująca w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych. Ze 161 w Polsce, w granicach administracyjnych województwa mazowieckiego znajduje się w całości lub w części 16 JCWPd: 47-54, 65, 81-83, 85, 99, 100 i 102.

- emisja niezorganizowana z podłoża towarzysząca powierzchniowej eksploatacji surowców;
- funkcjonujące instalacje do produkcji wyrobów ceramicznych za pomocą wypalania¹² do których należą zakłady przetwórcze: Cegielnia Mechaniczna – Stanisław Morawski i S-ka w Arcelinie oraz Wytwarzanie Wyrobów Ceramiki Budowlanej s.c. Jan Berger w Szerominku. Są to instalacje, które podlegają obowiązkowi uzyskania pozwolenia zintegrowanego, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. Nr 122, poz. 1055).

Niekorzystne warunki aerosanitarne cechują również tereny położone w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów specjalistycznej produkcji zwierzęcej, które są źródłem emisji odorów, zanieczyszczeń bakteriologicznych, pyłów i związków azotu. Są to źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza o lokalnym, ograniczonym zasięgu. Mają one niewielki zasięg oddziaływania i nie stanowią dużego zagrożenia dla środowiska.

Na terenie gminy Płońsk nie ma punktów, w których badane jest zanieczyszczenie powietrza. Ocena jakości powietrza, prowadzona zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U. z 2012 r. poz. 914), sporządzana jest dla wszystkich zanieczyszczeń w odniesieniu do stref, którą stanowi: aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy, miasto nie będące aglomeracją o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy, pozostały obszar województwa, niewchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców. Roczna ocena jakości powietrza przeprowadzona w 2013 roku obejmuje klasyfikację wykonaną w 4 strefach: aglomeracji warszawskiej, mieście Radom, mieście Płock i w strefie mazowieckiej. Wykonana ocena pozwoliła na określenie stref, w których doszło do przekroczenia standardów imisyjnych. W strefie mazowieckiej, w której położona jest gmina Płońsk, przekroczone zostały następujące standardy imisyjne:

- pył PM₁₀ (24-h, rok), pył PM_{2,5} (rok) - dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne (kryterium ochrona zdrowia);
- benzo(a)piren B(a)P (rok) - dla zanieczyszczeń mających określone poziomy docelowe (kryterium ochrona zdrowia);
- pył PM_{2,5} (rok) - dla zanieczyszczeń mających określone poziomy docelowe, dla których nie ma obowiązku wykonania programu ochrony powietrza (kryterium ochrona zdrowia);
- ozon O₃ (max. 8-h) - dla zanieczyszczeń mających określone poziomy celu długoterminowego, dla których nie ma obowiązku wykonania programu ochrony powietrza (kryterium ochrona zdrowia);
- ozon O₃ - dla zanieczyszczeń mających określone poziomy celu długoterminowego, dla których nie ma obowiązku wykonania programu ochrony powietrza (kryterium ochrona roślin).

Wyniki analiz prowadzonych przez WIOŚ w Warszawie wskazują, że w województwie mazowieckim podstawową przyczyną przekroczeń pyłów PM₁₀, PM_{2,5} i benzo(a)pirenu jest emisja związana z ogrzewaniem mieszkań w sektorze komunalno-bytowym (emisja powierzchniowa) a także emisja związana z ruchem pojazdów i spalaniem paliw (emisja liniowa).

¹² Funkcjonujące na terenie gminy Płońsk cegielnie zaliczane są do instalacji o zdolności produkcyjnej ponad 75 ton na dobę lub o pojemności pieca przekraczającej 4 m³ i gęstości ponad 300 kg na m³ pieca.

Zanieczyszczenie powietrza oraz inne niekorzystne efekty działalności antropogenicznej (zanieczyszczenie wód, degradacja gleb i krajobrazu, hałas, przekształcanie środowiska) prowadzą do zmniejszania różnorodności biologicznej oraz ubożenia ekosystemów i siedlisk. Przeciwdziałać tym zjawiskom można między innymi poprzez utrzymanie i ochronę obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, do których na terenie gminy Płońsk należą:

- **Krysko-Joniecki Obszar Chronionego Krajobrazu** o powierzchni 819,3 ha w południowo-wschodniej części gminy Płońsk (w całości wieś Krępicca, natomiast w części: Michalinek, Strubiny i Lisewo)
Zasady gospodarowania na tym obszarze reguluje rozporządzenie Wojewody Mazowieckiego Nr 22 z dnia 15 kwietnia 2005 roku w sprawie Krysko-Jonieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 91 z 2005 r. poz. 2454) z późniejszymi zmianami¹³. Respektowanie zakazów, nakazów i szeregu ograniczeń zawartych w ww. rozporządzeniu służy zachowaniu istniejących zasobów i walorów środowiska przyrodniczego oraz ograniczeniu zainwestowania do form najmniej ingerujących w środowisko.
- **2 użytki ekologiczne** o łącznej powierzchni 1,15 ha, położone w Leśnictwie Nacpolsk, na gruntach wsi Bogusławice (bagno o powierzchni 0,46 ha) i Woźniki (bagno o powierzchni 0,69 ha);
Realizacji celu ochrony użytków ekologicznych służą zasady gospodarowania określone w Rozporządzeniu Nr 72 Wojewody Mazowieckiego z dnia 8 lipca 2005 r. w sprawie użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego Nr 175 poz. 5572) z późniejszymi zmianami¹⁴.
- **specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Aleja Pachnicowa PLH140054** o powierzchni 1,09 ha i długości 1,0 km, obejmuje fragment drogi powiatowej relacji Szpondowo - Strachowo - Poczernin z poboczami między miejscowościami Szpondowo i Dalanówek.
Wzdłuż poboczy drogi stanowiącej oś chronionego obszaru rosną 94 wierzby, z których w 36 znaleziono ślady obecności pachnicy dębowej - bezkręgowca wymienionego w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Jest to gatunek związany z próchnowiskami w dziuplach drzew, gdzie larwy odżywiają się murszem wypełniającym dziuple. Utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotu ochrony ww. obszaru jest głównym celem opracowywanego obecnie projektu planu zadań ochronnych, który tworzy ramy prawne do działania wszystkim podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.
- **17 pomników przyrody**, którymi są:
 - okazałych rozmiarów drzewa
 - grupy drzew
 - głąz narzutowy.

¹³ Rozporządzenie Wojewody Mazowieckiego Nr 22 z dnia 15 kwietnia 2005 roku zmienione zostało: Rozporządzeniem Wojewody Mazowieckiego Nr 57 z dnia 5 października 2007 roku zmieniającym rozporządzenie w sprawie Krysko-Jonieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 203 z 2007 r. poz. 5748), Uchwałą nr 34/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 18 lutego 2013 r. zmieniającą niektóre rozporządzenia Wojewody Mazowieckiego dotyczące obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2013 r. poz. 2486) oraz Uchwałą nr 124/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 czerwca 2013 r. zmieniającą niektóre rozporządzenia Wojewody Mazowieckiego dotyczące obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2013 r. poz. 7454).

¹⁴ Rozporządzenie Nr 72 Wojewody Mazowieckiego z dnia 8 lipca 2005 r. zmienione zostało Rozporządzeniem Nr 35 Wojewody Mazowieckiego z dnia 13 lipca 2007 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego Nr 138 poz. 3651).

Zgodnie z Rozporządzeniem Nr 40 Wojewody Mazowieckiego z dnia 18 sierpnia 2008 roku w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu płońskiego (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 152 z 2008 roku poz. 5338) za pomnik przyrody uznana została sosna zwyczajna w Dalanówku, natomiast zgodnie z Rozporządzeniem Nr 40 Wojewody Mazowieckiego z dnia 18 sierpnia 2008 roku w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu płońskiego (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 152 z 2008 roku poz. 5338) pomnikami przyrody są:

- dąb szypułkowy o wys. 23m, dąb szypułkowy o wys. 20m, grupa drzew składająca się z dębu czerwonego, dębu szypułkowego i purpurowej odmiany buku pospolitego – w Bogusławicach,
- gład narzutowy w Brodach,
- kasztanowiec biały, grupa 7 sztuk klonu pospolitego w Dalanówku,
- brzoza brodawkowata w Kluczewie,
- klon pospolity w Koziminach,
- grupa 135 sztuk lip drobnolistnych (aleja) w Skarżynie,
- dąb szypułkowy w Strachówku,
- dąb szypułkowy w Szerominie,
- dąb szypułkowy w Szerominku,
- dąb czerwony i grupa trzech klonów srebrzystych na terenie parku podworskiego w Szpondowie,
- 2 białe kasztanowce w Szymakach,
- 2 dęby szypułkowe na terenie Nadleśnictwa Płońsk, Leśnictwa Żurawin.

Zachowanie wartości przyrodniczych, krajobrazowych, naukowych, kulturowych i historycznych pomników przyrody wymaga ich ochrony w granicach lokalizacji. Ochrona drzew obejmuje zasięg korony i systemu korzeniowego nie mniejszy niż w promieniu 15 metrów od zewnętrznej krawędzi pnia drzew. W ramach czynnej ochrony istnieje możliwość dokonywania zabiegów pielęgnacyjno-zabezpieczających zgodnych z ogólnie przyjętymi zasadami chirurgii drzew – w stosunku do tworów przyrody żywej; dokonywania zabiegów ochronnych w celu przywrócenia naturalnego stanu – w stosunku do tworów przyrody nieożywionej.

Spośród wielu form zieleni współtworzących krajobraz gminy Płońsk, ważną rolę w środowisku przyrodniczym pełnią parki podworskie w miejscowościach: Bogusławice, Ćwiklin, Dalanówek, Ilinek, Jeżewo, Koziminy Nowe, Skarżyn, Strachówko, Szpondowo, Woźniki oraz pozostałości zieleni parkowej w miejscowościach: Cholewy, Ćwiklinek i Szerominek.

5.2. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońsk

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem planistycznym o znaczeniu strategicznym dla rozwoju przestrzennego gminy określającym między innymi kierunki zagospodarowania obszaru. Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. Nr 0, poz. 647 z późn. zm.) celem studium jest określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania, jako wiążących dla organów gminy przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Do opracowania niniejszego projektu Studium przystąpiono z uwagi na wnioski w zakresie jego zmian, wnioski dotyczące sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wykraczające poza ustalenia studium dotychczas obowiązującego a także ze względu na ustawowy obowiązek wprowadzenia do studium udokumentowanych złóż kopalin i terenów górniczych. Niniejszy projekt nawiązuje do studium z 2002 roku z późniejszymi zmianami¹⁵ dostosowując jego ustalenia do aktualnych uwarunkowań rozwoju jak również aktualnych przepisów regulujących gospodarkę przestrzenną¹⁶. Niezbędny zakres studium określony został w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 roku w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. nr 118 poz. 1233).

Obecnie na terenie gminy Płońsk, poza Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońsk przyjętym uchwałą nr XLIV/212/2002 Rady Gminy w Płońsku z dnia 5 lipca 2002 roku z późn. zmianami, obowiązują miejscowe plany zagospodarowania sporządzone dla terenów położonych w miejscowości:

- Poświętne - Uchwała Nr XXV/118/96 z dnia 10.10.1996r.,
- Szerominek - Uchwała Nr XXV/119/96 z dnia 10.10.1996r.,
- Arcelin, Siedlin, Skarżyn, Szpondowo, Brody, Bońki, Cempkowo, Cholewy, Ćwiklin, Dalanówek, Ilinko, Ilino, Nowe Koziminy, Krępicza, Michalinek, Michowo, Poświętne, Pilitowo, Poczernin, Skrzyńki, Słoszewo Kolonia, Strachówko, Szerominek, Szykami - Uchwała Nr XL/179/98 z dnia 02.04.1998 r.,
- Siedlin, Ilinko, Poświętne, Mchowo - Uchwała Nr IV/12/98 z dnia 03.12.1998 r.,
- Bońki, Cieciorki, Ilinko, Ilino, Michalinek, Pilitowo, Poczernin, Siedlin, Skarżyn, Strachówko, Szerominek - Uchwała Nr XVIII/80/99 z dnia 22.12.1999 r.,
- Bońki - Uchwała Nr XVIII/81/99 z dnia 22.12.1999 r.,
- Arcelin, Bońki, Brody, Cempkowo, Poczernin, Cieciorki, Cholewy, Dalanówek, Ilinko, Ilino, Jeżewo, Kluczewo, Koziminy Stachowo, Michalinek, Raźniewo, Siedlin, Skarżyn, Słoszewo, Strachowo, Strachówko, Szeromin, Szerominek, Szpondowo - Uchwała Nr XL/197/02 z dnia 22.03.2002 r.,
- Poświętne, Strachówko, Siedlin, Brody, Cempkowo, Raźniewo, Dalanówek, Poczernin, Michalinek - Uchwała Nr XIII/75/03 z dnia 28.07.2003r.,
- Szerominek (teren budownictwa mieszkaniowego, usług i przemysłu) - Uchwała Nr XXXVI/209/05 z dnia 07.06.2005r.,
- Bońki (teren budownictwa mieszkaniowego obejmujący działki nr ewid. 86/2 i 86/3) - Uchwała Nr XXXVII/217/05 z dnia 29.06.2005r.,
- Siedlin (działka nr 134/8) i Poświętne (działki nr 1074/7 i 1074/4) - Uchwała Nr LII/290/06 z dnia 25.08.2006 r.,
- Poświętne (teren usług, składów, produkcji i komunikacji obejmujący działki nr ewid. 5/4, 5/6, 5/8, 5/9, 21/1 i 21/2) - Uchwała Nr VI/28/2007 z dnia 28.02.2007 r.,
- Poświętne, Strachówko i Siedlin „Podmiejska 1” - Uchwała Nr XXII/132/2008 z dnia 29.08.2008 r.,
- Jeżewo (dz. nr 204/1, 204/2 i 208/1) - Uchwała Nr XXXII /191 /09 z dnia 05.06. 2009 r.,

¹⁵ Pierwsze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońsk (opracowane w trybie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym) przyjęte uchwałą nr XLIV/212/2002 Rady Gminy w Płońsku z dnia 5 lipca 2002 roku, zmienione zostało uchwałami Rady Gminy Płońsk: nr III/17/2010 z dnia 29 grudnia 2010r. i nr XLIV/330/2013 z dnia 16 grudnia 2013 r.

¹⁶ Potrzeba opracowania nowego Studium wynika między innymi z odmiennego umocowania prawnego tego dokumentu w obecnie obowiązującej ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w stosunku do jego umocowania wynikającego z ustawy, pod rządami której było sporządzane.

- Szeromin i Szerominek „Zatorze” - Uchwała Nr XXXII /190 /09 z dnia 5.06.2009 r.,
- Skarżyn - Uchwała Nr V/33/2011 z dnia 9.02.2011 r.,
- Strachówko - Uchwała Nr XII/73/2011 z dnia 30.08.2011 r.,
- Dalanówek - Uchwała Nr XVI/90/2011 z dnia 16.11. 2011 r.,
- Siedlin - Uchwała Nr XXIII/154/2012 z dnia 27.06.2012 r.,
- Bońki, Brody - Uchwała Nr XXIII/155/2012 z dnia 27.06. 2012 r.

Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego określając funkcje terenów, zasady zabudowy i ich zagospodarowania z uwzględnieniem cennych walorów przyrodniczych i kulturowych, stanowią formalną podstawę kształtowania ładu przestrzennego. Dlatego też określone funkcje terenów przyjęte zostały jako jedno z podstawowych uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego gminy w opracowywanym projekcie Studium.

Zgłoszone wnioski do sporządzenia projektu Studium dotyczyły przede wszystkim potrzeby weryfikacji obszarów preferowanych w studium pod różnego rodzaju zabudowę i zainwestowanie oraz wprowadzenia ustaleń oraz zmiany ustaleń, których brak lub sposób sformułowania utrudniały optymalną gospodarkę przestrzenną w gminie. Z punktu widzenia ochrony środowiska istotne zmiany polegają na:

- wprowadzeniu do studium udokumentowanych złóż kopalin i terenów górniczych, którymi - zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz.U. 2015 poz. 196 z późn. zm.) - jest przestrzeń objęta przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego.

W części tekstowej i graficznej projekt Studium identyfikuje zarówno obszary występowania udokumentowanych złóż kopalin (piaski i żwiry, surowce ilaste ceramiki budowlanej, surowce dla prac inżynierskich) jak i obszary ich gospodarczego wykorzystania (eksploatacji). Pełne rozpoznanie uwarunkowań związanych z ochroną i eksploatacją surowców mineralnych w gminie Płońsk jest istotne ze względu na konieczność spełnienia wymogów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz z uwagi na lokalnie duże zagęszczenie terenów zdegradowanych. W zależności od miąższości złoża, głębokości jego zalegania oraz usytuowania w stosunku do terenów zurbanizowanych, zadrzewionych i zalesionych, cennych przyrodniczo i krajobrazowo, prowadzona eksploatacja może w różnym stopniu i w różnym zakresie ujemnie wpływać na glebę, szatę roślinną, powietrze, wody, krajobraz czy nawet zdrowie ludzi. Obiekty po eksploatacji kopalin to suche wyrobiska lub akweny (w przypadku prowadzonego wydobywania spod wody), niewielkie zwałowiska nadkładu oraz tereny infrastruktury zakładu przerobczego. Mimo korzystnych dla rekultywacji właściwości terenów poeksploatacyjnych, w sferze tej jest na terenie gminy Płońsk wiele przykładów zaniedbań, a branża górnicza nie wykorzystuje własnego potencjału dla poprawy wizerunku powierzchniowej eksploatacji kopalin w odbiorze społecznym.

Poza korzyściami ekonomicznymi, które związane są z eksploatacją kopalin jednym z ważnych argumentów przemawiających za podjęciem eksploatacji, jest przejściowy charakter dewastacji terenów oraz rekultywacja terenu, która zamyka proces górniczy.

Nieuwzględnienie w Studium a następnie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów udokumentowanych złóż kopalin i terenów górniczych mogłoby spowodować ekspansję zabudowy na tereny o ograniczonych możliwościach zagospodarowania oraz uniemożliwiłoby ochronę planistyczną złóż i – w perspektywie, ich gospodarcze wykorzystanie.

Skutkiem wdrożenia zasad zawartych w projekcie Studium, uwzględniającym nowe uwarunkowania w zakresie gospodarki surowcowej, będzie rzeczywista poprawa warunków gospodarczych przy zachowaniu optymalnego stanu środowiska.

- wprowadzeniu ograniczeń w inwestowaniu na terenach rolniczych polegających na zakazie lokalizacji nowych obiektów specjalistycznej produkcji zwierzęcej o obsadzie powyżej 210 DJP.

Ustalenia projektu Studium mają na celu głównie ograniczenie presji na tereny otwarte oraz wyeliminowanie możliwości ich zagospodarowywania w sposób zagrażający ładowi przestrzennemu, walorom przyrodniczo-krajobrazowym oraz pogarszający warunki życia mieszkańców. Zapobiegają nadmiernemu zagęszczeniu tego typu obiektów, co ma już miejsce w niektórych częściach graniczącego od północy z powiatem płońskim – powiatu żuromińskiego i mławskiego.

Ze środowiskowego punktu widzenia najbardziej niekorzystny jest chów bezściółkowy na fermach trzody chlewnej, generujący powstawanie dużych ilości gnojowicy - zanieczyszczonego mikrobiologicznie skoncentrowanego nawozu o wysokiej zawartości składników mineralnych. Niewłaściwe magazynowanie, wylanie i utylizowanie gnojowicy może prowadzić do poważnych zagrożeń, zarówno dla środowiska przyrodniczego, w szczególności środowiska gruntowo-wodnego, jak i dla zdrowia człowieka.

Bardziej „przyjazny” dla środowiska jest obornik produkowany na fermach trzody chlewnej z chowem ściółkowym, który zawiera więcej stałej materii organicznej oraz ma wyższą niż gnojowica temperaturę, przez co mniej korzystne warunki rozwoju mikroorganizmów chorobotwórczych. Inaczej sytuacja wygląda na przemysłowych fermach drobiu, gdzie główną postacią wytwarzanego nawozu jest pomiot (obornik kurzy, indyczy, kaczki lub gęsi) o wysokiej koncentracji składników mineralnych – zarówno azotu, jak i fosforu. Negatywne oddziaływanie ferm wielkoprzemysłowych zależy więc od hodowanego na fermie gatunku, wielkości obsady fermy oraz od zastosowanej technologii chowu oraz zagospodarowaniem, wytworzonego w trakcie cyklu produkcyjnego, nawozu.

W przypadku braku realizacji sporządzanego Studium, tj. w przypadku braku ograniczeń w inwestowaniu na terenach rolniczych, możliwa jest intensyfikacja produkcji zwierzęcej oraz utrudnione zrównoważone kształtowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej z uwzględnieniem racji społecznych oraz walorów przyrodniczo-krajobrazowych obszarów wiejskich.

Brak realizacji projektu Studium nie oznacza, że środowisko przyrodnicze zachowane zostanie w obecnym stanie:

- będzie poddawane działaniu zarówno procesów naturalnych jak i antropogenicznych, które dotyczyć będą poszczególnych komponentów środowiska,
- zmniejszanie się terenów użytkowanych rolniczo wynikać będzie głównie z przeznaczania terenów dotychczas użytkowanych rolniczo na cele zabudowy mieszkaniowej i usługowej – zgodnie z ww. obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Proces ten widoczny będzie przede wszystkim w strefie podmiejskiej, gdzie już obecnie zabudowa wsi Bońki, Szeromin i Szerominek praktycznie łączy się z terenami zabudowanymi miasta Płońsk.

Tworzenie nowej zabudowy zagrodowej będzie sporadyczne i wynikać może ze zmiany lokalizacji istniejących siedlisk rolniczych albo z powstawania obiektów specjalistycznej produkcji rolniczej. Prognozuje się, że zabudowa mieszkaniowa i gospodarcza zanikających gospodarstw będzie wykorzystana na inne cele niż rolnicze (funkcja mieszkaniowa nierolnicza, letniskowa, usługowa).

Realizacja zagospodarowania planowanego w obowiązujących dokumentach planistycznych gminy (Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońsk z późn. zmianami, 20 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sporządzonych w latach 1996-2012) spowoduje oddziaływania, w szczególności na gleby, wody powierzchniowe, lasy i krajobraz. Przy dużym obciążeniu środowiska, brak odpowiedniej infrastruktury, w szczególności wodno-kanalizacyjnej, może skutkować zanieczyszczeniem wód powierzchniowych spowodowanym zwiększeniem ilości odprowadzanych ścieków (niedostatecznie oczyszczonych), jak również zmniejszeniem zasobów wodnych. Efektem presji zabudowy na tereny położone w bezpośrednim sąsiedztwie kompleksów leśnych, może być przerwanie ciągłości powiązań przyrodniczych oraz izolacja terenów leśnych, prowadząca do obniżenia ich odporności biologicznej. Nowa zabudowa realizowana często w sposób ograniczający lub utrudniający dostęp do kompleksów leśnych, doprowadzić może do ograniczenia roli cennych przyrodniczo obszarów, zidentyfikowanych w projekcie Studium jako płyty i korytarze ekologiczne.

Uwarunkowania rozwoju gospodarczego, dotychczasowy charakter zagospodarowania obszaru gminy Płońsk oraz jej położenie wokół miasta, w którym, zlokalizowane są instytucje administracji samorządowej, rządowej i specjalnej, instytucje obsługi biznesu oraz usług handlu wskazują, że pomimo pełnienia i rozwoju licznych funkcji społecznych, ekonomicznych, środowiskowych, kulturalnych i przestrzennych o istotnym znaczeniu w skali lokalnej, dominacja funkcji rolniczej na tym obszarze zostanie utrzymana. Obserwowane zmiany w rozwoju gospodarczym gminy, w tym powolne zmiany w strukturze i wielkości gospodarstw rolnych na terenach użytkowanych rolniczo wskazują, iż utrzyma się dotychczasowy stan różnorodności biologicznej.

Na obszarach o niskiej produktywności rolnej można oczekiwać zmniejszania się areалу użytków rolnych na rzecz wzrostu powierzchni terenów zabudowanych oraz zwiększenia powierzchni leśnej. Przestrzenne zróżnicowanie jakości terenów użytkowanych rolniczo wskazuje, że koncentracja terenów najbardziej przydatnych do zalesienia występuje w pobliżu wsi Michalinek, Lisewo, Koziminy i Cieciorki. Są tam gleby piaszczyste w klasyfikacji bonitacyjnej zaliczane przeważnie do klasy VI i VIz - najłabsze jakościowo, zaliczane do kompleksu 7-go (żytniego bardzo słabego), które zajmują około 7% gruntów ornych. Gleby te tworzą niewielkie izolowane płyty, ich uprawa jest mało efektywna a najbardziej racjonalnym sposobem zagospodarowania takich terenów jest zalesienie. Możliwości zwiększenia walorów przyrodniczych gminy poprzez zalesienia gruntów odłogujących i łączenie małych, rozproszonych płatów leśnych w większe kompleksy (przede wszystkim w obrębie stref wododziałowych) oraz układ przestrzenny terenów predysponowanych do zalesień sprzyjający tworzeniu ciągłości układów przyrodniczych i stabilizacji równowagi ekologicznej w obrębie całej gminy należą do korzystnych uwarunkowań przestrzennych gminy. Realizacja uwzględnionych w obowiązującym studium nowych zalesień wpłynie na zachowanie i wzmocnienie istniejących ciągów powiązań ekologicznych. Lasy w powiązaniu z trudnodostępnymi zaroślami stanowią bowiem ostoje faunistyczne, wpływają na poprawę lokalnych warunków bioklimatycznych, zapewniają schronienie i pożywienie, stanowią obszary niewymuszonych migracji fauny i flory.

Uzupełnieniem osnowy ekologicznej w gminie są zadrzewienia przydrożne towarzyszące ciągom komunikacyjnym, śródpolne kępy zadrzewień i zakrzewień, często porastające tereny nie użytkowane rolniczo oraz zieleń parkowa.

Ponadto realizacja zadań określonych w opracowanych i obowiązujących dokumentach strategicznych gminy, w szczególności w Programie ochrony środowiska dla gminy Płońsk na lata 2013-2016, z perspektywą do roku 2020, którego misją jest *Ochrona środowiska naturalnego w gminie Płońsk z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju, jako podstawa poprawy jakości życia mieszkańców gminy*, wskazuje na możliwości poprawy jakości komponentów środowiska. Podstawę do takich prognoz dają również dotychczasowe i planowane inwestycje związane z infrastrukturą sanitarną, w tym budowa oczyszczalni przydomowych oraz budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach o zwartej zabudowie. Z sieci kanalizacyjnej korzystają obecnie mieszkańcy wsi Szerominek, Skarżyn i częściowo Bońki. W najbliższych latach przewiduje się skanalizowanie wsi Brody oraz pozostałego obszaru wsi Bońki.

6. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Przyjęty w projekcie Studium zasadniczy kierunki działań - zachowanie i rozwój wykształconych funkcji dla poszczególnych obszarów i jednostek osadniczych oznacza kontynuację dotychczasowej polityki przestrzennej, w tym przeznaczanie obszarów i terenów.

Podstawowe kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym zmierzać będą do:

- tworzenia warunków dla rozwoju podstawowej funkcji gminy tj. rolnictwa,
- aktywizacji gospodarczej poprzez przygotowanie oferty terenów dla funkcji produkcyjnych, usługowo – osadniczych i rekreacyjnych,
- uzupełniania przestrzeni rolniczej o nowe tereny lasów i zadrzewień oraz wód powierzchniowych,
- modernizacji układu komunikacyjnego, w tym modernizacja i przebudowa drogi krajowej nr 7 i nr 10 do parametrów dróg ekspresowych.

Rzeczywiste oddziaływanie realizacji ustaleń dokumentu planistycznego, jakim w tym przypadku jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, na jakość środowiska i jego funkcjonowanie zależy z jednej strony od przeznaczenia terenu, a z drugiej – od wrażliwości na antropopresję jego przyrodniczego otoczenia z uwzględnieniem istniejących i przewidywanych powiązań ekologicznych w sąsiedztwie tego terenu.

Zakładany w projekcie Studium rozwój społeczno-gospodarczy gminy związany jest z wykorzystaniem zasobów i walorów środowiska oraz możliwym znaczącym oddziaływaniem na środowisko. Wystąpienie znaczącego oddziaływania na środowisko dotyczyć może:

- eksploatacji surowców

Na terenie gminy Płońsk złoża piasków i żwirów złoża udokumentowane zostały w rejonie wsi Dalanówek, Lisewo, Michalinek, Poczernin, Szerominek, surowców ilastych ceramiki budowlanej w rejonie wsi Arcelin, Cieciorcki, Ćwiklin, Pilitowo a surowców do prac inżynierskich w rejonie Siedlina. Są one położone poza granicami obszaru chronionego krajobrazu (nie są kolizyjne z ochroną środowiska).

Eksploatacja surowców z tych złóż odbywać się będzie w sposób dotychczasowy tj. metodą odkrywkową, co wiąże się z dużym przekształceniem rzeźby terenu. Skutkiem wydobywania jest możliwość obniżenia poziomu wód gruntowych oraz zmiany w ukształtowaniu terenu. Dodatkowo na etapie eksploatacji w najbliższej okolicy obiektu może nastąpić wzrost „uciążliwości” akustycznych (wydobywanie oraz transport kopaliny) oraz czasowe zanieczyszczenie środowiska pyłem pochodzącym z terenu pozyskiwania kopaliny. Zgodnie z zapisami Studium po zakończonej eksploatacji, wyrobiska powinny zostać zrehabilitowane. Najczęściej spotykane kierunki rekultywacji wyrobisk to: rolny, leśny oraz rekreacyjny i wodny. Wybór odpowiedniego kierunku powinien być uzależniony od uwarunkowań terenu poeksploatacyjnego oraz potrzeb i możliwości danego regionu.

- inwestycji komunikacyjnych

Główne działania związane z rozwojem systemów komunikacyjnych dotyczą:

- modernizacji i przebudowy drogi krajowej nr 7 Gdańsk - Warszawa, na odcinku od gminy Załuski do miejscowości Poświętne oraz na północ od węzła Poświętne polegającej na przystosowaniu jej do parametrów drogi ekspresowej, w tym budowa węzłów drogowych w Poczerninie i Siedlinie, rozbudowa funkcji usługowo-turystycznej w wyznaczonych miejscach obsługi podróżnych (MOP w Michalinku i Cempkowie),
- przebudowy drogi krajowej nr 10 polegająca na przystosowaniu jej do parametrów drogi ekspresowej, w tym przewidywana budowa węzłów drogowych w miejscowości Siedlin i Ilinek. Pod planowaną inwestycję zostanie docelowo wytyczony nowy korytarz jej przebiegu,
- budowy i przebudowy drogi krajowej nr 50 na odcinku Płońsk – Wyszogród z obejściem Rębowa oraz jej połączenie z układem dróg nr 7 i 10. Pod planowaną inwestycję, w procesie wariantowania zostanie docelowo wytyczony nowy korytarz jej przebiegu w południowym obszarze gminy;

W obrębie realizacji inwestycji komunikacyjnych wystąpią trwałe zmiany środowiska w postaci: przekształceń powierzchni (wykopy i nasypy, niwelacja powierzchni, przykrycie powierzchni nieprzepuszczalnymi materiałami), zmian stosunków wodnych, w tym ograniczenia procesów infiltracji, zmiany krajobrazu.

Działaniami minimalizującymi i zapobiegającymi negatywnym skutkom środowiskowym może być szczegółowa inwentaryzacja terenu przeznaczonego pod budowę ze szczególnym uwzględnieniem gatunków roślin, zwierząt oraz siedlisk objętych ochroną gatunkową, opracowany zgodnie z normami ochrony środowiska projekt budowlany dróg oraz wprowadzanie nasadzeń izolacyjnych wzdłuż nowo projektowanych tras komunikacyjnych.

Efektom budowy lub przebudowy dróg będzie wzrost natężenia ruchu pojazdów. Przy założeniu poprawy nawierzchni jezdni uciążliwości akustyczne i wibracyjne zostaną zmniejszone. Ponadto realizacja dróg ekspresowych może wpłynąć na aktywizację gospodarczą (tereny składowo –usługowe) i na strukturę przestrzenną terenów przyległych.

- planowanej budowy obiektów małej retencji,

Wśród zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych ujęta jest budowa zbiornika wodnego o powierzchni powyżej 20 ha na rzece Płonce (w rejonie miejscowości Szerominek).

Skutkiem budowy zadania będzie wpływ na komponenty środowiska: powietrze (większa wilgotność, mniejsze amplitudy temperatury w ciągu dnia), użytkowanie terenu, wzrost powierzchni wód powierzchniowych, podniesienie poziomu wód gruntowych na terenach otaczających, florę (usunięcie niewielkich płatów roślinności zielonej oraz pojedynczych drzew i krzewów) i faunę (zmiana warunków życia i bytowania niektórych gatunków zwierząt). Zmiany takie będą miały jednak niewielki zasięg, w związku z tym będą w ograniczony sposób oddziaływać na otaczające siedliska, powodując generalnie poprawę warunków wilgotnościowych. Zwiększenie uwilgotnienia gleby będzie z kolei wpływało pozytywnie na różnorodność flory ekosystemów nieleśnych i wodnych. Zbiorniki będą przy tym podnosiły walory krajobrazowe obszaru rolniczego ubogiego w wody powierzchniowe.

Negatywne oddziaływania, które mogą wystąpić na etapie realizacji przedsięwzięcia będą krótkotrwałe i nie wpłyną trwale na przyrodę obszaru. Natomiast korzystny wpływ na faunę, florę oraz krajobraz wynikający z funkcjonowania zbiornika będzie długotrwały i wielokrotnie przewyższy ewentualne straty środowiskowe.

- lokalizacji urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych o mocy do 100kW, Projekt Studium wskazuje potencjalną możliwość lokalizacji elektrowni wiatrowych o mocy powyżej 100kW na terenach nie podlegających prawnej ochronie przyrody i nie kolidujących z funkcją mieszkaniową, po spełnieniu warunków wynikających z przepisów odrębnych. Na mapie Kierunki zagospodarowania przestrzennego wskazane zostały obszary lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz z obszarem ich oddziaływania w rejonie miejscowości: Jeżewo, Lisewo, Strubiny, Szpondowo, Michowo, Koziminy Nowe, Cieciorki, Koziminy Stachowe, Słoszewo Kolonia, Arcelin, Szerominek, Skarżyn, Cholewy, Bogusławice i Woźniki. Szczegółowe warunki lokalizacji obiektów i sposób zagospodarowania terenu określony zostanie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Projekt Studium dopuszcza na obszarze gminy możliwość zabudowy systemami fotowoltaicznymi o mocy do 100kW, po spełnieniu warunków wynikających z przepisów odrębnych, przy czym w obszarze krajobrazu chronionego o łącznej powierzchni zabudowy do 0,5 ha. W miejscowościach: Poświętne i Skarżyn istnieje możliwość zlokalizowania biogazowni.

Oddziaływania związane z potencjalną lokalizacją elektrowni wiatrowych, a także możliwości realizacji farm solarnych i biogazowni będą miały zarówno charakter lokalny, jak i ponadlokalny. W obrębie terenów inwestycji zmiany środowiskowe dotyczyć mogą: pokrywy glebowo – roślinnej (pod fundamentami elektrowni wiatrowej i pod niezbędnymi drogami dojazdowymi), klimatu akustycznego, mikroklimatu oraz warunków arosanitarnych w pobliżu biogazowni (uciążliwości odorowe). Pod względem krajobrazowym nowe inwestycje (elektrownie wiatrowe, farmy solarne) mogą być odbierane jako dominanty w otwartym krajobrazie rolniczym, mimo stosowania zalecanych środków minimalizujących takie odczucia (oddziaływania ponadlokalne). Lokalizacja farm wiatrowych wymaga szczegółowych badań wpływu inwestycji na środowisko zgodnie z przepisami odrębnymi. Realizacja elektrowni wiatrowych powinna zostać poprzedzona szczegółową analizą gatunkową i ilościową ptactwa i nietoperzy oraz analizą zagrożeń związanych z budową i użytkowaniem elektrowni wiatrowych. Działaniami mogącymi ograniczyć niekorzystne oddziaływanie akustyczne turbin wiatrowych jest np. zachowanie odpowiedniej odległości od obiektów objętych ochroną przed hałasem oraz zastosowanie technologii pozwalających na zmianę prędkości wirnika.

- terenów planowanych pod zabudowę,
Na mapie Kierunki zagospodarowania przestrzennego wskazane zostały tereny preferowane do zainwestowania: mieszkaniowo-usługowego, produkcyjno-usługowego, usługowego oraz zabudowy turystyczno-rekreacyjnej i letniskowej. W wyniku uchwalenia projektu Studium powiększeniu ulegnie powierzchnia terenów zabudowanych. Zmniejszeniu ulegną natomiast tereny użytkowane rolniczo. Skutki środowiskowe na etapie eksploatacji obiektów uzależnione są od intensywności zagospodarowania terenów oraz emisji zanieczyszczeń wynikającej z rodzaju działalności produkcyjnej i usługowej. Należy jednak podkreślić, że nowe zagospodarowanie choć w pewnym stopniu wywoływać może negatywne oddziaływania na środowisko przyrodnicze to równocześnie generować będzie pozytywne zjawiska np. poprzez zwiększenie bazy mieszkaniowej oraz zwiększenie ilości miejsc pracy, podniesienie komfortu obsługi komunikacyjnej miejsc koncentracji wielu funkcji np. usługowo- mieszkaniowych, co poprawi warunki życia ludności lokalnej.
Ograniczenie negatywnych oddziaływań można uzyskać poprzez zastosowanie różnych metod bezpośrednich lub pośrednich ochrony, wprowadzanie działań minimalizujących presję na środowisko. Ponadto projekt Studium ustala podejmowanie działań realizacyjnych obejmujących instalowanie urządzeń przeciwdziałających zanieczyszczaniu powietrza oraz działań służących wyeliminowaniu hałasu o ponadnormatywnym natężeniu, głównie z obszarów zabudowy usługowej i produkcyjnej poprzez stosowanie zabezpieczeń technicznych lub zmianę technologii i urządzeń.

Inwestycje z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, w tym m.in. sukcesywne podłączanie do kanalizacji, w pierwszej kolejności projektowanych terenów produkcyjno-usługowych wsi wchodzących w skład aglomeracji Płońsk oraz zwartej zabudowy mieszkaniowej wsi: Skarżyn, Bońki i Szerominek, do oczyszczalni ścieków w Michowie (wykorzystanie rezerwy przepustowości), pomimo powodowania trwałych przekształceń środowiska, będą oddziaływać na poprawę stanu jakościowego komponentów środowiska przyrodniczego.

Zmniejszenie negatywnych oddziaływań oraz sposoby kompensacji zostaną w sposób szczegółowy (dla każdej inwestycji i etapu realizacji) określone w procedurze strategicznych ocen oddziaływania na środowisko.

7. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody

Do identyfikacji głównych problemów ochrony środowiska mających wpływ na sposób zagospodarowania przestrzennego gminy Płońsk posłużyły:

- analiza problemów przyrodniczych i ekologicznych, określonych w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońsk przyjętym uchwałą nr XLIV/212/2002 Rady Gminy w Płońsku z dnia 5 lipca 2002 roku i zmienionym uchwałami Rady Gminy Płońsk: nr III/17/2010 z dnia 29 grudnia 2010r. i nr XLIV/330/2013 z dnia 16 grudnia 2013 r.,

- szczegółowe rozpoznanie stanu zagospodarowania przestrzennego i możliwości rozwoju, przeprowadzone w części I Studium – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego,
- ocena warunków fizjograficznych, zasobów, walorów i zagrożeń środowiska oraz analiza przyrodniczych uwarunkowań dla rozwoju poszczególnych funkcji, struktury i intensywności zagospodarowania, zawarta w opracowaniu ekofizjograficznym sporządzonym do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońsk.

Do problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu należy:

- występowanie konfliktów funkcjonalno-przestrzennych i pogarszanie się standardu w pasmach silnie zurbanizowanych tj. wzdłuż głównych tras komunikacyjnych, do których należy: droga krajowa nr 7 Gdańsk - Warszawa - Kraków - Chyżne, droga krajowa nr 10 Szczecin - Piła - Toruń - Płońsk - (dr nr 7) oraz droga krajowa nr 50 Ciechanów - Płońsk - Wyszogród - Sochaczew - Grójec - Ostrów Mazowiecka do Wyszogrodu;
- dysproporcje przestrzenne w wyposażeniu w urządzenia gospodarki wodno - ściekowej – stosunkowo duża dostępność tych urządzeń na terenach bezpośrednio sąsiadujących z miastem oraz niedobory infrastrukturalne na pozostałych terenach wiejskich;

Według danych GUS na koniec 2013 roku na terenie gminy Płońsk funkcjonowała czynna sieć rozdzielcza długości około 210,0 km doprowadzająca wodę do 2 161 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Zbiorowym zaopatrzeniem w wodę objętych było około 76,3% ludności gminy. Prowadzone na szeroką skalę wodociągowanie gminy Płońsk nie było zsynchronizowane z równoczesną budową sieci kanalizacyjnej. Według danych GUS w 2013 roku z sieci kanalizacyjnej długości 9,4 km korzystało zaledwie 10,5% ludności gminy Płońsk. Z sieci kanalizacyjnej korzystają obecnie mieszkańcy wsi Szerominek, Skarżyn i częściowo Bońki.

Projektowana w strefie podmiejskiej zabudowa (głównie jej uzupełnienie), sprzyjać będzie racjonalnemu wykorzystaniu istniejącej i projektowanej infrastruktury technicznej, w tym wodno-ściekowej projektowanej w ramach aglomeracji Płońsk wyznaczonej uchwałą nr 54/12 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 12 marca 2012r. Aglomeracja ta zastąpiła aglomerację Płońsk wyznaczoną Rozporządzeniem Nr 164 Wojewody Mazowieckiego z dnia 28 października 2005 r. Ograniczony został zasięg przestrzenny i obecnie projektowany system kanalizacyjny z oczyszczalnią ścieków komunalnych w Michowie obejmuje tereny w mieście Płońsk oraz gminach: Płońsk i Baboszewo. Z terenu gminy Płońsk obejmuje wsie: Skarżyn, Bońki i Szerominek.

- zanieczyszczenie wód rzeki Płonki, które stwarza zagrożenie dla życia biologicznego oraz ogranicza ich gospodarcze (również rekreacyjne - w aspekcie planowanej budowy zbiornika wodnego w rejonie wsi Szerominek) wykorzystanie i zagospodarowanie;

Istotnym źródłem presji na środowisko wodne są spływy z terenów zainwestowanych zlokalizowanych w sąsiedztwie rzeki Płonki lub jej dopływów oraz spływy powierzchniowe z terenów rolniczych obciążone dużym ładunkiem związków azotu i fosforu, często również chemicznych środków ochrony roślin. Są przyczyną eutrofizacji wód powierzchniowych i stanowią zagrożenie dla jakości płytkich wód podziemnych. Obszarową antropopresję zwiększa duży udział w zlewni Płonki gleb piaszczystych, wysoki udział użytków rolnych oraz niska lesistość gminy.

Poprawa stanu czystości wód powierzchniowych warunkuje zrównoważony rozwój gminy i wykorzystanie walorów przyrodniczych w zakresie funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej.

Konieczne jest uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej oraz ograniczenie stosowania nawozów i środków ochrony roślin (ograniczenie spływu związków biogenych z terenów rolniczych) w bezpośrednim sąsiedztwie cieków oraz na użytkach zielonych. Dla ochrony wód istotne znaczenie ma również sposób zagospodarowania i użytkowania powierzchni terenu (szczególną rolę pełnią tereny leśne, które stanowią najlepszą naturalną ochronę).

- brak zbiorników wodnych i większych wód płynących oraz niski udział lasów odpornych na antropopresję wpływa ograniczająco na rozwój funkcji rekreacyjnej w gminie;

Wśród terenów preferowanych pod zabudowę wskazane zostały:

- stosunkowo niewielkie tereny preferowane pod zabudowę turystyczno - rekreacyjną, przewidywane dla realizacji ogólnodostępnych, usługowych obiektów turystyczno-rekreacyjnych, w tym pensjonatów,
- tereny przewidywane dla realizacji głównie indywidualnego budownictwa letniskowego z możliwością lokalizacji ogólnodostępnych, usługowych obiektów turystyczno-rekreacyjnych, w tym pensjonatów.

- konieczność przywracania równowagi ekologicznej środowiska na terenach poeksploatacyjnych;

Z powierzchniową eksploatacją surowców związane są oddziaływania na poszczególne elementy środowiska, w tym związane z dużymi zmianami w krajobrazie. Zgodnie z art. 129 ust. 2. ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2014 r., poz. 613) do rekultywacji gruntów po działalności górniczej mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2013 r. poz. 1205). W przypadku likwidacji zakładu górniczego (w całości lub w części) przedsiębiorca jest obowiązany:

- zabezpieczyć lub zlikwidować wyrobiska górnicze oraz urządzenia, instalacje i obiekty zakładu górniczego;
- zabezpieczyć niewykorzystaną część złoża kopaliny oraz sąsiednie złoża kopaliny;
- przedsięwziąć niezbędne środki: chroniące wyrobiska sąsiednich zakładów górniczych, w celu ochrony środowiska oraz rekultywacji gruntów po działalności górniczej.

W wyniku prawidłowo przeprowadzonej rekultywacji wyrobisk w stosunkowo krótkim czasie zrekompensowane zostaną powstałe ubytki zasobów przyrodniczych i wzrosną wartości estetyczne krajobrazu.

- konieczność zapewnienia prawidłowego funkcjonowania środowiska oraz dostosowania rodzaju i intensywności zagospodarowania na obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody, do których na terenie gminy Płońsk należy:

Krysko-Joniecki Obszar Chronionego Krajobrazu;

Zasady gospodarowania na tym obszarze, w szczególności dotyczące czynnej ochrony ekosystemów leśnych, nieleśnych ekosystemów lądowych i ekosystemów wodnych, reguluje rozporządzenie Wojewody Mazowieckiego Nr 22 z dnia 15 kwietnia 2005 roku w sprawie Krysko-Jonieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 91 z 2005 r. poz. 2454) z późniejszymi zmianami. Dla zagospodarowania przestrzennego ważne są następujące zasady:

- zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;

Zakaz ten nie dotyczy przedsięwzięć służących obsłudze ruchu komunikacyjnego, turystyce oraz przedsięwzięć bezpośrednio związanych z rolnictwem i przemysłem spożywczym;

- zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego, wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- zakaz wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym i przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej. Zakaz ten nie dotyczy obowiązujących w dniu wejścia w życie rozporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Użytki ekologiczne (na gruntach wsi Bogusławice i Woźniki);

Zasady gospodarowania na tych obszarach reguluje Rozporządzenie Nr 72 Wojewody Mazowieckiego z dnia 8 lipca 2005 r. w sprawie użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego Nr 175 poz. 5572) z późniejszymi zmianami - Rozporządzenie Nr 35 Wojewody Mazowieckiego z dnia 13 lipca 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego Nr 138 poz. 3651). Dla ochrony użytków ekologicznych obowiązuje szereg zakazów, w tym zakaz niszczenia, uszkodzenia oraz przekształcania obszaru. W przypadku stwierdzenia negatywnych zjawisk powodujących zanikanie przedmiotu ochrony, w ramach ochrony czynnej, dopuszcza się działania mające na celu przywrócenie właściwego stanu ekosystemów i składników przyrody, z zachowaniem przepisów odrębnych i stosownie do przedmiotu ochrony, w szczególności polegające między innymi na przywracaniu i utrzymaniu właściwych stosunków wodnych, reintrodukcji gatunków, ograniczaniu usuwania martwych drzew.

Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Aleja Pachnicowa

Utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 jest głównym celem opracowywanego obecnie projektu planu zadań, który tworzy ramy prawne do działania wszystkim podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono ww. obszar. Celem przyjętych działań ochronnych jest utrzymanie populacji i siedlisk rozwojowych pachnicy dębowej w dotychczasowym właściwym stanie ochrony. Dlatego też planowane jest przeprowadzenie prac polegających na okresowym ogławianiu starych przydrożnych wierzb, celem zachowania żywotności drzew będących siedliskiem rozwojowym przedmiotu ochrony oraz uzupełnianie ubytków drzew nowymi nasadzeniami.

17 pomników przyrody

Pomniki przyrody na terenie gminy Płońsk ustanowione zostały rozporządzeniem Wojewody Mazowieckiego nr 40 z dnia 18 sierpnia 2008 roku w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu płońskiego oraz rozporządzeniem Wojewody Mazowieckiego nr 41 z dnia 18 sierpnia 2008 roku w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu płońskiego.

W stosunku do pomników przyrody w ramach czynnej ochrony istnieje możliwość dokonywania zabiegów pielęgnacyjno-zabezpieczających zgodnych z ogólnie przyjętymi zasadami chirurgii drzew – w stosunku do tworów przyrody żywej oraz dokonywania zabiegów ochronnych w celu przywrócenia naturalnego stanu – w stosunku do tworów przyrody nieożywionej - głazu. Ochrona drzew w granicach lokalizacji obejmuje zasięg korony i systemu korzeniowego nie mniejszy niż w promieniu 15 metrów od zewnętrznej krawędzi pnia drzew. Jednocześnie obowiązują następujące zakazy:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu (lub obszaru);
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- uszkodzenia i zanieczyszczania gleby;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- umieszczania tablic reklamowych.

W projekcie Studium, dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego uwzględnione zostały, w części tekstowej i części graficznej, ww. obszary objęte ochroną prawną. Pozostawiono również strefy korytarzy ekologicznych, które zapewniają wzajemne powiązania najcenniejszych przyrodniczo obszarów zlokalizowanych zarówno na terenie gminy Płońsk jak i gmin sąsiednich. Kształtowanie spójnego systemu powiązań przyrodniczych realizowane będzie poprzez zachowanie ciągłości korytarzy ekologicznych, z których najważniejszą rolę na terenie gminy Płońsk pełni dolina rzeki Płonki oraz poprzez ochronę i zachowanie płatów ekologicznych, którymi są nie tylko wielkopowierzchniowe ekosystemy leśne, ale też małe kompleksy leśne, zadrzewienia, bagna i bagienne użytki zielone.

Respektowanie ustaleń projektu Studium pozwoli na niezakłócone funkcjonowanie środowiska przyrodniczego w obrębie i otoczeniu obszarów chronionych, ze względu na:

- ochronę cennych przyrodniczo obszarów i obiektów przed degradacją powodowaną niewłaściwym użytkowaniem i zagospodarowaniem,
- ustalenie szeregu zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego:

- zachowanie potencjału przyrodniczego obszarów i obiektów cennych przyrodniczo i krajobrazowo: obszaru chronionego krajobrazu, użytków ekologicznych, obszaru Natura 2000 oraz pomników przyrody;
- eliminację czynników, które mogą ujemnie oddziaływać na chronione gatunki w obszarze Natura 2000 Aleja Pachnicowa;
- utrzymanie oczek wodnych, obszarów źródliskowych i obszarów podmokłych, jako siedlisk roślinności i fauny wodnej i wodno-błotnej charakteryzujących się bogactwem przyrodniczym w aspekcie uwzględniania czynników stanowiących zagrożenia dla ich prawidłowego funkcjonowania;
- respektowanie ustaleń zawartych w decyzjach dotyczących ochrony ujęć wód podziemnych;
- kształtowanie systemu naturalnych powiązań przyrodniczych, obejmujących aktywne biologicznie ekosystemy łąkowe, bagienne, wodne i leśne, które tworzą korzystne warunki dla migracji zwierząt. W kształtowaniu przestrzeni należy uwzględnić istniejące korytarze ekologiczne oraz wprowadzanie elementów poprawiających ich funkcjonalność: pasy zadrzewień wzdłuż cieków wodnych, zadrzewienia śródpolne, zalesienia, oczka wodne;
- odpowiednie kształtowanie systemu terenów otwartych zwłaszcza w strefie podmiejskiej w celu poprawy warunków życia mieszkańców,
- utrzymanie dotychczasowego systemu użytkowania łąk oraz maksymalne ograniczanie zmiany użytków zielonych na grunty orne,
- kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez ochronę istniejących oraz formowanie nowych zadrzewień śródpolnych i przydrożnych. W przypadku niezbędnej wycinki drzew - wprowadzanie nasadzeń, które zrekompensują ubytki w drzewostanie;
- utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych oraz zwiększanie istniejącego stopnia pokrycia terenów drzewostanami, w szczególności na gruntach rolnych słabych jakościowo, zwłaszcza w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących już kompleksów leśnych oraz w strefie wododziałowej rzeki Płonki i Naruszewki;
- ochronę złóż kopalin przed zagospodarowaniem miejsc ich występowania w sposób wykluczający przyszłą eksploatację,
- racjonalną eksploatację złóż surowców mineralnych. Po wyeksploatowaniu kruszywa wykonanie rekultywacji terenu w oparciu o ustalony w dokumentacji kierunek i warunki przeprowadzania rekultywacji;
- ochronę rolniczej przestrzeni produkcyjnej na terenach o najwyższych wartościach bonitacyjnych gleb, ograniczanie rozpraszania zabudowy rolniczej i nierolniczej;
- określenie szeregu działań służących poprawie jakości środowiska do których należy:
 - ograniczanie niskiej emisji ze źródeł rozproszonych w wyniku m.in. zmiany paliw węglowych na paliwa niskoemisyjne oraz wykorzystania indywidualnych źródeł energii odnawialnej;
 - ograniczanie uciążliwości związanych z funkcjonowaniem ferm hodowlanych, w tym odpowiednie zagospodarowanie terenów wokół obiektów specjalistycznej produkcji zwierzęcej;
 - racjonalną eksploatację kopalin ograniczającą niekorzystny wpływ górnictwa odkrywkowego na krajobraz, gleby i lokalne stosunki wodne oraz poprzez stosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych oraz dostosowanie tempa wydobywania do warunków terenowych i atmosferycznych;

- zachowanie dotychczasowej struktury przestrzennej gruntów rolnych i leśnych oraz jej modyfikację – wprowadzanie zadrzewień śródpolnych i przydrożnych oraz zalesień na gruntach słabych jakościowo;
- wykonanie rekultywacji terenu po zakończonej eksploatacji kruszywa w oparciu o ustalony kierunek i warunki przeprowadzania rekultywacji,
- zakaz odprowadzania ścieków do gruntu, wód powierzchniowych i urządzeń melioracyjnych;
- usprawnianie systemu odbioru, transportu i utylizacji odpadów powstających na terenie gminy, upowszechnianie selektywnej zbiórki, zwiększenie udziału odzysku i recyklingu odpadów.

8. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i krajowym oraz sposoby ich realizacji w projekcie Studium

W prognozie dokonano przeglądu dokumentów oraz formułowanych celów, a następnie wybrano najbardziej adekwatne z punktu widzenia projektowanego dokumentu. Wśród nich znalazły się konwencje i strategie UE, które definiują obligatoryjne cele związane z ochroną środowiska oraz krajowe dokumenty strategiczne, które formułują cele i zadania w perspektywie do roku 2020.

Cele ochrony środowiska przeanalizowano pod kątem ich spójności z zasadą zrównoważonego rozwoju, która stanowiła podstawę formułowania ustaleń projektu Studium. Zrównoważony rozwój jest procesem mającym na celu zaspokojenie aspiracji rozwojowych obecnego pokolenia w sposób umożliwiający realizację tych samych dążeń pokoleniom następnym. Przy dążeniu do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju działania należy koncentrować w trzech głównych obszarach: ochrona środowiska i racjonalna gospodarka zasobami naturalnymi, wzrost gospodarczy oraz rozwój społeczny. Zasada zrównoważonego rozwoju została wprowadzona do szeregu dokumentów i przepisów krajowych po Konferencji Narodów Zjednoczonych „Środowisko i Rozwój” w Rio de Janeiro w 1992 roku (Konwencja w sprawie różnorodności biologicznej). Konstytucja RP jako wiodącą zasadę polityki ekologicznej państwa przyjęła zasadę zrównoważonego rozwoju. Istotą zrównoważonego rozwoju jest równorzędne traktowanie racji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych tj. takie stymulowanie procesów gospodarczych i społecznych, aby zachować walory i zasoby środowiska w stanie zapewniającym możliwości korzystania z nich przez obecne jak i przyszłe pokolenia.

Do dokumentów międzynarodowych i krajowych określających cele ochrony środowiska należą m.in.:

- **Konwencja o ochronie gatunkowej dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk**, Berno, 1979r.

Celem Konwencji jest zachowanie europejskich gatunków dzikich zwierząt i roślin oraz ich naturalnych siedlisk, zwłaszcza gatunków endemicznych, zagrożonych i ginących, których ochrona wymaga współdziałania kilku państw.

Projekt Studium uwzględnia powyższe cele m. in. poprzez zapisy:

- utrzymanie istniejącej ochrony prawnej obszarów i obiektów o wysokich wartościach przyrodniczych objętych ochroną na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,

- kształtowanie systemu naturalnych powiązań przyrodniczych, obejmujących aktywne biologiczne ekosystemy łąkowe, bagienne, wodne i leśne, które mają zasadniczy wpływ na utrzymanie równowagi biologicznej w środowisku przyrodniczym.

W wyniku zmiany Studium cele Konwencji nie będą zagrożone, ponieważ projektowany dokument nie przewiduje zmian w granicach obszarów objętych ochroną prawną, a realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, uzależniona jest od przeprowadzonych, zgodnie z określonymi procedurami, ocen oddziaływania na środowisko i wykazania braku niekorzystnego wpływu na chronione komponenty przyrodnicze.

- **Konwencja o różnorodności biologicznej** (sporządzona w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r., przyjęta w Nairobi w 1992r. ratyfikowana przez Polskę w 1996r.)

Celem konwencji jest ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystywania zasobów genetycznych, w tym przez odpowiedni dostęp do zasobów genetycznych i odpowiedni transfer właściwych technologii, z uwzględnieniem wszystkich praw do tych zasobów i technologii, a także odpowiednie finansowanie.

W projekcie Studium cele Konwencji uwzględnione są m. in. przez zapisy:

- maksymalne ograniczanie zmiany użytków zielonych na grunty orne, wskazane użytkowanie łąkowe gruntów wykorzystywanych dotychczas jako rolne wzdłuż rowów i lokalnych obniżek terenowych,
- uwzględnianie istniejących korytarzy ekologicznych oraz wprowadzanie elementów poprawiających ich funkcjonalność: pasy zadrzewień wzdłuż cieków wodnych, zadrzewienia śródpolne, zalesienia, oczka wodne;
- ochrona i utrzymanie istniejących kompleksów leśnych,
- w zagospodarowaniu terenów przeznaczonych pod zabudowę zachowanie powierzchni biologicznie czynnej.

Ponadto, określona w Konwencji zasada zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej, znalazły swoje odzwierciedlenie zarówno w Konstytucji RP, jak i w Polityce Ekologicznej Państwa, politykach i strategiach sektorowych oraz w licznych ustawach (ustawa o ochronie przyrody, ustawa o lasach, ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ustawa Prawo wodne, ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). W związku z powyższym oraz z wymogu zgodności dokumentu Studium z obowiązującymi przepisami, można stwierdzić, że projektowany dokument nie stanowi przeszkody w wypełnianiu celów i postanowień Konwencji.

- **Strategia Goeteborska** - Zrównoważona Europa dla Lepszego Świata: Strategia Zrównoważonego Rozwoju Unii Europejskiej (2001 r.) oraz bazująca na niej Odnowiona strategia UE dotycząca trwałego rozwoju (2006 rok)

Strategia jest dokumentem przedstawiającym zasady osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju w skali Unii Europejskiej. Celem jest utrzymanie pełnej różnorodności form życia na Ziemi oraz rozpowszechnianie zrównoważonej produkcji i konsumpcji, aby rozdzielić zależność pomiędzy wzrostem gospodarczym, a degradacją środowiska. Zrównoważony rozwój określany jest jako cel nadrzędny i długoterminowy UE.

Do głównych wyzwań określonych w Strategii należą m.in.:

- ograniczenie zmian klimatu oraz ich kosztów i negatywnych skutków, jakie obciążają społeczeństwo i środowisko naturalne;

- zrównoważona konsumpcja i produkcja - propagowanie modelu zrównoważonej konsumpcji i produkcji;
- zrównoważony transport - doprowadzenie do spełniania przez systemy transportowe gospodarczych, społecznych i dotyczących środowiska potrzeb społeczeństwa, przy jednoczesnej minimalizacji ich niepożądanego wpływu na gospodarkę, społeczeństwo i środowisko przyrodnicze;
- ochrona zasobów naturalnych i gospodarowanie nimi - poprawa gospodarowania zasobami naturalnymi oraz unikanie ich nadmiernej eksploatacji;
- zdrowie publiczne - promocja zdrowia publicznego na równych warunkach oraz większa ochrona zdrowia przed zagrożeniami;
- integracja społeczna, demografia i migracja - integracja społeczeństwa dzięki uwzględnieniu solidarności wewnątrz- i międzypokoleniowej oraz zapewnienie stabilnej jakości życia, jako koniecznego warunku trwałego indywidualnego komfortu;
- wyzwania w zakresie globalnego ubóstwa i trwałego rozwoju – propagowanie trwałego rozwoju, dbałość by polityka Unii Europejskiej była zgodna z globalnymi celami trwałego rozwoju oraz z międzynarodowymi zobowiązaniami Unii.

Strategia Goeteborska uzupełnia Strategię Lizbońską o nowy element związany z ochroną środowiska i osiągnięciem zrównoważonego i trwałego rozwoju.

- **Europejska Konwencja Krajobrazowa** (sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r., ratyfikowana przez Polskę i obowiązująca od 01.01.2005r.)

Podstawowym celem Konwencji jest współdziałanie państw na rzecz propagowania ochrony, zarządzania i planowania krajobrazu, rozumianego jako „obszar, postrzegany przez mieszkańców, którego charakter jest wynikiem działań i interakcji czynników naturalnych i (lub) ludzkich”. Odnosi się do obszarów naturalnych, wiejskich, miejskich i podmiejskich, obejmuje łądy, wody śródlądowe i obszary morskie. Zgodnie z zapisem w preambule - krajobraz i różnorodność krajobrazów europejskich stanowią podstawowy składnik naturalnego i kulturalnego dziedzictwa Europy oraz ważny element jakości życia ludzi „we wszystkich miejscach”. Ogólnie zapisane cele Konwencji znajdują odzwierciedlenie w projektowanym dokumencie m. in. poprzez:

- ochronę systemu przyrodniczego gminy, w tym obszarów chronionego krajobrazu, parków podworskich oraz pomników przyrody, dolin rzecznych, korytarzy ekologicznych,
- forma architektoniczna budynków powinna harmonijnie wpisywać się w krajobraz, w szczególności eksponować wartości architektury współczesnej w zakresie konstrukcji, formy, materiałów budowlanych i detali architektonicznych,
- kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez ochronę istniejących oraz formowanie nowych zadrzewień śródpolnych i przydrożnych.

Priorytetowe zagadnienia w dziedzinie ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym w sposób bardzo ogólny określić można jako m.in. przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochrona różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczeń na zdrowie ludzi, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i odpadami.

Analiza ustaleń projektu Studium pod względem spójności z celami dokumentów Unii Europejskiej wykazała dużą spójność w zakresie aspektów środowiskowych i zrównoważonego rozwoju.

- **Polityka ekologiczna państwa w latach 2009 -2012 z perspektywą do 2016r.** jest strategicznym dokumentem, który tworzy warunki do realizacji ochrony środowiska w kraju. Zapisy dokumentu obejmują działania:
 - o charakterze systemowym (uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych, aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska, zarządzanie środowiskowe, udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska, rozwój badań i postęp techniczny, odpowiedzialność za szkody w środowisku, aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym),
 - ukierunkowane na ochronę zasobów naturalnych (ochrona przyrody, ochrona i zrównoważony rozwój lasów, racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, ochrona powierzchni ziemi, gospodarowanie zasobami geologicznymi)
 - dotyczące poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (środowisko a zdrowie, jakość powietrza, ochrona wód, gospodarka odpadami, oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych, substancje chemiczne w środowisku).

W obrębie każdego zagadnienia problemowego określony został główny cel lub cele o charakterze strategicznym (w ramach celów średniookresowych do 2016 r.) oraz kierunki działań na lata 2009-2012 wynikające z diagnozy stanu wyjściowego. Zamierzenia i planowane kierunki działania w obszarze ochrony środowiska nie tylko stanowią kontynuację prac podejmowanych wcześniej, ale wpisują się również w priorytety w skali Unii Europejskiej.

Wyznaczone w polityce ekologicznej państwa cele średniookresowe obejmują:

- zachowanie bogatej różnorodności biologicznej polskiej przyrody wraz z umożliwieniem zrównoważonego rozwoju gospodarczego kraju,
- racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego,
- racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych,
- przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogeniczne,
- zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych, przywracając im funkcję przyrodniczą, rekreacyjną lub rolniczą,
- racjonalizacja zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wodę z zasobów podziemnych oraz otoczenie ich ochroną przed ilościową i jakościową degradacją, w tym wzmocnienie ochrony niezagospodarowanych złóż kopalin w procesie planowania przestrzennego
- redukcję emisji SO₂ i NO_x z dużych źródeł energii oraz pyłu drobnego,
- utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód, w tym również zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków,
- ograniczanie zagrożenia narażania społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i oddziaływanie pól elektromagnetycznych.

Priorytetem polityki ekologicznej jest ochrona zasobów naturalnych oraz poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego realizowana między innymi poprzez działania: wspieranie platform technologicznych i ekoinnovazioneści w ochronie środowiska; przywrócenie podstawowej roli miejscowym planom zagospodarowania przestrzennego, jako podstawy lokalizacji inwestycji; zwiększenie retencji wody; ochrona atmosfery; ochrona wód; gospodarka odpadami czy modernizacja systemu energetycznego.

Zasada zrównoważonego rozwoju została uwzględniona w projekcie Studium, poprzez wskazanie w kierunkach zagospodarowania przestrzennego wielu działań zmierzających do zachowania funkcji ekologicznych środowiska kulturowego i przyrodniczego i jego wartości dla przyszłych pokoleń oraz poprawy warunków życia ludności gminy.

W strukturze przestrzennej gminy uwzględnione zostały obszary cenne przyrodniczo (Krysko-Joniecki Obszar Chronionego Krajobrazu, użytki ekologiczne, specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Aleja Pachnicowa PLH140054, 17 pomników przyrody) oraz o dużych wartościach kulturowych (obiekty zabytkowe objęte ochroną konserwatorską, zabytkowe założenia zieleni, zabytki sztuki sepulkralnej, stanowiska archeologiczne). Jako istotny element zagospodarowania przestrzennego gminy stanowią tereny czynne przyrodniczo, oparte głównie o dolinne zespoły łąkowo – leśne, kompleksy leśne, zieleń przydrożną i przyzagrodową pełniące funkcje ekologiczne, klimatotwórcze i ochronne. W kierunkach zagospodarowania przestrzennego pkt. 3. *Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego* wskazano wielu działań mających na celu poprawę jakości środowiska oraz poprawę warunków życia ludności gminy.

- **Program wodno-środowiskowy kraju** stanowi realizację Ramowej Dyrektywie Wodnej, w zakresie konieczności opracowania programów działań, które pozwolą na osiągnięcie dobrego stanu wód do 2015 r., a w uzasadnionych przypadkach w terminie późniejszym.

Dokument określa podstawowe i uzupełniające działania zmierzające do poprawy lub utrzymania dobrego stanu wód na poszczególnych obszarach dorzeczy w Polsce, a jego podsumowanie stanowi kluczowy element planów gospodarowania wodami. Wszystkie działania zostały zidentyfikowane, zebrane i opracowane dla każdej scalonej jednolitej części wód.

Działania podstawowe skierowane są do realizacji niemal we wszystkich częściach wód na terenie całego kraju i wynikają z zapisów aktów prawa krajowego oraz wspólnotowego w zakresie ochrony i przywracania dobrego stanu wód oraz ekosystemów od wód zależnych. Do działań takich należy realizacja m.in.:

- Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych;
- Programu wyposażenia aglomeracji poniżej 2 000 RLM w oczyszczalnie ścieków i systemy kanalizacji zbiorczej;
- Programu wyposażenia zakładów przemysłu rolno-spożywczego o wielkości nie mniejszej niż 4 000 RLM odprowadzających ścieki bezpośrednio do wód w urządzenia zapewniające wymagane przez polskie prawo standardy ochrony wód;
- programów przyjętych dla obszarów wrażliwych na zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego;
- działań w zakresie hydromorfologii, a także kontroli poboru wód i piętrzenia wód powierzchniowych;
- działań służących wypełnieniu obowiązku publicznego dostępu do informacji o środowisku.

Działania uzupełniające to drugi rodzaj działań ukierunkowanych na osiągnięcie ustalonych celów środowiskowych. Należą do nich: środki prawne, administracyjne i ekonomiczne, wynegocjowane porozumienia dotyczące korzystania ze środowiska, działania na rzecz ograniczenia emisji, zasady dobrej praktyki, rekonstrukcja terenów podmokłych.

Ujęte w projekcie Studium ustalenia w zakresie odprowadzania ścieków (m.in. sukcesywne podłączanie do kanalizacji w pierwszej kolejności projektowanych terenów produkcyjno-usługowych oraz zwartej zabudowy mieszkaniowej wsi włączonych w skład aglomeracji Płońsk, tj. z terenu gminy Płońsk wsi: Skarżyn, Bońki i Szerominek; budowa przydomowych oczyszczalni ścieków) wpisują się w działania analizowanego Programu.

- **Krajowy Program Zwiększania Lesistości** (opracowany w 1995 roku, aktualizowany w 2003 i 2009 roku)

Program zakłada m. in. zapewnienie trwałości lasów wraz z pełnionymi funkcjami, poprzez powiększanie zasobów leśnych kraju i ich kompleksową ochronę; reorientację zarządzania lasami; wskazanie działań kształtujących stosunek człowieka do lasu, zmierzających do zachowania w zmieniającej się rzeczywistości przyrodniczej i społeczno-gospodarczej warunków do trwałej w nieograniczonej perspektywie czasowej wielofunkcyjności lasów. Głównym celem polityki leśnej kraju jest zwiększenie lesistości kraju do 30% w 2020 i do 33% w 2050 roku.

Przyjęta w kierunkach zagospodarowania przestrzennego gminy (pkt 4 *Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej*) zasada: sukcesywnego zwiększania powierzchni gruntów leśnych poprzez zalesianie gruntów marginalnych dla produkcji rolniczej oraz terenów przyległych do istniejących kompleksów leśnych, nawiązuje do głównego celu Krajowego Programu Zwiększania Lesistości.

- **Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko** – perspektywa do 2020 r. przyjęta uchwałą Rady Ministrów z dnia 15 kwietnia 2014 r.

Głównym celem strategii jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do rozwoju nowoczesnego, niskoemisyjnego sektora energetycznego. Dokument określa m.in. kluczowe reformy i niezbędne działania, które powinny zostać podjęte w perspektywie do 2020 roku w obszarze energii i środowiska. Działania w obszarze środowiska zmierzać będą m.in. do zrównoważonego wykorzystania zasobów kopalin, racjonalnego gospodarowania odpadami oraz ochrony różnorodności biologicznej. Ujęte w projekcie Studium ustalenia dotyczące ochrony środowiska i jego zasobów (pkt 3), prawnej ochrony przyrody (pkt 3.2) oraz gospodarki odpadami (pkt 6.2) wpisują się w działania analizowanej Strategii.

Projekt Studium nie przewiduje zagospodarowania, które mogłoby być w konflikcie z przeanalizowanymi celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. Ewentualne negatywne oddziaływania na środowisko, związane z przewidywanym rozwojem społeczno-gospodarczym, będzie minimalizowane poprzez zapisaną w projekcie Studium koniecznością respektowania zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego (część II Studium - Kierunki zagospodarowania przestrzennego, pkt 3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego ppkt 3.1. Ochrona środowiska i jego zasobów i ppkt 3.2. Prawna ochrona przyrody).

W efekcie analizy spójności ustaleń projektu zmiany Studium z celami polityki ochrony środowiska określonymi w w/w dokumentach można stwierdzić, że cele ochrony środowiska oraz proponowane zmiany Studium wpisują się w krajową politykę ochrony środowiska. Ponadto sama procedura tworzenia dokumentu planistycznego, jakim jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (lub jego zmiana), wpisuje się w realizację dwóch spośród kierunków działań systemowych przyjętych w polityce ekologicznej państwa, tj.: udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska oraz ekologizacja planowania przestrzennego.

9. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

Z realizacją, określonych w projekcie Studium, kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz przyporządkowanych im działań związane będą różnorodne oddziaływania zarówno pozytywne jak i negatywne, które w różnym stopniu wpłyną na stan środowiska przyrodniczego. Wpływ analizowanych kierunków działań i działań na zmiany warunków środowiskowych odniesiono do:

- wybranych elementów charakteryzujących środowisko przyrodnicze tj.: powietrze, wody, powierzchnia ziemi, flora, fauna, klimat, zasoby naturalne, krajobraz, różnorodność biologiczna (obszary o wysokich walorach przyrodniczych);
 - wybranych elementów dotyczących środowiska życia ludzi: zdrowotność, dobra materialne, obszary i obiekty zabytkowe;
- zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 2e) ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity - Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zmianami).

Analizę przewidywanego znaczącego oddziaływania przeprowadzono przy zastosowaniu następującej oceny zaznaczonej w tabeli symbolami:

- + - korzystny wpływ na środowisko (prowadzący do odbudowy walorów przyrodniczych, wzbogacania systemu, poprawy jakości środowiska);
- - negatywny wpływ na środowisko (prowadzący do degradacji);
- o - wpływ znikomy (mało istotny);
- x - brak wyraźnej korelacji.

Ze względu na ogólny charakter zapisów projektu Studium odniesiono się w szczególności do kierunków działań dotyczących:

- zmian w strukturze przestrzennej oraz przeznaczeniu terenów;
- zagospodarowania przestrzennego;
- zagospodarowania oraz użytkowania terenów;
- ochrony środowiska i jego zasobów, w zakresie ochrony walorów i zasobów środowiska oraz poprawy jakości środowiska;
- kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, z uwzględnieniem kierunków działań i działań mających wpływ na zagospodarowanie przestrzenne (nie analizowano zapisów o charakterze informacyjnym lub organizacyjnym),
- infrastruktury technicznej, w zakresie:
 - systemu komunikacji,
 - zaopatrzenia w wodę,
 - odprowadzania ścieków,
 - elektroenergetyki,
 - telekomunikacji,
 - gazownictwa,
 - gospodarki odpadami.

Macierz relacyjna elementów środowiska i proponowanych kierunków działań w zakresie zmian w strukturze przestrzennej oraz przeznaczeniu terenów

Główne kierunki działań	Elementy środowiska											
	środowisko przyrodnicze									człowiek		
	powietrze	wody	powierzchnia ziemi	flora	fauna	klimat	zasoby naturalne	krajobraz	różnorodność biologiczna	zdrowotność	dobra materialne	obszary i obiekty zabytkowe
<ul style="list-style-type: none"> zachowanie i rozwój wykształconych funkcji dla poszczególnych obszarów i jednostek osadniczych 	-	○	-	○	○	○	x	○	○	○	+	x
<ul style="list-style-type: none"> wykorzystanie lokalnych zasobów rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz wód powierzchniowych 	○	○	○	+	○	○	x	+	○	○	○	○
<ul style="list-style-type: none"> uzupełnianie przestrzeni rolniczej o nowe tereny lasów i zadrzewień 	+	+	○	+	+	+	○	+	+	+	○	○
<ul style="list-style-type: none"> modernizacja układu komunikacyjnego 	○	○	-	-	-	○	x	-	○	○	○	○

Macierz relacyjna elementów środowiska i proponowanych kierunków działań w zakresie zagospodarowania oraz użytkowania terenów

Główne kierunki działań	Elementy środowiska											
	środowisko przyrodnicze									człowiek		
	powietrze	wody	powierzchnia ziemi	flora	fauna	klimat	zasoby naturalne	krajobraz	różnorodność biologiczna	zdrowotność	dobra materialne	obszary i obiekty zabytkowe
<ul style="list-style-type: none"> we wszystkich jednostkach osadniczych przewiduje się realizację zabudowy mieszkaniowej lub mieszkaniowo - usługowej na wolnych działkach w ciągach istniejącej zabudowy 	-	○	-	○	○	○	x	○	○	○	+	○
<ul style="list-style-type: none"> uzupełnianie zabudowy może następować pod warunkiem zachowania istniejącej linii zabudowy, charakteru i gabarytów sąsiedniej zabudowy 	-	○	-	○	○	○	x	○	○	○	+	○

Główne kierunki działań	Elementy środowiska											
	środowisko przyrodnicze									człowiek		
	powietrze	wody	powierzchnia ziemi	flora	fauna	klimat	zasoby naturalne	krajobraz	różnorodność biologiczna	zdrowotność	dobra materialne	obszary i obiekty zabytkowe
<ul style="list-style-type: none"> forma architektoniczna budynków mieszkalnych, mieszkalno-usługowych, usługowych oraz związanych z działalnością produkcyjną powinna harmonijnie wpisywać się w krajobraz, w szczególności eksponować wartości architektury współczesnej w zakresie konstrukcji, formy, materiałów budowlanych i detali architektonicznych 	○	○	○	○	○	○	○	+	○	○	+	○
<ul style="list-style-type: none"> zalecane standardy kształtowania zabudowy: mieszkaniowej wielorodzinnej, mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej, mieszkaniowej jednorodzinnej bliźniaczej, mieszkaniowej jednorodzinnej szeregowej, letniskowej, mieszkaniowo-usługowej, usługowej, turystyczno-rekreacyjnej, produkcyjno-usługowej 	○	○	○	○	○	○	○	+	○	○	+	○
<ul style="list-style-type: none"> dla budynków mieszkalnych i obiektów towarzyszących ustala się dachy dwu lub wielospadowe o nachyleniu połąci do 45° a dla obiektów towarzyszących dopuszcza się stosowanie dachów jednospadowych o nachyleniu połąci do 30° 	x	x	x	x	x	x	x	+	x	x	x	x
<ul style="list-style-type: none"> w obrębie zwartej zabudowy wsi obowiązuje zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenie wystąpienia poważnych awarii 	○	○	○	○	○	○	○	○	○	+	○	○
<ul style="list-style-type: none"> w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jednostek osadniczych należy zapewnić układ komunikacyjny umożliwiający dojazd o każdej porze roku jednostek ochrony przeciwpożarowej do obiektów budowlanych oraz zapewnić zaopatrzenie w wodę dla celów przeciwpożarowych 	○	○	○	○	○	○	○	○	○	+	○	○

Macierz relacyjna elementów środowiska i proponowanych kierunków działań w zakresie *ochrony środowiska i jego zasobów*

Główne kierunki działań	Elementy środowiska											
	środowisko przyrodnicze									człowiek		
	powietrze	wody	powierzchnia ziemi	flora	fauna	klimat	zasoby naturalne	krajobraz	różnorodność biologiczna	zdrowotność	dobra materialne	obszary i obiekty zabytkowe
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<ul style="list-style-type: none"> zachowanie potencjału przyrodniczego obszarów i obiektów cennych przyrodniczo i krajobrazowo: obszaru chronionego krajobrazu, użytków ekologicznych, obszaru Natura 2000 oraz pomników przyrody 	+	+	+	+	+	0	x	+	+	+	0	0
<ul style="list-style-type: none"> eliminacja czynników, które mogą ujemnie oddziaływać na chronione gatunki w obszarze Natura 2000 Aleja Pachnicowa 	+	+	+	+	+	0	x	+	+	+	0	0
<ul style="list-style-type: none"> utrzymanie oczek wodnych, obszarów źródliskowych i obszarów podmokłych, jako siedlisk roślinności i fauny wodnej i wodno-błotnej charakteryzujących się bogactwem przyrodniczym w aspekcie uwzględniania czynników stanowiących zagrożenia dla ich prawidłowego funkcjonowania 	+	+	+	+	+	+	0	+	+	0	x	x
<ul style="list-style-type: none"> respektowanie ustaleń zawartych w decyzjach dotyczących ochrony ujęć wód podziemnych 	+	+	+	0	0	+	0	0	0	+	x	x
<ul style="list-style-type: none"> kształtowanie systemu naturalnych powiązań przyrodniczych, obejmujących aktywne biologiczne ekosystemy łąkowe, bagienne, wodne i leśne, które tworzą korzystne warunki dla migracji roślin i zwierząt. W kształtowaniu przestrzeni należy uwzględnić istniejące korytarze ekologiczne oraz wprowadzanie elementów poprawiających ich funkcjonalność: pasy zadrzewień wzdłuż cieków wodnych, zadrzewienia śródpolne, zalesienia, oczka wodne 	+	+	0	+	+	0	x	+	+	0	x	x
<ul style="list-style-type: none"> odpowiednie kształtowanie systemu terenów otwartych, zwłaszcza w strefie podmiejskiej w celu poprawy warunków życia mieszkańców 	+	+	0	+	+	0	x	+	+	+	x	x

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<ul style="list-style-type: none"> utrzymanie dotychczasowego systemu użytkowania łąk oraz maksymalne ograniczanie zmiany użytków zielonych na grunty orne 	O	+	+	+	+	O	x	O	+	O	x	x
<ul style="list-style-type: none"> kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez ochronę istniejących oraz formowanie nowych zadrzewień śródpolnych i przydrożnych. W przypadku niezbędnej wycinki drzew - wprowadzanie nasadzeń, które zrekompensują ubytki w drzewostanie 	+	+	+	+	+	+	x	+	+	+	x	x
<ul style="list-style-type: none"> utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych oraz zwiększanie istniejącego stopnia pokrycia terenów drzewostanami, w szczególności na gruntach rolnych słabych jakościowo, zwłaszcza w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących już kompleksów leśnych oraz w strefie wododziałowej rzeki Płonki i Naruszewki 	+	+	+	+	+	+	x	+	+	+	x	x
<ul style="list-style-type: none"> ochrona złóż kopalin przed zagospodarowaniem miejsc ich występowania w sposób wykluczający przyszłą eksploatację 	O	O	O	O	O	O	+	O	O	O	+	O
<ul style="list-style-type: none"> racjonalna eksploatacja złóż surowców mineralnych. Po wyeksploatowaniu kruszywa wykonanie rekultywacji terenu w oparciu o ustalony w dokumentacji kierunek i warunki przeprowadzania rekultywacji 	+	+	+	O	O	O	+	+	O	+	x	x
<ul style="list-style-type: none"> ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej na terenach o najwyższych wartościach bonitacyjnych gleb, ograniczanie rozpraszania zabudowy rolniczej i nierolniczej 	O	+	+	+	+	+	x	+	O	O	O	x
<ul style="list-style-type: none"> ograniczenie niskiej emisji ze źródeł rozproszonych w wyniku m.in. zmiany paliw węglowych na paliwa niskoemisyjne oraz wykorzystania indywidualnych źródeł energii odnawialnej 	+	O	O	O	-	O	x	-	O	+	+	+
<ul style="list-style-type: none"> ograniczenie uciążliwości związanych z funkcjonowaniem ferm hodowlanych, w tym odpowiednie zagospodarowanie terenów wokół obiektów specjalistycznej produkcji zwierzęcej 	+	+	+	O	O	+	x	+	O	+	x	x

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<ul style="list-style-type: none"> racjonalna eksploatacja kopalni ograniczająca niekorzystny wpływ górnictwa odkrywkowego na krajobraz, gleby i lokalne stosunki wodne poprzez stosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych oraz dostosowanie tempa wydobycia do warunków terenowych i atmosferycznych 	O	O	O	O	O	O	+	O	O	O	x	x
<ul style="list-style-type: none"> zachowanie dotychczasowej struktury przestrzennej gruntów rolnych i leśnych oraz jej modyfikację – wprowadzanie zadrzewień śródpolnych i przydrożnych oraz zalesień na gruntach słabych jakościowo 	+	+	+	+	+	+	x	+	+	+	x	x
<ul style="list-style-type: none"> wykonanie rekultywacji terenu po zakończonej eksploatacji kruszywa w oparciu o ustalone w dokumentacji kierunek i warunki przeprowadzania rekultywacji 	+	+	+	O	O	O	+	+	O	+	x	x
<ul style="list-style-type: none"> zakaz odprowadzania ścieków do gruntu, wód i urządzeń melioracyjnych 	O	+	+	+	+	O	O	O	O	+	x	x
<ul style="list-style-type: none"> usprawnianie systemu odbioru, transportu i utylizacji odpadów powstających na terenie gminy, upowszechnianie selektywnej zbiórki, zwiększenie udziału odzysku i recyklingu odpadów 	+	+	+	O	O	O	x	+	O	+	x	x

Macierz relacyjna elementów środowiska i proponowanych kierunków działań w zakresie kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Główne kierunki działań	Elementy środowiska											
	środowisko przyrodnicze									człowiek		
	powietrze	wody	powierzchnia ziemi	flora	fauna	klimat	zasoby naturalne	krajobraz	różnorodność biologiczna	zdrowotność	dobro materialne	obszary i obiekty zabytkowe
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<ul style="list-style-type: none"> utrzymanie istniejącej zabudowy zagrodowej (również nie zaznaczonej na załączniku graficznym) i związanej z obsługą rolnictwa z możliwością rozbudowy, przebudowy i modernizacji obiektów 	-	O	-	O	O	-	x	O	O	O	+	x
<ul style="list-style-type: none"> dopuszcza się przekształcanie siedlisk rolniczych w zgodności z przepisami odrębnymi, na cele mieszkaniowe, usługowe (w tym agroturystykę, magazynowo-składowe lub działalność produkcyjną) 	-	O	-	O	O	O	x	O	O	O	+	x

Główne kierunki działań	Elementy środowiska											
	środowisko przyrodnicze									człowiek		
	powietrze	wody	powierzchnia ziemi	flora	fauna	klimat	zasoby naturalne	krajobraz	różnorodność biologiczna	zdrowotność	dobra materialne	obszary i obiekty zabytkowe
<ul style="list-style-type: none"> dopuszcza się tworzenie nowej zabudowy zagrodowej bezpośrednio związanej z gospodarstwem rolnym o powierzchni przekraczającej średnią wielkość gospodarstw rolnych w gminie, zgodnie z przepisami odrębnymi. Minimalna powierzchnia działki zabudowy zagrodowej - 0,30 ha 	-	0	-	0	0	-	x	0	0	0	+	x
<ul style="list-style-type: none"> zakaz lokalizacji nowych obiektów produkcji zwierzęcej o obsadzie powyżej 210 DJP 	+	+	+	0	0	+	x	+	0	0	+	x
<ul style="list-style-type: none"> na terenach rolnych dopuszcza się realizację dróg oraz napowietrznej i podziemnej sieci infrastruktury technicznej (wodociągowej, kanalizacyjnej, telefonicznej, gazowej i energetycznej) wraz z urządzeniami niezbędnymi do ich funkcjonowania 	-	0	-	0	0	0	x	0	0	0	+	x
<ul style="list-style-type: none"> utrzymanie istniejących oraz budowę nowych urządzeń melioracji wodnych 	0	0	0	0	0	+	x	0	0	0	+	x
<ul style="list-style-type: none"> przeznaczanie pod zalesienie użytków rolnych o niskiej przydatności dla upraw rolniczych oraz nieużytków w pobliżu istniejących kompleksów leśnych lub zespołów zieleni wysokiej (również poza terenami wyznaczonymi na rysunku Studium) 	+	+	0	+	+	+	x	+	+	+	0	x
<ul style="list-style-type: none"> utrzymanie terenów zadrzewień śródpolnych oraz naturalnej obudowy cieków, jako elementów lokalnego układu powiązań ekologicznych 	+	+	0	+	+	+	x	+	+	+	0	x
<ul style="list-style-type: none"> ochrona i utrzymanie istniejących kompleksów leśnych 	+	+	0	+	+	+	x	+	+	+	0	x

Główne kierunki działań	Elementy środowiska											
	środowisko przyrodnicze									człowiek		
	powietrze	wody	powierzchnia ziemi	flora	fauna	klimat	zasoby naturalne	krajobraz	różnorodność biologiczna	zdrowotność	dobro materialne	obszary i obiekty zabytkowe
• zachowanie istniejących rowów, oczek wodnych i dróg leśnych na terenach leśnych	+	+	○	+	+	+	x	+	+	○	○	x
• dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń związanych z prowadzeniem gospodarki leśnej, obiektów małej architektury i urządzeń turystycznych, w rozumieniu przepisów odrębnych	○	○	○	○	○	○	x	○	○	○	+	○
• utrzymanie istniejących terenów rolniczych – naturalnej obudowy cieków wodnych w ramach korytarzy ekologicznych	+	+	○	+	+	○	x	+	+	+	x	x
• sukcesywne zwiększanie powierzchni gruntów leśnych poprzez zalesianie gruntów marginalnych dla produkcji rolniczej oraz terenów przyległych do istniejących kompleksów leśnych, (również poza terenami wskazany na rysunku Studium)	+	+	○	+	+	+	x	+	+	+	○	○
• na terenach przeznaczonych do zalesienia dopuszcza się utrzymanie istniejących siedlisk rolniczych z możliwością dostosowania ich na potrzeby rekreacji indywidualnej lub zbiorowej	○	○	○	○	○	○	x	○	○	○	○	○
• na terenach preferowanych dolesień należy uwzględnić istniejące stanowiska archeologiczne oraz przebiegi urządzeń infrastruktury technicznej	○	○	○	○	○	x	x	○	○	○	○	+
• dążenie do wyrównania granicy rolno-leśnej oraz łączenia izolowanych enklaw leśnych	+	+	○	+	+	+	x	+	+	+	○	○
• ograniczenie nowej zabudowy nie związanej z gospodarką leśną na terenach leśnych	+	+	+	+	+	○	x	+	+	○	○	○
• dopuszcza się możliwość lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej	○	+	○	○	○	x	x	○	○	+	○	○
• prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z uproszczonymi planami urządzania lasu oraz obowiązującymi przepisami odrębnymi	+	+	○	+	+	+	x	○	+	○	○	x

Macierz relacyjna elementów środowiska i proponowanych kierunków działań w zakresie rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej

Główne kierunki działań	Elementy środowiska											
	środowisko przyrodnicze									człowiek		
	powietrze	wody	powierzchnia ziemi	flora	fauna	klimat	zasoby naturalne	krajobraz	różnorodność biologiczna	zdrowotność	dobra materialne	obszary i obiekty zabytkowe
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Komunikacja												
<ul style="list-style-type: none"> modernizacja i przebudowa drogi krajowej nr 7 na północ od węzła Poświętne, polegająca na przystosowaniu jej do parametrów drogi ekspresowej (zasięg terenowy drogi nanie-siony orientacyjnie na rys. studium może ulec zmianie w miarę postępu prac projektowych): <ul style="list-style-type: none"> - budowa obiektów i urządzeń, umożliwiających bezkolizyjne przekraczanie drogi nr 7 (w tym przejść pieszych i miejsc przepędzania zwierząt), - uzupełnienie ciągów dróg zbiorczych, obsługujących tereny przyległe do drogi nr 7 - rozbudowa funkcji usługowo-turystycznej w wyznaczonych miejscach, jako miejsca obsługi podróżnych 	-	-	-	-	-	O	x	-	-	O	O	x
<ul style="list-style-type: none"> modernizacja i przebudowa drogi krajowej nr 10 polegająca na przystosowaniu jej do parametrów drogi ekspresowej. Pod planowaną inwestycję, w procesie wariantowania zostanie docelowo wytyczony nowy korytarz jej przebiegu – przewidywana budowa węzła drogowego w miejscowości Siedlin i Ilinek: <ul style="list-style-type: none"> - budowa obiektów i urządzeń, umożliwiających bezkolizyjne przekraczanie drogi nr 10 (w tym przejść pieszych i miejsc przepędzania zwierząt). 	-	-	-	-	-	O	x	-	-	O	O	x
<ul style="list-style-type: none"> modernizacja i przebudowa drogi krajowej nr 50 oraz jej połączenie z układem dróg nr 7 i 10. Pod planowaną inwestycję, w procesie wariantowania zostanie docelowo wytyczony nowy korytarz jej przebiegu w południowym obszarze gminy 	-	-	-	-	-	O	x	O	-	O	O	x

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<ul style="list-style-type: none"> modernizacja i sukcesywna poprawa jakości i stanu technicznego pozostałych głównych dróg na terenie gminy: drogi wojewódzkiej nr 632 Płońsk - Nasielsk - Legionowo - Marki oraz dróg powiatowych 3021W Płońsk – Raciąż i 3040W Szpondowo - Strachowo - Poczernin, stanowiących najważniejsze elementy układu komunikacyjnego gminy 	+	o	-	o	o	o	x	o	o	+	o	x
<ul style="list-style-type: none"> stosowanie zasady ograniczonej dostępności do dróg krajowych i wojewódzkiej, poprzez przewidywanie docelowego zastosowania dróg serwisowych 	o	o	-	o	o	o	x	o	o	o	o	x
<ul style="list-style-type: none"> modernizacja i sukcesywna poprawa jakości i stanu technicznego dróg gminnych stanowiących układ uzupełniający, który zapewnia powiązania jednostek osadniczych między sobą w powiązaniu z nadrzędnym układem komunikacyjnym. Studium dopuszcza tworzenie nowych dróg gminnych poprawiających obsługę mieszkańców 	+	o	-	o	o	o	x	o	o	+	o	x
<ul style="list-style-type: none"> sukcesywna realizacja ścieżek rowerowych, które będą mieć duże znaczenie dla wykorzystania walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy. Mogą być prowadzone przy istniejących drogach: wojewódzkiej i powiatowych nr: 3032W Arcelin - Galomin, 3037W Szymaki - Jarocin - Sokolniki, 3040W Szpondowo - Strachowo - Poczernin, 3051W Strachowo - Lisewo - Joniec oraz przy drogach gminnych i lokalnych w relacjach: <ul style="list-style-type: none"> - Płońsk - Strachówek - Strachowo - Lisewo - Krępica, - Lisewo - Dalanówek - Poczernin - Woźniki – Bogusławice - Jeżewo – Skrzyńki - Skarżyn - Ilino - Płońsk, - Strachowo - Szpondowo - Koziminy - Słozewo - Szymaki, - Płońsk - Szerominek - Kluczewo - Arcelin – Galomin, przy zachowaniu zasad: <ul style="list-style-type: none"> - oddzielone fizycznie od jezdni i chodnika, - pasy rowerowe wydzielone z jezdni lub chodnika, - ciągi pieszo-rowerowe 	o	o	-	o	o	o	x	o	o	+	o	x

Główne kierunki działań	Elementy środowiska											
	środowisko przyrodnicze									człowiek		
	powietrze	wody	powierzchnia ziemi	flora	fauna	klimat	zasoby naturalne	krajobraz	różnorodność biologiczna	zdrowotność	dobro materialne	obszary i obiekty zabytkowe
<ul style="list-style-type: none"> wszystkie drogi przebiegające przez tereny zurbanizowane powinny być realizowane jako ulice z chodnikami i miejscami postojowymi w rejonie obiektów usługowych. W ramach modernizacji i przebudowy dróg należy uwzględnić budowę zatok autobusowych i niezbędnych dla komunikacji zbiorowej zadaszeń dla pasażerów 	O	O	-	O	O	O	x	O	O	+	O	x
Systemy energetyczne												
<ul style="list-style-type: none"> działania dostawcy energii elektrycznej będą skupione na modernizacji i rozbudowie sieci średnich i niskich napięć (w tym kablowych) oraz rozwoju systemu stacji transformatorowych 15/0,4 kV w celu zaspokojenia wzrastającego zapotrzebowania na energię elektryczną oraz podniesienia niezawodności systemu i ograniczenia spadków napięć 	O	O	O	O	O	O	x	O	O	O	O	x
<ul style="list-style-type: none"> utrzymuje się 2 istniejące elektrownie wiatrowe w miejscowości Poczernin i istniejącą elektrownię wiatrową w miejscowości Michowo 	+	x	x	x	-	-	x	-	O	O	O	x
<ul style="list-style-type: none"> możliwość lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100kW w rejonie miejscowości: Jeżewo, Lisewo, Strubiny, Szpondowo, Michowo, Koziminy Nowe, Cieciorki, Koziminy Stachowe, Słoszewo K, Arcelin, Szerominek, Skarżyn, Cholewy, Bogusławice i Woźniki 	+	x	x	x	-	-	x	-	O	O	O	x
<ul style="list-style-type: none"> możliwość zlokalizowania biogazowni w miejscowościach: Poświętne i Skarżyn 	O	O	-	-	O	O	x	O	-	O	O	x
<ul style="list-style-type: none"> na obszarze gminy możliwa jest lokalizacja urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych o mocy do 100kW, po spełnieniu warunków wynikających z przepisów odrębnych, przy czym w OChK zabudowa systemami fotowoltaicznymi jest możliwa jedynie o łącznej pow. zabudowy do 0,5 ha każdy 	O	x	x	x	x	O	x	-	x	O	O	x

Główne kierunki działań	Elementy środowiska											
	środowisko przyrodnicze									człowiek		
	powietrze	wody	powierzchnia ziemi	flora	fauna	klimat	zasoby naturalne	krajobraz	różnorodność biologiczna	zdrowotność	dobra materialne	obszary i obiekty zabytkowe
Gazownictwo												
<ul style="list-style-type: none"> • pierwszym etapem działań zmierzających do gazyfikacji gminy będzie opracowanie koncepcji programowo-przestrzennej, która umożliwi przyjęcie najbardziej optymalnych pod względem technicznym i ekonomicznym rozwiązań. Część gminy może być zaopatrzona z istniejącej na terenie miasta stacji redukcyjno - pomiarowej I-go stopnia. Dla obsłużenia pozostałej części gminy może być zrealizowana jeszcze jedna stacja redukcyjno-pomiarowa - zgodnie z opracowaną przedtem koncepcją programowo-przestrzenną 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<ul style="list-style-type: none"> • drugim etapem gazyfikacji będzie realizacja rozdzielczej sieci gazowej średniego ciśnienia do odbiorców, zgodnie z opracowaną wcześniej koncepcją. W pierwszej kolejności budowa sieci będzie realizowana w miejscowościach dużych, o zwartej zabudowie 	+	o	o	o	o	o	x	o	o	o	o	x
Telekomunikacja												
<ul style="list-style-type: none"> • realizowane muszą być działania zapewniające wzrost dostępności telefonów dla mieszkańców gminy m.in. poprzez dalszy rozwój sieci, rozwój telefonii bezprzewodowej oraz sieci teleinformatycznych 	o	o	-	o	o	o	x	o	o	o	o	x
Zaopatrzenie w wodę												
<ul style="list-style-type: none"> • utrzymanie i modernizacja ujęć wody zlokalizowanych we wsiach: Szerominek, Kręcica i Cholewy 	o	o	o	o	o	o	x	o	o	+	o	x
<ul style="list-style-type: none"> • sukcesywną rozbudowę istniejącej sieci wodociągowej na terenach przeznaczonych do zabudowy i wyznaczonych w Studium 	o	o	o	o	o	o	x	o	o	+	o	x

Główne kierunki działań	Elementy środowiska											
	środowisko przyrodnicze									człowiek		
	powietrze	wody	powierzchnia ziemi	flora	fauna	klimat	zasoby naturalne	krajobraz	różnorodność biologiczna	zdrowotność	dobra materialne	obszary i obiekty zabytkowe
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<ul style="list-style-type: none"> podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę będzie wodociąg grupowy działający na bazie ujęć wód podziemnych. Sieć wodociągowa rozciągająca się w kształcie pierścienia wokół Płońska stanowić będzie źródło wody dla wodociągów bocznych zasilających w wodę obszar gminy 	O	O	O	O	O	O	x	O	O	+	O	x
<ul style="list-style-type: none"> zakłada się wyrównanie standardów obsługi w zakresie zaopatrzenia w wodę poprzez rozbudowę istniejących systemów wodociągowych na obszarach pozbawionych sieci wodociągowej oraz tam, gdzie standard obsługi jest niepełny (awaryjność zasilania w wodę, niskie ciśnienie) 	O	O	O	O	O	O	x	O	O	+	O	x
<ul style="list-style-type: none"> zabudowa mieszkaniowo-usługowa, rekreacyjno-wypoczynkowa oraz budynki użyteczności publicznej na całym analizowanym obszarze będą zasilane w wodę z ujęć wód podziemnych. Wody powierzchniowe mogą być wykorzystywane jedynie dla potrzeb rolnictwa i gospodarczych 	O	O	O	O	O	O	x	O	O	+	O	x
<ul style="list-style-type: none"> dla pojedynczej, rozproszonej zabudowy rolniczej, znajdującej się poza zasięgiem istniejących i projektowanych systemów wodociągowych oraz dla której doprowadzenie sieci wodociągowej jest ekonomicznie niezasadne, pozostawia się zaopatrzenie w wodę na bazie indywidualnych ujęć wody 	O	O	O	O	O	O	x	O	O	O	O	x
<ul style="list-style-type: none"> zapewnienie odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości poprzez respektowanie ustaleń zawartych w decyzjach dotyczących ochrony wód (strefy ochronne ujęć wody) 	O	+	O	O	O	O	x	O	O	+	O	x

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Odprowadzanie ścieków												
<ul style="list-style-type: none"> wykorzystanie rezerwy przepustowości istniejącej, miejskiej oczyszczalni ścieków w Poświętnem poprzez sukcesywne podłączanie do kanalizacji w pierwszej kolejności projektowanych terenów produkcyjno-usługowych oraz zwartej zabudowy mieszkaniowej wsi wchodzących w skład aglomeracji Płońsk wyznaczonej uchwałą nr 54/12 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 12 marca 2012r. tj. z terenu gminy Płońsk wsi: Skarżyn, Bońki i Szerominek 	O	+	O	O	O	O	x	O	O	+	+	x
<ul style="list-style-type: none"> dla zabudowy rozproszonej oraz gdzie ze względów ekonomicznych budowa kanalizacji sanitarnej jest niemożliwa, dopuszcza się odprowadzanie ścieków do zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków - w przypadku udokumentowanych, korzystnych warunków gruntowo-wodnych 	O	+	O	O	O	O	x	O	O	O	O	x
<ul style="list-style-type: none"> utrzymanie istniejących przyzakładowych oczyszczalni ścieków oraz dopuszcza się lokalizację nowych 	O	+	O	O	O	O	x	O	O	O	O	x
Gospodarka odpadami												
<ul style="list-style-type: none"> zagospodarowanie odpadów odbywać się będzie w regionalnych instalacjach do przetwarzania odpadów komunalnych zlokalizowanych w płońskim regionie gospodarki odpadami, do których należą m.in. sortownia i kompostownia w Poświętnem stanowiące tzw. zakład mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych 	+	+	+	O	O	O	x	+	O	O	O	x
<ul style="list-style-type: none"> docelowo cały obszar gminy powinien być objęty recyklingiem oraz zorganizowanym wywozem odpadów komunalnych, zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku w gminie 	+	+	+	O	O	O	x	+	O	O	O	x
<ul style="list-style-type: none"> utrzymanie, unowocześnienie technologii oraz rozszerzenie terenu funkcjonującego składowiska odpadów w Dalanówku 	-	-	-	O	O	-	x	-	O	O	O	O

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<ul style="list-style-type: none"> • obowiązek zgodnego z zasadami ochrony środowiska unieszkodliwiania odpadów – selekcję i gromadzenie odpadów na posesjach w urządzeniach przystosowanych do ich gromadzenia 	+	o	o	o	o	o	x	o	o	o	o	x
<ul style="list-style-type: none"> • zabezpieczenie miejsc lokalizacji pojemników do czasowego gromadzenia odpadów stałych 	o	o	-	o	o	o	x	-	o	o	o	x
<ul style="list-style-type: none"> • selektywne zbieranie odpadów komunalnych obejmujące co najmniej następujące frakcje odpadów: papier, szkło, metale, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe oraz odpady komunalne ulegające biodegradacji 	+	o	o	o	o	o	x	o	o	o	o	x

Z przeprowadzonej analizy wynika, że rezultatem analizowanych kierunków działań i działań mogą być zarówno oddziaływania pozytywne jak i oddziaływania negatywne związane z intensywnością i tempem przekształceń towarzyszących rozwojowi społeczno-gospodarczemu gminy. W różnym okresie czasu zmianie podlegać będą formy i postacie oddziaływań.

Obecne tendencje wskazują, że:

- utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotu ochrony obszaru Natura 2000 Aleja Pachnicowa PLH140054, który to obowiązek wynika z art. 6 dyrektywy siedliskowej, nastąpi w związku z wdrożeniem opracowywanego obecnie projektu planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000;

Istotne znaczenie dla zachowania wierzb jako ostoi pachnicy dębowej (*Osmoderma eremita*) - bezkręgowca wymienionego w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG ma wdrożenie sporządzanego obecnie projektu planu zadań ochronnych. W ramach prac nad tym dokumentem, dokonano oceny stanu zachowania pachnicy dębowej oraz zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia. Wśród istniejących zagrożeń są: usprawniony dostęp do obszaru, wandalizm, obecność drogi oraz kolekcjonowanie owadów, natomiast do potencjalnych zagrożeń zalicza się niewłaściwe stosowanie nawozów, niewłaściwie przeprowadzoną chirurgię drzew oraz konkurencję wewnątrz i zewnątrzgatunkową.

Analiza dokumentów planistycznych, w tym obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońsk, nie wykazała konieczności formułowania wskazań do wprowadzania zmiany ich zapisów. Pomimo to, w opracowywanym projekcie Studium zwiększono zakres ustaleń i wprowadzono m. innymi ustalenia mające na celu:

- zachowanie potencjału przyrodniczego analizowanego obszaru Natura 2000,
- eliminację czynników, które mogą ujemnie oddziaływać na chronione gatunki w ww. obszarze.

Ponadto stanowisko monitorowane jest regularnie co dwa lata od czasu wykrycia na nim pachnicy dębowej. Za każdym razem obserwowane są zarówno larwy jaki i osobniki dorosłe.

- wraz z rozwojem motoryzacji wzrastać będą oddziaływania związane z eksploatacją infrastruktury komunikacyjnej;

Istotne zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym gminy związane będą z modernizacją infrastruktury komunikacyjnej o znaczeniu krajowym, do której należą:

- droga krajowa nr 7 o łącznej długości na obszarze gminy około 20,5 km (w tym ok. 4,0 km na terenie miasta), prowadząca w ogromnej większości ruch tranzytowy o charakterze gospodarczym¹⁷ - droga od kilku lat jest modernizowana, na odcinku na południe od Płońska posiada dwie jezdnie;

Obecnie trwają prace projektowe mające na celu dostosowanie do parametrów drogi ekspresowej. Na odcinku od gminy Żałuski do Poświętnego planowana jest m. innymi budowa węzłów drogowych w Poczerninie i Siedlinie oraz rozbudowa funkcji usługowo-turystycznej w miejscach obsługi podróżnych w Michalinku i Cempkowie, natomiast na odcinku na północ od węzła Poświętno planowana jest budowa obiektów i urzędzeń, umożliwiających bezkolizyjne przekraczanie drogi, uzupełnienie ciągów dróg zbiorczych oraz rozbudowa funkcji usługowo-turystycznej w wyznaczonych miejscach, jako miejsca obsługi podróżnych.

- droga krajowa nr 10 o łącznej długości na obszarze gminy około 7,5 km (w tym ok. 3,5 km na terenie miasta);

Docelowo planowane jest dostosowanie tej drogi do parametrów drogi ekspresowej. Przewidywana jest między innymi budowa węzła drogowego w miejscowości Siedlin i Ilinek oraz budowa obiektów i urzędzeń, umożliwiających bezkolizyjne przekraczanie drogi (w tym przejść pieszych i miejsc przepędzania zwierząt).

- droga krajowa nr 50 o łącznej długości na obszarze gminy ok. 8,0 km (w tym ok. 1,5 km na terenie miasta);

Docelowo planowana jest modernizacja i przebudowa drogi krajowej nr 50 oraz jej połączenie z układem dróg nr 7 i 10.

Realizacja nowych korytarzy komunikacyjnych (na fragmentach), poza aktywizacją gospodarczą rejonu i usprawnieniem transportu drogowego spowoduje:

- zmiany użytkowania gruntów, ukształtowania terenu oraz fizjonomii krajobrazu zarówno w miejscu inwestycji jak i w jej najbliższym otoczeniu,
- przekształcenia w przypowierzchniowych strukturach geologicznych związane z budową infrastruktury komunikacyjnej oraz towarzyszącej,
- likwidację istniejącej roślinności, ograniczenie infiltracji i wzrost parowania,
- modyfikację lokalnego topoklimatu związaną z większą pojemnością cieplną w stosunku do powierzchni pokrytej roślinnością, ograniczeniem retencji przypowierzchniowej i przenikania wody do gruntu.

- postępująca urbanizacja oraz rozwój funkcji turystycznej (m.in. agroturystyki, budownictwa letniskowego) skutkować będzie zwiększoną presją na przestrzeń przyrodniczą;

Budowa zbiornika wodnego o powierzchni powyżej 20 ha na rzece Płonce w rejonie miejscowości Szerominek, wskazanego w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, przyjętego uchwałą nr 180/2014 z dnia 7 lipca 2014 roku Sejmiku Województwa Mazowieckiego, spowoduje wzrost atrakcyjności krajobrazowej i turystycznej gminy. Wpłynie również na rozwój ogólnodostępnych usług turystyczno-wypoczynkowych (w tym pensjonatów), jak i indywidualnego budownictwa letniskowego.

¹⁷ Według danych generalnego pomiaru ruchu w 1995r. średni dobowy ruch pojazdów samochodowych na odcinku drogi nr 7 na południe od Płońska wynosił 13 900 pojazdów na dobę, a na północ od Płońska – 7 500 poj./dobę. Na rok 2015 prognozowany jest tu ruch o natężeniu około 34 000 pojazdów na dobę.

Może mieć jednak negatywny wpływ na osłabienie powiązań ekologicznych pomiędzy terenami otwartymi w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zainwestowanych, w tym terenów przyziornikowych z ich najbliższym otoczeniem przyrodniczym. Intensywne wykorzystanie walorów przestrzeni (wód powierzchniowych, lasów) może spowodować niekorzystne skutki dla środowiska, w postaci: zanieczyszczenia wód, hałasu, zmiany krajobrazu, funkcjonowania środowiska, synantropizacji flory i fauny oraz zmiany warunków siedliskowych (między innymi w zakresie właściwości fizyko-chemicznych gleb i wód).

- korzystne zmiany w strukturze zużycia energii pierwotnej i prognozowany wzrost zapotrzebowania na te nośniki energii stwarzać będzie korzystne warunki dla poprawy jakości wszystkich komponentów środowiska;

Poprawa jakości środowiska będzie efektem ograniczania niskiej emisji ze źródeł rozproszonych w wyniku m.in. zmiany paliw węglowych na paliwa niskoemisyjne oraz wykorzystania indywidualnych źródeł energii odnawialnej. W tym zakresie projekt Studium uwzględnia:

- utrzymanie istniejących elektrowni wiatrowych (2 istniejące w miejscowości Poczernin, 1 w miejscowości Mchowo),
- możliwość lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100kW w północno-zachodniej części gminy, w części południowej oraz wschodniej,
- możliwość zlokalizowania biogazowni w miejscowościach: Poświętne i Skarżyn,
- możliwość lokalizacji urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych o mocy do 100kW, po spełnieniu warunków wynikających z przepisów odrębnych (w obszarze krajobrazu chronionego zabudowa systemami fotowoltaicznymi jest możliwa jedynie o łącznej powierzchni zabudowy do 0,5 ha każdy).
- ochrona złóż surowców mineralnych oraz rekultywacja terenu, która zamyka proces górniczy skutkować będzie rozwojem gospodarczym gminy Płońsk oraz racjonalnym zagospodarowaniem terenów poeksploatacyjnych;
Dla terenów eksploatacji kopalin, którymi są obszary i tereny górnicze oraz tereny udokumentowanych złóż kopalin, na których dopuszcza się możliwość eksploatacji surowców po spełnieniu wymogów wynikających z przepisów odrębnych, w projekcie Studium znalazły się ustalenia dotyczące konieczności:
 - spełnienia wymogów dotyczących ochrony środowiska, w tym: ochrony złoża i obiektów budowlanych (optymalna gospodarka złożem),
 - wyznaczenia wzdłuż obrzeża wyrobisk pasów ochronnych dla terenów sąsiednich nie objętych eksploatacją, o szerokości zgodnej z przepisami odrębnymi,
 - ograniczenia w użytkowaniu terenów górniczych, w tym zakaz zabudowy w obszarze górniczym, za wyjątkiem realizacji obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją kopalin,
 - wykonania rekultywacji terenu po zakończonej eksploatacji kopalin w oparciu o ustalony kierunek i warunki przeprowadzenia rekultywacji.

Wdrażanie dobrych praktyk w zakresie przywrócenia wartości użytkowych gruntom zdewastowanym powinno być spójne z wizją zagospodarowania terenów poeksploatacyjnych, kreowaną przez samorząd gminny, który dotychczas nie dość skutecznie wpływał na urealnienie własnych koncepcji.

Punktem wyjścia do osiągnięcia oczekiwanego celu, jest koncepcja rekultywacji i zagospodarowania terenów poeksploatacyjnych.

- ograniczaniu podlegać będą oddziaływania związane z funkcjonowaniem obiektów (usługowych, przemysłowych, specjalistycznej produkcji zwierzęcej, infrastruktury technicznej) ze względu na m.in. wdrażanie nowoczesnych technologii oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik.

Potencjalny negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze i zdrowie ludzi, zależny od profilu usług, zakresu i rodzaju działalności produkcyjnej, związany z możliwą emisją hałasu, zanieczyszczeń do wód, powietrza oraz powstawaniem odpadów może być zminimalizowany poprzez respektowanie zasad zrównoważonego rozwoju, odpowiednie zagospodarowanie terenu oraz wdrażanie wysokich standardów w zakresie szeroko rozumianej ochrony środowiska.

Dużo korzyści, szczególnie dla środowiska gruntowo-wodnego, zdrowia ludzi, roślin i zwierząt wynikać będzie z działań mających na celu uporządkowanie gospodarki ściekowej oraz ograniczenie negatywnego wpływu rolnictwa na jakość wód, do których należy:

- wykorzystanie rezerwy przepustowości istniejącej, miejskiej oczyszczalni ścieków w Poświętnem poprzez sukcesywne podłączanie do kanalizacji w pierwszej kolejności projektowanych terenów produkcyjno-usługowych oraz zwartej zabudowy mieszkaniowej wsi wchodzących w skład aglomeracji Płońsk (z terenu gminy Płońsk są to wsie: Skarżyn, Bońki i Szerominek);
- dla zabudowy rozproszonej oraz gdzie ze względów ekonomicznych budowa kanalizacji sanitarnej jest niemożliwa odprowadzanie ścieków będzie następować do zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków - w przypadku udokumentowanych, korzystnych warunków gruntowo-wodnych;
- utrzymanie istniejących przyzakładowych oczyszczalni ścieków oraz dopuszczana lokalizacja nowych obiektów gospodarki ściekowej,
- realizacja programu działań określonego na okres 4 lat w Rozporządzeniu Nr 7/2013 Dyrektora RZGW w Warszawie z dnia 8 maja 2013 r. w sprawie wprowadzenia programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych dla obszarów szczególnie narażonych Dopływu Narwi od Orzu do Pełty, Krępianka, Niestępówka, Pniewnik i Wkra¹⁸ (Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 31 maja 2013 r., poz. 6184 z późn. zmianami).

Problemem w przyszłości może okazać się towarzysząca gospodarce ściekowej oraz obiektom specjalistycznej produkcji zwierzęcej emisja substancji złośliwych nie akceptowana w pobliżu miejsca zamieszkania ludzi. Uciążliwości zapachowe, których zasięg zależny jest od kierunku wiatru i warunków pogodowych, mogą być w znacznym stopniu ograniczone poprzez odpowiednią lokalizację (oddalenie od terenów zabudowy mieszkaniowej) oraz zagospodarowanie np. odizolowanie obiektów od przyległych terenów odpowiednio szerokimi pasami zieleni średnio- i wysokopiennej. Studium ustala zakaz lokalizacji nowych obiektów specjalistycznej produkcji zwierzęcej o obsadzie powyżej 210 DJP.

¹⁸ Zakresem obowiązywania Programu objęte są między innymi obręby geodezyjne z gminy Płońsk: Bońki Zawady (142009_2.0003), Brody (142009_2.0004), Cieciorki (142009_2.0007), Michowo (142009_2.0019), Poświętne (142009_2.0024), Rażniewo (142009_2.0026), Siedlin (142009_2.0027), Strachowo (142009_2.0034), Strachówko (142009_2.0035), Strubiny (142009_2.0036) i Szpondowo (142009_2.0039) – w ramach JCWP Płonka od Żurawianki do ujścia oraz obręb geodezyjny Skarżyn (142009_2.0028) w ramach JCWP Dopływ ze Skarżyna.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że znaczące zmiany i przekształcenia w środowisku towarzyszyć mogą:

- powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych (piasków i żwirów, surowce ilaste ceramiki budowlanej, surowce dla prac inżynierskich),
- realizacji nowych obiektów produkcji zwierzęcej (obory, chlewnie, kurniki) mimo wprowadzonych szeregu ograniczeń w lokalizacji tych obiektów (zakaz lokalizacji nowych obiektów produkcji zwierzęcej o obsadzie powyżej 210 DJP),
- realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym zgodnie z zapisami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego przyjętym uchwałą nr 180/2014 z dnia 7 lipca 2014 roku Sejmiku Województwa Mazowieckiego, do których należy:
 - budowa i przebudowa dróg ekspresowych: S7 Płońsk – granica województwa; S7 Płońsk – Warszawa; S10 na odcinku Płońsk – Bielsk – Gozdowo – Mochowo – gr. województwa;
 - budowa i przebudowa drogi krajowej nr 50 na odcinku Płońsk – Wyszogród z obejściem Rębową;
 - usprawnienie sieci dróg wojewódzkich, która będzie obejmować budowę i przebudowę dróg wojewódzkich, w tym drogi nr 632 na odcinku Płońsk – Strachowo;
 - rozbudowa gazociągu Rembelszczyzna – Gustorzyn (budowa trzeciego rurociągu);
 - budowa zbiornika wodnego o powierzchni powyżej 20 ha na rzece Płonce (w rejonie miejscowości Szerominek);
 - przebudowa (modernizacja) przekroju podłużnego i poprzecznego koryta rzeki Płonki od km 12+700 do km 19+000.
- inwestycjom związanym z lokalizacją urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100kW, które zostały wskazane w rejonie miejscowości: Jeżewo, Lisewo, Strubiny, Szpondowo, Michowo, Koziminy Nowe, Cieciorki, Koziminy Stachowe, Słoszewo Kolonia, Arcelin, Szerominek, Skarżyn, Cholewy, Bogusławice i Woźniki.

Z realizacją ustaleń projektu Studium związane będą w większości niewielkie zmiany środowiskowe towarzyszące oddziaływaniom o mało istotnym wpływie na środowisko przyrodnicze i zdrowie ludzi. Zrównoważony rozwój gminy Płońsk zakłada bowiem ochronę i utrzymanie istniejących zasobów i walorów przyrodniczo-krajobrazowych oraz racjonalne ich użytkowanie. W projekcie Studium w punkcie 3. *Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk* wskazane zostały obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo (obszar chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne, specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000) oraz określone zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu, których celem jest utrzymanie i kształtowanie systemu naturalnych powiązań przyrodniczych, obejmujących aktywne biologicznie ekosystemy (łąkowe, bagienne, wodne, leśne), które mają wpływ na utrzymanie równowagi biologicznej w środowisku przyrodniczym.

Utrzymanie systemu przyrodniczego, bazującego na terenie gminy Płońsk głównie w oparciu o kompleksy leśne, dolinne użytki zielone, podmokłe obniżenia terenowe oraz zieleń przydrożną i śródpolną, może w istotny sposób przyczynić się do wzmocnienia pasm połączeń oraz ochrony systemu terenów czynnych przyrodniczo przed wpływem oddziaływań zewnętrznych.

Ze względu na czas, w jakim odczuwalne będą skutki realizacji poszczególnych zapisów projektu Studium, można wyróżnić oddziaływania:

- krótkoterminowe,
- średnioterminowe,
- długoterminowe.

Rodzaje oddziaływań w aspekcie horyzontu czasowego przedstawia poniższa tabela.

Oddziaływania krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe

Charakter oddziaływania	Rodzaj oddziaływania
1	2
<p>Oddziaływania krótkoterminowe (będą widoczne w ciągu kilku najbliższych lat)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - utrzymywanie się na dotychczasowym poziomie zanieczyszczenia powietrza i uciążliwości akustycznych na terenach sąsiadujących z drogami tworzącymi podstawowe powiązanie obszaru gminy i miasta Płońska z terenami zewnętrznymi, - zmniejszanie się powierzchni użytków rolnych w wyniku realizacji inwestycji m.in. tworzących nowe miejsca pracy, związanych z rozwojem infrastruktury komunalnej, - zmiany struktury krajobrazu na skutek postępującej urbanizacji oraz inwestycji mających na celu dostosowanie drogi krajowej nr 7 do parametrów drogi ekspresowej, - lokalne pogorszenie warunków aerosanitarnych m.in. w wyniku realizacji obiektów produkcji zwierzęcej oraz możliwej intensyfikacji wydobycia kruszywa w związku ze zwiększonym zapotrzebowaniem na surowiec dla potrzeb drogownictwa;
<p>Oddziaływania średnioterminowe (będą widoczne w ciągu kilkunastu lat)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odtworzenie właściwego stanu przedmiotu ochrony obszaru Natura 2000 Aleja Pachnicowa, który to obowiązek wynika z art. 6 dyrektywy siedliskowej w związku z wdrożeniem - opracowywanego obecnie projektu planu zadań ochronnych – dokumentu, który tworzy ramy prawne do działania wszystkim podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono ww. obszar Natura 2000, - zmiany w użytkowaniu gruntów, likwidacja istniejącej roślinności, przekształcenia w przypowierzchniowych strukturach geologicznych związane z realizacją na fragmentach nowych korytarzy komunikacyjnych (droga nr 7 i nr 10), przewidywaną budową węzłów drogowych w miejscowości Siedlin i Ilinek, modernizacją i przebudową drogi krajowej nr 50 wraz z jej połączeniem z układem dróg nr 7 i 10, - poprawa stanu powietrza atmosferycznego m.in. w wyniku zmian w strukturze źródeł pozyskiwania energii (wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii) poza negatywnymi oddziaływaniami wzdłuż dróg o rosnącym natężeniu ruchu, - poprawa jakości JCWP Płonka od Żurawianki do ujścia w wyniku realizacji wprowadzonego na okres 4 lat programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych dla obszaru szczególnie narażonego OSN Wkra.

1	2
<p>Oddziaływania średnioterminowe (będą widoczne w ciągu kilkunastu lat)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - przekształcenia litosfery związane głównie z przeznaczaniem terenów dotychczas użytkowanych rolniczo na cele zabudowy: mieszkaniowej, usługowej, turystyczno-rekreacyjnej, lotniskowej, produkcyjno-usługowej, w tym wymagającej przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, - poprawa jakości wód w wyniku systematycznej kanalizacji gminy oraz inwestycji służących ochronie wód (utrzymanie istniejących przyzakładowych oczyszczalni ścieków oraz lokalizacja nowych), - poprawa funkcjonowania środowiska przyrodniczego w wyniku ekologizacji rolnictwa oraz realizacji zadań ograniczających deficyt wodny z zakresu małej retencji w rejonie wsi Skarżyn (odmulenie i oczyszczenie, a następnie połączenie dwóch stawów przepływowanych) i Dalanówek (odmulenie i oczyszczenie wyrobiska po eksploatacji żwiru) oraz na rzece Żurawiance (spiętrzenie wody), - modyfikacja struktury przestrzennej gruntów rolnych i leśnych – wprowadzanie zadrzewień śródpolnych i przydrożnych oraz zalesień na gruntach słabych jakościowo, - zmiany struktury krajobrazu w wyniku powierzchniowej eksploatacji surowców.
<p>Oddziaływania długoterminowe (będą widoczne w dłuższej perspektywie)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost presji na tereny o dużych walorach przyrodniczych związany z intensywnym inwestowaniem w infrastrukturę techniczną oraz postępującą urbanizacją, - poprawa stanu powietrza atmosferycznego w wyniku modernizacji i sukcesywnej poprawy jakości i stanu technicznego dróg powiatowych i gminnych, - zmniejszenie negatywnych skutków gospodarki odpadami (usprawnienie systemu odbioru, transportu i utylizacji odpadów powstających na terenie gminy, upowszechnienie selektywnej zbiórki, zwiększenie udziału odzysku i recyklingu odpadów), - zmiany w środowisku biotycznym, przejawiające się m.in. jego fragmentaryzacją prowadzącą do zanikania roślinności naturalnej na rzecz gatunków synantropijnych, - odpowiedzialne korzystanie ze środowiska w wyniku systematycznego podnoszenia wiedzy i świadomości ekologicznej społeczeństwa, - zmiany struktury krajobrazu w wyniku prowadzonej rekultywacji terenu po zakończonej eksploatacji kopalni w oparciu o ustalony kierunek i warunki przeprowadzania rekultywacji, - w wyniku realizacji zbiornika wodnego na rzece Płonce (w rejonie wsi Szerominek): <ul style="list-style-type: none"> • zwiększona retencja wód powierzchniowych oraz zmniejszony deficyt wodny, • zmiany w reżimie wodnym rzeki, polegające na wyrównywaniu niskich stanów wody oraz sterowaniu wodami powodziowymi, • poprawa mikroklimatu w bezpośrednim sąsiedztwie zbiornika, • korzystne warunki dla rozwoju awifauny, - zwiększenie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych oraz stopnia pokrycia terenów drzewostanami, w szczególności na gruntach rolnych słabych jakościowo, zwłaszcza w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących już kompleksów leśnych oraz w strefie wododziałowej rzeki Płonki i Naruszewki.

Oddziaływania według typów tj.: bezpośrednie (miedzy innymi: towarzyszące zabudowie i planowanemu zagospodarowaniu zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej, zanieczyszczenie powietrza spalinami, pylenie z powierzchni odkrytych, miejsc składowania materiałów sypkich i obiektów w budowie, terenów powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych, zmniejszenie powierzchni obszarów rolniczych), pośrednie (m.in. generowanie ruchu pojazdów na terenach preferowanych do zabudowy oraz w wytyczonych nowych korytarzach komunikacyjnych, wzrost presji na tereny cenne przyrodniczo i krajobrazowo, w tym w rejonie zbiornika wodnego na rzece Płonce), wtórne i skumulowane (nie występują i/lub bez znaczenia), stałe (m.in. zmiany ukształtowania powierzchni terenu, zmiany warunków klimatycznych) i chwilowe (powstawanie odpadów budowlanych oraz gruntu z wykopów, zwiększenie natężenia ruchu komunikacyjnego) w odniesieniu do poszczególnych przedsięwzięć – w szczególowy sposób będą określone w procesie uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Zapisy projektu Studium wykluczają realizację działań, które mogą wpłynąć negatywnie na funkcjonowanie przyrodniczych obszarów prawnie chronionych, w tym obszaru Natura 2000 Aleja Pachnicowa¹⁹. W Studium, dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego jako całości, m.in.: pozostawiono strefy korytarzy ekologicznych, które zapewniają wzajemne powiązania najcenniejszych przyrodniczo obszarów. Uwzględniono obowiązujące i opracowywane akty prawne dla tych obszarów oraz ustalenia z nich wynikające, mające wpływ na zagospodarowanie przestrzenne gminy Płońsk.

Utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Aleja Pachnicowa PLH140054, który obejmuje fragment drogi powiatowej relacji Szpondowo - Strachowo - Poczernin z pobocznymi między miejscowościami Szpondowo i Dalanówek, jest głównym celem opracowywanego obecnie projektu planu zadań ochronnych – dokumentu, który tworzy ramy prawne do działania wszystkim podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. W trakcie toczących się prac nad planem zadań ochronnych:

- zweryfikowane zostały informacje o ww. obszarze Natura 2000 oraz zidentyfikowano przedmiot ochrony, którym jest pachnica dębowa (*Osmoderma eremita*),
- dokonano oceny stanu zachowania pachnicy dębowej oraz zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia,
- nie stwierdzono występowania przesłanek do zmiany granic obszaru oraz nie stwierdzono także przesłanek do sporządzenia planu ochrony dla obszaru²⁰,
- celem przyjętych działań ochronnych jest utrzymanie populacji i siedlisk rozwojowych pachnicy dębowej w dotychczasowym właściwym stanie ochrony. Dlatego też, w ramach zadań ochronnych planowane jest przeprowadzenie prac polegających na okresowym ogławianiu starych przydrożnych wierzb, celem zachowania żywotności drzew będących siedliskiem rozwojowym przedmiotu ochrony oraz uzupełnianie ubytków drzew nowymi nasadzeniami.

Osiągnięcie celu oceniono jako realne w trakcie obowiązywania sporządzanego obecnie planu zadań ochronnych.

¹⁹ Obszar Natura 2000 Aleja Pachnicowa zatwierdzony został Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 roku w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (nr aktu normatywnego C(2010) 9669), opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 8 lutego 2011 roku.

²⁰ Zgodnie z uzasadnieniem do projektu zarządzenia w sprawie planu zadań ochronnych dla obszaru Aleja Pachnicowa PLH140054.

10. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Realizacja określonych w projekcie Studium kierunków zagospodarowania przestrzennego wywoła szereg zróżnicowanych oddziaływań gospodarczych, społecznych i ekologicznych o różnej i zmiennej skali, natężeniu, trwałości i zasięgu przestrzennym. Większość ze zdefiniowanych oddziaływań będzie wywoływała jednoznaczne skutki pozytywne lub o zmiennym charakterze, o zróżnicowanej sile oddziaływania. Najwięcej negatywnych skutków środowiskowych wiąże się z realizacją działań z zakresu aktywizacji gospodarczej gminy oraz inwestycji infrastruktury technicznej, głównie komunikacyjnej.

W projekcie Studium zaproponowano szereg działań zmierzających do zapobiegania i ograniczania negatywnych oddziaływań lub kompensacji przyrodniczej. Są to:

działania mające na celu zapobieganie szkodliwym oddziaływaniom na środowisko:

- w terenach zabudowy mieszkaniowo-usługowej możliwe jest lokalizowanie usług nieuciążliwych - o uciążliwości nie wykraczającej poza granice własności;
- określone parametry kształtowania zabudowy – m.in. minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej dla zabudowy: mieszkaniowej od 25% (zabudowa wielorodzinna) do 60% (jednorodzinna wolnostojąca), letniskowej - 70%, usługowej - 30%, produkcyjno-usługowej - 20%;
- w obrębie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej i zagrodowej obowiązuje zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenie wystąpienia poważnych awarii;
- wskazanie terenów wyłączonych spod zabudowy tj.: obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi (zasięg wielkiej wody o prawdopodobieństwie wystąpienia 1%) położone w dolinie rzeki Płonki, strefy ochrony bezpośredniej od ujęć wód podziemnych ustanowione na podstawie odpowiednich decyzji,
- tereny i obszary górnicze oraz obszary udokumentowanych złóż kopalin (za wyjątkiem obiektów i urządzeń związanych z eksploatacją złoża) oraz pas o szerokości 100 m od linii brzegowej wód w Krysko-Jonieckim Obszarze Chronionego Krajobrazu (za wyjątkiem lokalizowania urządzeń wodnych oraz obiektów służących do prowadzenia racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej);
- zachowanie potencjału przyrodniczego obszarów i obiektów cennych przyrodniczo i krajobrazowo: obszaru chronionego krajobrazu, użytków ekologicznych, obszaru Natura 2000 oraz pomników przyrody;
- racjonalną eksploatację kopalin ograniczającą niekorzystny wpływ górnictwa odkrywkowego na krajobraz, gleby i lokalne stosunki wodne poprzez stosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych oraz dostosowanie tempa wydobywania do warunków terenowych i atmosferycznych;
- odpowiednie kształtowanie systemu terenów otwartych zwłaszcza w strefie podmiejskiej w celu poprawy warunków życia mieszkańców;
- ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej na terenach o najwyższych wartościach bonitacyjnych gleb, ograniczanie rozpraszania zabudowy rolniczej i nierolniczej;
- zakaz odprowadzania ścieków do gruntu, cieków wodnych, wód powierzchniowych i do urządzeń melioracyjnych;

- ochrona systemów melioracyjnych przed zniszczeniem podczas realizacji inwestycji. Zmiana zmeliorowanych użytków rolnych na tereny budowlane wymaga przebudowy urządzeń melioracyjnych w uzgodnieniu z właściwym inspektorem WZMiUW;
- utrzymanie terenów zadrzewień śródpolnych oraz zespołów roślinności położonej nad ciekami jako elementów lokalnego układu powiązań ekologicznych;
- ochrona i utrzymanie istniejących kompleksów leśnych;
- zachowanie istniejących rowów, oczek wodnych i dróg leśnych na terenach leśnych;
- ochrona ujęć wód podziemnych poprzez respektowanie ustaleń zawartych w decyzjach dotyczących ich ochrony;
- w istniejących obiektach o funkcji mieszkaniowej lub zagrodowej możliwość modernizacji, rozbudowy oraz lokalizacji funkcji usługowych, niezbędnych dla obsługi ludności, nieuciążliwych dla środowiska,

działania mające na celu ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko:

- forma architektoniczna budynków mieszkalnych, mieszkalno-usługowych, usługowych oraz związanych z działalnością produkcyjną powinna harmonijnie wpisywać się w krajobraz, w szczególności eksponować wartości architektury współczesnej w zakresie konstrukcji, formy, materiałów budowlanych i detali architektonicznych;
- w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jednostek osadniczych należy zapewnić układ komunikacyjny umożliwiający dojazd o każdej porze roku, jednostek ochrony przeciwpożarowej do obiektów budowlanych;
- racjonalna eksploatacja złóż surowców oraz wykonanie rekultywacji terenu w oparciu o ustalony w dokumentacji kierunek i warunki przeprowadzania rekultywacji;
- ograniczanie niskiej emisji ze źródeł rozproszonych w wyniku m.in. zmiany paliw węglowych na paliwa niskoemisyjne oraz wykorzystania indywidualnych źródeł energii odnawialnej;
- usprawnianie systemu odbioru, transportu i utylizacji odpadów powstających na terenie gminy, umożliwiającego odzysk surowców wtórnych;
- ograniczanie uciążliwości związanych z funkcjonowaniem ferm hodowlanych poprzez zakaz lokalizacji nowych obiektów produkcji zwierzęcej o obsadzie powyżej 210 DJP;

działania mające na celu kompensowanie szkodliwych oddziaływań na środowisko:

- utrzymanie i kształtowanie systemu naturalnych powiązań przyrodniczych, obejmujących aktywne biologiczne ekosystemy łąkowe, bagienne, wodne i leśne, które mają zasadniczy wpływ na utrzymanie równowagi biologicznej w środowisku przyrodniczym;
- sukcesywne wprowadzanie zalesień, w szczególności na terenach porolnych i gdzie z przyrodniczego i ekonomicznego punktu widzenia jest to możliwe;
- kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez ochronę istniejących oraz formowanie nowych zadrzewień śródpolnych i przydrożnych;
- utrzymywanie, a w razie potrzeby podwyższanie poziomu wód gruntowych, w szczególności na siedliskach wilgotnych i bagiennych oraz zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradel i niedopuszczanie do ich nadmiernego wykorzystania dla celów produkcji roślinnej lub sukcesji;
- odpowiednie zagospodarowanie terenów wokół obiektów specjalistycznej produkcji zwierzęcej – tworzenie pasów zieleni izolacyjnej w celu łagodzenia (neutralizowania) uciążliwości, konfliktów funkcjonalno-przestrzennych i poprawę odczuć estetycznych;

- zachowanie dotychczasowej struktury przestrzennej gruntów rolnych i leśnych oraz jej modyfikacja – wprowadzanie zadrzewień śródpolnych i przydrożnych oraz zalesień na gruntach słabych jakościowo;
- przeznaczanie pod zalesienie użytków rolnych o niskiej przydatności dla upraw rolniczych oraz nieużytków w pobliżu istniejących kompleksów leśnych lub zespołów zieleni wysokiej (również poza terenami wyznaczonymi na rysunku Studium).

Szczegółowe sposoby zmniejszenia negatywnych oddziaływań określane będą na innych etapach procesu planistycznego i decyzyjnego (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, decyzje administracyjne, projekty budowlane zawierające rozwiązania techniczne i technologiczne). Podstawowym sposobem i narzędziem minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań związanych z realizacją ustaleń Studium jest przestrzeganie przy wdrażaniu poszczególnych działań (realizacji poszczególnych zamierzeń) obowiązujących przepisów, a w szczególności postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych - biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność

Określone w projekcie Studium kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy Płońsk, uwzględniają uwarunkowania przestrzenne w znacznym stopniu determinujące możliwości rozwoju przestrzennego i społeczno-gospodarczego obszaru, do których m. innymi należy:

- położenie gminy w zasięgu oddziaływania aglomeracji warszawskiej oraz w bezpośrednim sąsiedztwie Płońska - miasta powiatowego i regionalnego ośrodka obsługi,
- bardzo korzystne położenie gminy w systemie komunikacji drogowej - na skrzyżowaniu ważnych dróg krajowych: drogi nr 7 Gdańsk - Warszawa, drogi nr 10 Szczecin - Piła - Toruń - Sierpc - Płońsk oraz drogi nr 50 Ciechanów - Płońsk - Wyszogród - Sochaczew - Grójec - Mińsk Maz. - Łochów - Ostrów Maz.,
- dostępność do zlokalizowanej w Płońsku stacji kolejowej na linii jednotorowej relacji Nasielsk - Płońsk - Sierpc - Toruń, przy stosunkowo niewielkiej odległości (ok. 30 km) od węzła kolejowego na magistrali E 65 Gdańsk - Warszawa,
- bogate zasoby wód geotermalnych stanowiące potencjalne źródło taniej energii (możliwość wykorzystania do celów ciepłowniczych w ciepłownictwie komunalnym, przemysłowym i rolniczym),
- obecność zaplecza surowcowego (piaski, żwiry, ły) dla wielu ważnych działań gospodarczych,
- przebiegające przez teren gminy dwa przesyłowe gazociągi wysokoprężne: 2 x DN 500 relacji Rembelszczyzna - Włocławek oraz DN 400 i DN 200 relacji Płońsk - Olsztyn, zlokalizowana na terenie miasta stacja redukcyjno-pomiarowa I-go stopnia, stanowiąca podstawę gazyfikacji Płońska i mogąca być wykorzystana do gazyfikacji części gminy.

W strukturze przestrzennej gminy Płońsk wyróżnia się tereny o następującym przeznaczeniu:

- tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, przewidywane dla realizacji głównie zabudowy mieszkaniowej z możliwością lokalizacji urządzeń usługowych i drobnych zakładów nieuciążliwych dla środowiska a niezbędnych dla obsługi ludności. Przewidziane są dla realizacji budownictwa mieszkaniowego wraz z zabudową towarzyszącą (garaże, budynki gospodarcze).
Na tych terenach dopuszcza się lokalizacje usług nieuciążliwych (o uciążliwości nie wykraczającej poza granice własności) w formie wbudowanej lub obiektów wolnostojących oraz urządzeń infrastruktury technicznej i komunikacji dla potrzeb lokalnych;
- tereny zabudowy usługowej, przeznaczone pod lokalizację obiektów usługowych, dla właścicieli których dopuszcza się lokalizowanie funkcji mieszkaniowej;
- tereny zabudowy produkcyjno – usługowej, przeznaczone pod lokalizację zakładów produkcyjnych, składów i magazynów oraz urządzeń infrastruktury technicznej i obiektów obsługi ludności i rolnictwa, w tym wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.
Dla właścicieli obiektów działalności produkcyjnej, składowej i magazynowej lub usługowej dopuszcza się lokalizowanie funkcji mieszkaniowej;
- tereny zabudowy turystyczno - rekreacyjnej, przewidywane dla realizacji ogólnodostępnych, usługowych obiektów turystyczno-rekreacyjnych, w tym pensjonatów;
- tereny zabudowy letniskowej, przewidywane dla realizacji głównie indywidualnego budownictwa letniskowego z możliwością lokalizacji ogólnodostępnych, usługowych obiektów turystyczno-rekreacyjnych, w tym pensjonatów;
- tereny eksploatacji surowców mineralnych, do których należą obszary i tereny górnicze, na których dopuszcza się możliwość eksploatacji surowców po spełnieniu wymogów wynikających z przepisów odrębnych.
Na przedmiotowych terenach dopuszcza się realizację wyłącznie obiektów i urządzeń związanych z eksploatacją złoża. Wzdłuż obrzeży wyrobisk należy zachować pasy ochronne o szerokości zgodnej z przepisami odrębnymi;
- tereny użytkowane rolniczo, które obejmują grunty orne, użytki zielone, rozproszoną zabudowę zagrodową oraz pojedyncze działki zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej a także drogi dojazdowe do pól.
Na tych terenach dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy zagrodowej oraz możliwość przekształcania zabudowy zagrodowej na cele mieszkaniowe jednorodzinne, mieszkaniowo - usługowe, usługowe lub letniskowe;
- tereny specjalistycznej produkcji zwierzęcej, które obejmują istniejące zespoły budynków i urządzeń.
Na tych terenach obowiązuje zakaz lokalizacji nowych obiektów produkcji zwierzęcej o obsadzie powyżej 210 DJP (oraz rozbudowy istniejących obiektów do obsady powyżej 210 DJP) oraz dopuszcza się lokalizację funkcji mieszkaniowej dla właściciela lub obsługi obiektów.
- tereny komunikacji i infrastruktury technicznej - tereny pod drogami i urządzeniami integralnie związanymi z obsługą ruchu komunikacyjnego oraz tereny sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

Ponieważ na terenie gminy Płońsk znajdują się tereny cenne ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, należące do obszarów chronionych (obszar chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne, obszar Natura 2000) duże znaczenie dla zagospodarowania przestrzennego obszaru ma problematyka ochrony środowiska. W tym zakresie w procesie sporządzania projektu Studium wskazywane były rozwiązania alternatywne.

Zrównoważony rozwój zapewniony został poprzez godzenie wymagań społecznych i gospodarczych z ekologicznymi funkcjami przestrzeni. W Studium, obok wyżej wymienionych terenów zainwestowanych i przewidywanych do zainwestowania, terenów powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych, komunikacji i infrastruktury technicznej, wyróżnione zostały przyrodnicze tereny otwarte. Tereny czynne przyrodniczo do których należą: użytki rolne, lasy, zadrzewienia, tereny zieleni, wody powierzchniowe, i z których większość tworzy rolniczą przestrzeń produkcyjną, pełnią ważne funkcje w kształtowaniu struktury przestrzennej analizowanego obszaru. Stanowią obszary regeneracji i wymiany powietrza, a jako pasma sterujące przepływem mas powietrza pełnią funkcję klimatotwórczą i sanitarną. Lasy w powiązaniu z trudnodostępnymi zaroślami są naturalnymi ostojami faunistycznymi, zapewniają schronienie i pożywienie, stanowią obszary niewymuszonych migracji faunistycznych oraz tworzą naturalne ciągi powiązań przyrodniczych. Wskazana jest lokalizacja projektowanych zalesień na gruntach słabych jakościowo, zwłaszcza w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących już kompleksów leśnych oraz w strefie wododziałowej zlewni rzeki Płonki i Naruszewki.

Szczególnie cenne są dolesienia w powiązaniu z obszarami łąkowo-bagiennymi ekosystemów mogących stabilizować stosunki wodne, klimatyczne i krajobrazowe. Przestrzenne zróżnicowanie jakości terenów użytkowanych rolniczo wskazuje, że największe skupiska terenów najbardziej przydatnych do zalesienia występują w pobliżu wsi Michalinek, Lisewo, Koziminy i Cieciorki. Są to gleby najslabsze jakościowo zaliczane do kompleksu 7-go (żytniego bardzo słabego w klasyfikacji bonitacyjnej zaliczane przeważnie do klasy VI i VIz, których uprawa jest mało efektywna. Lokalizacja projektowanych zalesień sprzyja tworzeniu zwartej systemu przyrodniczego łącznie z innymi obszarami o funkcjach ekologicznych oraz uwzględnia tworzenie korytarzy ekologicznych pomiędzy większymi kompleksami leśnymi.

Dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego jako całości:

- pozostawiono wolne od zabudowy strefy korytarzy ekologicznych (dolinki cieków wodnych, tereny leśne i zadrzewione, użytki zielone), które zapewnią wzajemne powiązania najcenniejszych przyrodniczo obszarów;
Są to zarówno korytarze ekologiczne jak i płaty ekologiczne: bagna i bagienne użytki zielone, kompleksy leśne.
- przy wyborze rozwiązań zawartych w projekcie Studium przeanalizowano szczegółowo zagrożenia dla występującego na terenie gminy Płońsk obszaru Natura 2000 Aleja Pachnicowa.

W projekcie planu zadań ochronnych, sporządzonym w ramach projektu POIS.05.03.00-00-285/10 pn. *Projekty planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 zlokalizowanych na terenie województw kujawsko-pomorskiego i mazowieckiego*, dla obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Aleja Pachnicowa zidentyfikowane zostały istniejące i potencjalne zagrożenia dla właściwego stanu ochrony, będącej przedmiotem ochrony, w ww. obszarze pachnicy dębowej (*Osmoderma eremita*).

Jest to owad zasiedlający drzewa z dobrze wykształconymi dziuplami i próchnowiskami - bezkręgowiec z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG²¹.

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony pachnicy dębowej (*Osmoderma eremita*) – gatunku będącego przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 Aleja Pachnicowa²²

Zagrożenia		Opis zagrożenia
Istniejące	Potencjalne	
<ul style="list-style-type: none"> • D01.02 Drogi, autostrady • D05 Usprawniony dostęp do obszaru • F03.02.01 Kolekcjonowanie • G05.04 Wandalizm • H07 Inne formy zanieczyszczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • A07 Stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych; • D01.02 Drogi, autostrady; • E06 Inne rodzaje aktywności człowieka związane z urbanizacją; przemysłem itp. • G05.04 Chirurgia drzew, ścinanie na potrzeby bezpieczeństwa, usuwanie drzew przydrożnych • K06 Inne lub mieszane formy międzygatunkowej konkurencji roślin (zarastanie poboczy krzewami) 	<ul style="list-style-type: none"> • A07 Stosowanie na sąsiadujących z obszarem polach uprawnych zabiegi agrotechniczne z nieumiejętnym (nadmiernym) użyciem insektycydów. • D01.02 Konieczność dopasowania dróg do określonych parametrów oraz utrzymania ich w dobrym stanie technicznym wymusza działania związane niekiedy z wycinką drzew - w omawianym przypadku wiązałoby się to ze zniszczeniem siedliska przedmiotu ochrony (zagrożenie potencjalne). Zanieczyszczenie obszaru substancjami chemicznymi (zagrożenie istniejące); • E06 Aktualnie, bezpośrednio otoczenie obszaru stanowią grunty rolne. Potencjalnym zagrożeniem byłaby urbanizacja terenu i przeznaczenie go pod zabudowę, co wiązałoby się z groźbą zniszczenia drzew lub ich usunięcia (utrata siedliska); • F03.02.01 Wyłapywanie imagines przez kolekcjonerów owadów. Zagrożenie połączone jest z zagrożeniem D05 Usprawniony dostęp do obszaru; • G05.04 Uszkodzenie spróchniałych drzew poprzez np. ich zaśmiecanie lub dewastację (odrywanie kory i drewna, odłanianie dziupli, wypalanie). Zagrożenie połączone jest z zagrożeniem D05 Usprawniony dostęp do obszaru.

²¹ Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U.UE L 206 z dnia 22 lipca 1992 r.) – tzw. dyrektywa siedliskowa lub dyrektywa habitatowa będąca elementem prawa Unii Europejskiej. Razem z tzw. dyrektywą ptasią stanowi podstawę europejskiego systemu ochrony przyrody Natura 2000. Dyrektywa, wiążąca dla wszystkich państw Unii Europejskiej, zawiera sześć załączników, z których Załącznik 2 – wymienia gatunki roślin i zwierząt ważne dla Wspólnoty, których ochrona wymaga wyznaczenia specjalnych obszarów ochrony.

²² Zgodnie z załącznikiem Nr 3 do projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Aleja Pachnicowa PLH 140054. Oznaczenie podanych kodów zagrożeń jest zgodne z *Listą referencyjną zagrożeń, presji i działań* stanowiącą załącznik 5 do *Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza danych obszaru Natura 2000 wersja 2012.1*, opracowaną przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska, dostępną pod adresem internetowym <http://natura2000.gdos.gov.pl/strona/nowy-element-3>.

- Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg projektu Studium oraz cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 jak również integralność analizowanych obszarów stwierdza się, że w projekcie Studium nie zastosowano żadnych rozwiązań, które pogorszyłyby siedliska przyrodnicze i wpłynęły negatywnie na gatunki, dla których ochrony zostały wyznaczone w/w obszary Natura 2000. Projekt Studium nie wprowadza funkcji ani zagospodarowania, które mogłyby negatywnie wpłynąć na cele, przedmiot ochrony oraz integralność tych obszarów.

Zapisy projektu Studium wykluczają realizację działań, które mogą wpłynąć negatywnie na funkcjonowanie wymienionych wyżej chronionych obszarów (obszar chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne, obszar Natura 2000). Przytoczone zostały obowiązujące i będące w opracowaniu akty prawne regulujące zasady gospodarowania na tych obszarach. Na mapach - załącznikach graficznych sporządzonych do Studium w skali 1 : 10 000, przedstawiono ich szczegółową lokalizację.

12. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsza prognoza przygotowana została dla potrzeb Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońsk z uwzględnieniem wymogów art. 51 ust.2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Potrzeba opracowania Studium wynika zarówno z przesłanek formalnych, merytorycznych jak i oczekiwań mieszkańców gminy wnioskujących o wyznaczenie nowych terenów dla zainwestowania z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. W projekcie Studium podstawowe kierunki działań w zagospodarowaniu przestrzennym gminy Płońsk zostały określone następująco:

- zachowanie i rozwój wykształconych funkcji dla poszczególnych obszarów i jednostek osadniczych:
- wykorzystanie lokalnych zasobów rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- uzupełniania przestrzeni rolniczej o nowe tereny lasów i zadrzewień oraz wód powierzchniowych,
- modernizacja układu komunikacyjnego.

Opracowanie obejmuje obszar gminy Płońsk w jej granicach administracyjnych, uwzględnia również powiązania obszaru z terenami sąsiednimi w zakresie m. in. systemu obszarów objętych ochroną prawną, ciągłości powiązań przyrodniczych, przepływu zanieczyszczeń, powiązań komunikacyjnych i infrastrukturalnych. W prognozie przeprowadzono analizę zjawisk, tendencji oraz kluczowych dla rozwoju gminy uwarunkowań, którymi są walory i zasoby przyrodnicze oraz jakość środowiska. Zakres prac nad prognozą został dostosowany do charakteru Studium oraz skali i stopnia szczegółowości jego zapisów.

W toku prac dotyczących przygotowania projektu Studium, jak i prognozy uwzględnione zostały dokumenty planistyczno-programowe dotyczące obszaru gminy Płońsk, powiatu płońskiego i województwa mazowieckiego. W szerokim zakresie uwzględniono również sporządzone na potrzeby Studium opracowanie ekofizjograficzne, w którym szczegółowo opisany został stan środowiska przyrodniczego oraz warunki jego funkcjonowania. W ramach prac nad prognozą dokonano również przeglądu, najbardziej adekwatnych z punktu widzenia projektu Studium, różnych dokumentów oraz formułowanych celów ochrony środowiska. Wśród nich znalazły się krajowe dokumenty strategiczne, które formułują cele i zadania w perspektywie do roku 2020 oraz konwencje i strategie UE, które definiują obligatoryjne cele związane z ochroną środowiska. Analiza zapisów dotyczących środowiska przyrodniczo-kulturowego pozwala stwierdzić, że ustalenia projektu Studium w ogólny sposób nawiązują do celów ochrony środowiska określonych w wielu dokumentach rangi krajowej i międzynarodowej.

Podstawowym celem prognozy przygotowywanej równocześnie z projektem Studium była identyfikacja i wskazanie możliwych wpływów na środowisko przyrodnicze oraz na zdrowie i warunki życia ludzi, jakie potencjalnie mogą nastąpić na skutek realizacji ustaleń Studium. Do oceny wpływu zapisów Studium na środowisko zastosowano głównie metody opisowe, przede wszystkim do analizy istniejącego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektu Studium. Ze względu na bardzo ogólne zapisy kierunków działań oraz odległy horyzont czasowy ich realizacji, wykonanie oceny o dużej szczegółowości byłoby obciążone znacznym błędem.

Zasadniczej ocenie poddano podstawowe kierunki zagospodarowania przestrzennego i główne zasady zagospodarowania terenu, zawarte w II części projektu Studium. Przy ocenie możliwych przemian elementów środowiska założono pełną realizację ustaleń dokumentu. Do oceny stopnia potencjalnego oddziaływania kierunków działań na komponenty środowiska przyrodniczego i zasoby kulturowe odniesiono do wybranych elementów charakteryzujących środowisko przyrodnicze (powietrze, wody, powierzchnia ziemi, flora, fauna, klimat, zasoby naturalne, krajobraz, różnorodność biologiczna) oraz elementów dotyczących środowiska życia ludzi (zdrowotność, dobra materialne, obszary i obiekty zabytkowe) – zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 2e) ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Tekst jednolity - Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zmianami).

Ze względu na ogólny charakter zapisów projektu Studium analizie poddano kierunki działań dotyczące: zmian w strukturze przestrzennej i przeznaczeniu terenów; zagospodarowania przestrzennego; zagospodarowania i użytkowania terenów; ochrony walorów i zasobów środowiska oraz poprawy jakości środowiska; kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej (w odniesieniu do kierunków działań i działań mających wpływ na zagospodarowanie przestrzenne, nie analizowano zapisów o charakterze informacyjnych lub organizacyjnym) oraz infrastruktury technicznej, w zakresie: systemu komunikacji, zaopatrzenia w wodę, odprowadzania ścieków, elektroenergetyki, telekomunikacji, gazownictwa i gospodarki odpadami.

Realizacja kierunków zagospodarowania przestrzennego określonych w projekcie Studium wiąże się z efektami gospodarczymi i społecznymi oraz skutkami dotyczącymi środowiska przyrodniczego. Szczegółowe sposoby zmniejszenia negatywnych oddziaływań określane będą na innych etapach procesu planistycznego i decyzyjnego (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, decyzje administracyjne, projekty budowlane, postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko). Projekt Studium zawiera szereg zapisów mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań inwestycji na środowisko, a także rozwiązań korzystnych dla utrzymania bioróżnorodności terenu. Respektowanie ustaleń Studium pozwoli na niezakłócone funkcjonowanie środowiska przyrodniczego. Zasada zrównoważonego rozwoju została uwzględniona poprzez wskazanie wielu kierunków działań zmierzających do zachowania funkcji ekologicznych środowiska kulturowego i przyrodniczego i jego wartości dla przyszłych pokoleń oraz poprawy warunków życia mieszkańców gminy.

Wykorzystane materiały

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186).
- Rozporządzenie Nr 40 Wojewody Mazowieckiego z dnia 18 sierpnia 2008 roku (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 152 z dnia 7 września 2008 r. poz. 5338) oraz Rozporządzenie Nr 41 Wojewody Mazowieckiego z dnia 18 sierpnia 2008 roku (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 152 z dnia 7 września 2008 r. poz. 5339) w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu płońskiego.
- Rozporządzenie w sprawie określenia wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć na terenie województwa mazowieckiego (Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 26 lipca 2012 r. poz. 5626).
- Rozporządzenie Nr 7/2013 Dyrektora RZGW w Warszawie z dnia 8 maja 2013 r. w sprawie wprowadzenia programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych dla obszarów szczególnie narażonych Dopływy Narwi od Orzu do Pełty, Krępianka, Niestępówka, Pniewnik i Wkra (Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 31 maja 2013 r., poz. 6184 zmienione rozporządzeniem Nr 3/2014 z dnia 31 stycznia 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. z dn. 31 maja 2013 r. poz. 6184 i Dz. Urz. Woj. Maz. z dn. 03.02.2014 r. poz. 1051).
- Rozporządzenie Wojewody Mazowieckiego Nr 22 z dnia 15 kwietnia 2005 roku w sprawie Krysko-Jonieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu z późn. zmianami.
- Rozporządzenie Nr 72 Wojewody Mazowieckiego z dnia 8 lipca 2005 r. w sprawie użytków ekologicznych z późn. zmianami.
- Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce według stanu na dzień 31.12.2013 rok - <http://geoportal.pgi.gov.pl/surowce>
- Gmina Płońsk. Opracowanie fizjograficzne problemowe – Warszawskie Przedsiębiorstwo Geodezyjne – Zakład Fizjografii – Warszawa, 1980 r.
- Obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie (znak: WPN-II.6320.22.2015.AA) informujące o przyjęciu planów zadań ochronnych, sporządzonych w formie zarządzeń Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych, dla następujących obszarów Natura 2000: Aleja Pachnicowa PLH140054, Białe Błota PLH140038, Bory Chrobotkowe Karaska PLH140047, Dzwonecznik w Kisielanach PLH140026, Gołe Łąki PLH140027, Ostoja Nowodworska PLH140043, Rogoźnica PLH140036, Strzebla Błotna w Zielonce PLH140040 oraz Grabinka PLH140044 dla którego zarządzenie sporządzono w porozumieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Łodzi –15 maja 2015r.
- Opis założeń do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH 140054 Aleja Pachnicowa.
- Opracowanie ekofizjograficzne do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońsk (marzec 2009).

- Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona do projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Płońsk (2011), projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońsk (2009).
- Raport ze spotkania dyskusyjnego, które odbyło się 15.IX.2011 roku w siedzibie Urzędu Gminy Płońsk, w sprawie projektu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH 140054 Aleja Pachnicowa.
- Raport Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie – Jakość i zagrożenia wód powierzchniowych w województwie mazowieckim – Warszawa 2002 r.
- Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Dwukoły. Stan na 01.12.2000 r. Aneks do planu urządzania lasu - C. Sobotka. Aktualizacja Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej. Oddział w Olsztynie.
- Standardowy formularz danych sporządzony dla obszaru Natura 2000: PLH140054 Aleja Pachnicowa (aktualizowany w 11.2013 r.).
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońsk, zostało przyjęte uchwałą nr XLIV/212/2002 Rady Gminy w Płońsku z dnia 5 lipca 2002 roku. Zmienione uchwałami Rady Gminy Płońsk nr III/17/2010 z dnia 29 grudnia 2010r. i nr XLIV / 330 / 2013 z dnia 16 grudnia 2013 r.
- Studium dla obszarów nieobwałowanych narażonych na niebezpieczeństwo powodzi – rzeka Płonka, Małopolska Grupa Geodezyjno-Projektowa S.A., Tarnów.
- www.wios.warszawa.pl/pl/monitoring-srodowiska/monitoring-wod/monitoring-rzek/813,Monitoring_rzek-w-latach-2010-2012.html
- www.warszawa.rdos.gov.pl; www.mos.gov.pl